ఘోలి సుబ్బారావు పాటలు

ఘాలిసుబ్బారావుపాటలు

అను

స్త్రీల వేడుక పాటలు

రెండవభాగము.

ఇది

గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలుతాలూకా

ఉప్పుగుండూరి వాస్తవ్యుడు

ఘాలి సుబ్బారావు చే

స్త్రీజనోపయోగార్థము రచించి

ప్రకటింపబడెను.

రెండవకూర్పు 1000.

కాకినాడ:

స్కేప్ అండ్ కో, ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడెను.

 1931. (Price As. 12.)

POSTAGE EXTRA.

శ్రీరస్తు.

ఘాలి సుబ్బారావు పాటలు

అను

స్త్రీల వేడుక పాటలు

రెండవ భాగము.

ఇది

గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలు తాలూకా

ఉప్పుగుండూరి వాస్తవ్యుఁడు

ఘాలి సుబ్బారావుచే,

స్త్రీజనోపయోగార్థము రచించి

ప్రకటింపఁబడియె.

రెండవకూర్పు 1000

కాకినాడ:

స్కేప్ అండ్ కో., ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితము.

1921

 [వెల 0—12—0.

విషయసూచిక.

పీఠిక.

మహాశయులారా,

ఇంతకుముందు నాచే వ్రాయబడిన యీపాటలగ్రంథముయొక్క మొదటిభాగము అయిదుకూర్పులుగల 7000 గ్రంథములు శెలవగుచుంతవరకున్ను, ఈరెండవభాగము గ్రంథములకు సుమారు 2000 పరిమితిగల ఆర్డరు వచ్చువరకున్ను, ఈగ్రంథము వెలువడకుండుటకు కనుశోచనీయము. మొదటిభాగము మొదటికూర్పు ముద్రణఅయినది లగాయతు నాకుగలిగిన అనివార్యమయిన కారణాంతరములవల్ల దీని జోరవకలిగించుకొనుట కే వీలుకలుగదయ్యె. ఎట్లనో భగవదనుగ్రహమువలన నేటికిభాగముద్భవిల్లినది గాన లోకోద్ధారణకారణకారక మహాశయములు మొదటిభాగమునవలెనే దీనిని వుపయోగపర్చుకొనుచు మూడవ భాగమునకు నాకవకాశము కలుగచేయప్రార్థితులు. సాధారణముగా లోకాచరణమందు నిండి నిబిడీకృతమైయున్న పాటల ఘనుతులలో నపనాగరికతను వడసిన హానినిబట్టి యీభాగమును రచించితిని. మొదటిభాగములో లేని క్రొత్తహాంశముల (రికముల) పాటలు యిందులో కలవు. నేనీరెండవభాగమును రచించుటకుగాని, ఇక తక్కినభాగములను రచించబోవుటకుగాని, కారణము పాటలు వినదగును క్రొత్తమట్లనవలంబించుటనుబట్టియే ఇట్టి అవకాశము పాటలసంబంధమును కలిగించుకొను అందరికిని కలిగియేయున్నదిగాని, యెవరోవక్కరు కొన్ని పాటలను రచించి లోకములో యుంకెవ్వరికిని జన్మజన్మములకు పాటలురచించతగు శ్రమ నివారించితిమని తమలోకిరు అనుకొనినంత మాత్రమున అంతలో సంతమయ్యే విధాయకమేమియు కనుపించదు. ఒకవేళ నెవ్వరైన నన్వేషమవలంబించిన అదిచర్వితచర్వణమై లోకదూషణమేగాని భూషణముకాదు. నేను మొదట పాటలురచించుటకు ముందు అనేకమంది పాటలురచించియు, ముద్రించియు యుండిరిగాని నేను ఆగ్రంథములలోని క్రొత్తమార్పులను కలిగించి రచించి ముద్రింపించియున్నాను. అయితే ఆగ్రంథకర్తలందరికన్న నేనుపండితుడను, కుశాగ్రబుద్ధియుతుడను, అని చెప్పుకొనుటకాదు; గానీ నావాటలగ్రంథము

యొక్క భావములను అవలంబించినవారే పండితులు, కుశాగ్రబుద్ధి యుతులు, నూతనమార్గావలంబకులు, కాబోవుచున్నారు.

ఇందువిషయమై జరిగేచర్యలు, వాదప్రతివాదములు, దృష్టాంతపరిశోధనలు, చదువరులకే వదలి యీప్రకటన నింతలో విరమించితినని విన్నవించుకొనుచున్నాను. ఇందలితప్పుల నొప్పులుగా నెంచ ప్రార్థితులు.

ఉప్పుగుండూరు, ఒంగోలుతాలూకా. — ఇట్లు షూలి సుబ్బారావు, గ్రంధకర్త.

రెండవకూర్పు పీఠిక.

ఆర్యులారా!

నేనీరెండవభాగమును మొదటవ్రాయుటలో యిందుగల కొన్ని పాటలు స్వరయుతముగానున్నందున సుమారు మొదటిభాగమంత గ్రంథమవును నే వుద్దేశ్యముకలిగి ముగించి కాకినాడలో అచ్చుకుయిచ్చి వచ్చియుంటిని. అందమీదట నేను సమక్షములో లేకుండుటయు, ముద్రాధికారులు యిన్నిఘోరములైనవని నాకు తెలుపకుండుటయు తటస్థించినది. తయారై వచ్చినతరువాత చూచి ప్రయోజనమేమున్నది? ఏదోవిధమున అప్రతులను శలవుచేసి యీరెండవకూర్పులో యింకా వకవందపాటలు వ్రాసి చేర్చితిని. అందులో అందరు కాలక్షేపమునకు పాడుకొనుటకున్ను, స్కూళ్లలోని బాలికాబాలురు కోలాటము వేయుటకున్ను, వీలగునట్లైన మట్లతో టూకీగా కుచేలోపాఖ్యానము, రుక్మిణీకల్యాణము, కథలు కీర్తనల యిమిడ్చితిని. ఇందలి వృషభాగములను గ్రాహకులకు వదలి తప్పులన్నిటిని క్షమించకోరుతు యీపీఠిక నుపసంహరించుచున్నాడను.

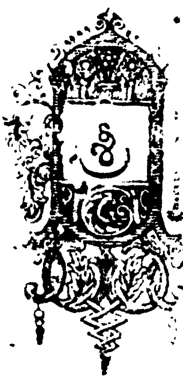
ఉప్పుగుండూరు, ఒంగోలుతాలూకా, 18—7—21 — ఇట్లు షూలి సుబ్బారావు, గ్రంధకర్త.

శ్రీమత్కల్యాణ మహోత్సవము పాటలు.

[illegible] రాగము — [illegible]తాళము.

[illegible]

[illegible] రాముల | [illegible] కల్యాణవిభవము | భాసురాంగన [illegible] | [illegible] సునా [illegible] విచిత్ర వాద్యములు | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] నాలక్ష్మణునకు | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | గళసూత్రములు [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] | ఘంటసుబ్బారాయనుతుం[illegible] | [illegible] ||

2. ఫరజు రాగము—అటతాళము.

(ఇంతి, చెంగల్వబంతి, మాదిరి.)

నారీ । వినగదె కోడి । శుభములబల్ మీఱి । రుక్మిణిశౌరి । పరిణయమును ॥నా॥ తీరుగ హెచ్చైన పందిళ్ళపచ్చాల । తోరాములను గట్టి తనరార జేసియు । చామచిత్రవిచిత్రముత్యపు । ముగ్గులనుచిత్రింపచేసియు । కోర్కెగనుపిర్మించె కల్యా । ణంపుమంటప మనార్యతరముగ ॥నా॥ మంటపముమధ్య । మణిపీఠములు వేసి । జంటగ రాధమాధవులగ్గైచేసి । వెంటముక్కంటి కల । కంటకంఠియుదేవ । కంఠీరవుడుతన వా । ల్గంటితో జేరాగ । మింటనును మహినున్నటువంటి సురమునులాదిబృందము । కంటగనుగొను భాగ్యమిదియని । వెంటనే జనుదెరివచ్చిరి ॥నా॥ వచ్చినభూసురులు ।* విధిమంత్రములుజదువ । జెచ్చెరనవవాద్య తూర్యరావముమ్రోయ । అచ్చెరువంది మంగళసూత్రమునుగట్టి । హెచ్చుముత్యపు తలంబ్రాలువోసికొన । మత్స్యకంతులు గూడిమంగళ । ఖచ్చిగొలువగ భూరిదక్షిణ । లిచ్చినారట ఘూలి సుబ్బయార్చితుండగు నాసచ్చరిత్రుడు ॥నా॥

3. కల్యాణిరాగం—రూపకతాళము.

(సేవిమీ వాక్షీ, మట్టు)

శ్రీరాధామాధవ కల్యాణమే శుభదం ॥శ్రీ॥ ధారుణీమునిసంభరితం । దేవహృదయచరితం । చారురత్నసింహాసన । పరివేష్టితభరితం । చారణసురవరవిహితం । సకలోర్వీశ్వరసహితం । నారదాదిసన్మానియుతం । నారాయణకులజనితం ॥శ్రీ॥ వరమణిమయఖచితం । వారాంగననటనం । పురసౌందర్యామోఘం । పుణ్యాంగనామోదం । శిరములగుడ శేఖరములు । సేసలతోనుంచియును । గరిమనరయనుత్తరజం । దెములసలరారగయా । సరసచిత్తములగాంచగ । సమయము మనకిదెయెంచగ । సుబ్బరాయకృతిపాడగ । సుదినంబానని వేడగ ॥శ్రీ॥

దీవెనలపాటలు.

4. శుద్ధబంగాళరాగము—ఆదితాళము.

(తొలినేజేసిన, ఫణితి.)

శుభమహామీకని దీవెనిడరే । సుదతులార యీవేళమేలుగ ॥ శు॥ విభవములమరా యిలశిరిగలుగా । సొబగునుగూడగ । సుందరులార ॥శు॥ నవవా యిద్యము లోలిమ్రోగగ । నతూలనాట్యాంగనలు నాడుచుబాడ । నివెపసుపక్షతల్ శిరమునునుంచి । వరఘూలి సుబ్బయ పాటలుబాడుచు ॥శు॥

5. జంఝూటిరాగము—ఆదితాళము.

(అంజనిసుత హనుమంత, వలె.)

దీవెనలిడరివె ధీనిధులందరు । నీవధూవరు లందా మొందా ॥దీ॥ హెచ్చుగుపచ్చలపందిరిక్రిందను । స్వర్ణరత్నపీటాలుంచీ ॥దీ॥ సురుచిరమోముల కుంకుమమునునిడి । శిరముల నక్షతలుంచూతూ ॥దీ॥ బంగరుగిన్నె నీసంపగినూనెతో । మంగళమని తలలంటూరే ॥దీ॥ సొంపునుగలుగ నీదంపతులిద్దరి । కింపును పెంపును బెంపొందా ॥దీ॥ ఘూలి సుబ్బకవి కృతిగలపాటల । చాలామేలుగపాడరే ॥దీ॥

6. జంఝూటిరాగము—ఆదితాళము.

(రంగశారో బారో బాళోశ, వైలి.)

దీవెనిడరే నిడరే నిడరేమే ॥దీ॥ వారకనీవధూవరుల కజస్రమమ్ ॥దీ॥ వారిజసంభవ సన్నిభాయువులు ॥దీ॥ పారావారముగాను గలుగగ ॥దీ॥ అష్టైశ్వర్యములందగనందరు ॥దీ॥ ఘూలి సుబ్బకవి పాటలుబాడుచు ॥దీ॥

తలంటుపాటలు.

7. ఖమాసురాగము—ఆదితాళము.

(తిర్శ్యజవాబల, మట్టు.)

తాండవకృష్ణనీ । తలనంటెదరా । అండపిండబ్రహ్మాండనాయక ॥

తాం॥ ఆగమాంతచర । భోగపురందర । అగరుగులాబి సం । పెగ
సూనెలతో ॥తాం॥ కరధృతశరజా । లాసురవిఫాల । ఖరవిరాధరావ
ణసంహార ॥తాం॥ నీలమేఘసుందరనిఖిలేశా । ఘూలి సుబ్బకవి । నుత
పదశ్రీశా ॥తాం॥

8. హిందుస్తానిరాగము—ఆదితాళము.

(పటీయొకసారి, మాదిరి)

తలనంటెదరా । దానవసంహారా । చెలియతోరారా । చెలు
వుడధీరా ॥త॥ మల్లెసంపెంగల । మాలతిసూనెల । కొల్లగగన్నియాల ।
కోరినేతెచ్చితిల ॥త॥ రత్నపీఠముల । రాణదలిర్పగ । రత్నగర్భజా ।
కాంతతోసొంపుగ ॥త॥ బాలికనివహామీ । లీలలుబాడ । ఘూలి సుబ్బ
కవి । కృతులతోవేడ ॥త॥

9. ఫరజరాగము—ఆదితాళము.

(వాహాత్మ్మడవైతిని, ఫణితి)

రారాతలనంటెద । రాజగోపాల ॥రా॥ స్వర్ణపీఠములనుజూడ।
సొబగునందిమిమ్ము వేడ । కర్ణకుండలధారజాడ । గాంచుమనఘ కినుక
వీడ ॥రా॥ శరధిశెయన యిందుజేరి । శరధిసుతతో పొందుగోరి । శర
ధిభంగరిపువిదారి । శరణ చరణ సరణిమీరి ॥రా॥ దశరథసుత పావ
హాత । దశముఖహాత మౌనినుత కుశలవజనకమరహిత । దశరూపక
రూపజిత ॥రా॥ వాలిమదవిదారిశేష । వాంఛితఫలగుణవిశేష । ఘూలి
సుబ్బరాయపోష । గానలోల మధురభాష ॥రారా॥

నలుగుపాటలు.

10. భైరవిరాగము—రూపకతాళము.

(రఘువీర, రణధీర, పరె)

నగధార । నగధీర । నలుగిడెదనిటురార ॥న॥ జగదాత్రియ
మోహనశ్రీ । జానకీయెదాబ్జభృంగ ॥న॥ సారసనయనామితఘన ।

సారసార పరిమెళముల । సారములనుగనుచు ఘూలి సుబ్బరాయ దాసావన ॥స॥

11. భైరవిరాగము—రూపకతాళము.

(నగధీర, సుగభీర, మోస్తరు)

రణభీమా । గుణధామా । రాగాళలుగుకురామ । ఫణిశయన పరంధామా । పాలితజగదభిరామా ॥ర॥ తామసగుణ సంహార । తాపసమానస సంచార । కామితఫలమందార । కాంచనమణిమయ గంభీర ॥ర॥ లీలామానుష వేషా । కాలాంతకనుతభూషా । ఖలకులబహుహార వేషా । ఘూలి సుబ్బరాయపోషా ॥ర॥

12 (అందముగ స్కందపురమిది, శైలి)

అందముగ నల్గులిడగదే । నోసుందరాంగి ॥అం॥ మందయాన మదినికోరి । మందరాద్రిధారు జేరి । కందవేణి సీతకోడుతా । నోయిందుముఖి ॥అం॥ జిగువుగజవ్వాజి పునుగు । చక్కగజతజేర్చిబాగు బాగుయనుచు ప్రేమమీరగా । నోచిగురుబోణి ॥అం॥ మేలిమిపీటలను వేసి । మేలిమిగిన్నెలకొడాసి । ఘూలి సుబ్బరాయనుతునికి । నోనలిననేత్రి ॥అం॥

13. జంఝూటిరాగము—రూపకతాళము.

(రాముని సేవించబోదు, మట్టు)

నారదనుతవేగరార । నలుగుబెట్టెద । భూరిపాపఘోరహార భూపాలక గోపాలక ॥నా॥ అవ్యయమురహార సుగంధ । ద్రవ్యములను నే । సవ్యసాచి సారధినే । భవ్యయమున సంధించితి ॥నా॥ శూలివినుత కామకోటిసుందరాకార । ఘూలి సుబ్బరాయపోష లలిసుందర బలిసంహార ॥నా॥

14. ఫరజురాగము—ఏకతాళము.

(వలచితె యిటువలె, వలె)

నలుగుకుతాళవర । నగధరసర్వేశ్వర । అలుకేలుయేలనిక ।

హాటకపీతాంబర ॥న॥ చిత్తజరూప యుగ । రత్తరుజవ్వాజితో । ముత్తములందవె మోమాటములేలర । యిత్తరివేడితిని యినకులచంద్ర ఘన ॥న॥ రాజరాజేశ్వర । రాజవంశోద్భవ । అజపశుపతినుత అఖిలాండనాయక । పూజిత ఘూలి సుబ్బారాయ దాసార్చిత ॥న॥

15. సురటరాగము—ఆదితాళము.

(శిజోకపటే నందలాల, ఘణితి)

నలుగిడెదా నందబాల ॥న॥ ఫాలనయన హృన్మందిరవందిత । నీలవేణితో రావేరా ॥న॥ అత్తరు పసుపు జవ్వాజిపునుంగుల । ముత్తములనునిటు నందించా ॥న॥ అంబుధిశయన హేమాంబరధారణ । కుంభినిపతి సుబ్బరాయార్చిత ॥న॥

16. ఆదితాళము.

(ఏమంద యీసుందరీయందము, మాదిరి)

నలుగూకురారాశ్రీరంగ । అలుకేల జగన్మోహనాంగ ॥న॥ వర పచ్చిపసుపుపునుంగు । ధరయుగరు జవ్వాజిమెలంగు ॥న॥ ముచ్చటగా ముద్దుగుమ్మ । మచ్చికతో నొచ్చెకొమ్మ ॥న॥ నలినాక్షులిటువచ్చిగూడ। ఘూలి సుబ్బార్చితవేడ ॥న॥

17. శంకరాభరణము—త్రి. ఏకతాళము.

(ఇంతిమంచిమల్లెపూల, మట్లు)

బాలకృష్ణ వేగరార । బాగనలుగుబెట్టెదా । కలికిరుక్మిణిగూడి రాగ । కనులకింపుగూర్చెదా ॥బా॥ చాలగకస్తూరి పచ్చి । పసుపు పునుగుచేర్చియు । మేలవజవ్వాజియగరు । పరిమళములుగూర్చియు॥ బా॥ మృగమదఘన సారములను । ముచ్చటలర తెచ్చితీ । మృగనరరూపా వినోద । ముఖ్యముగనువచ్చితీ ॥బా॥ ధారుణీస్థితటశిలపురీసు । ధామ గోపబాలకా । వరవిగవర ఘూలి సుబ్బరాయదాసపాలకా ॥బా॥

18. హిందుస్తానిరాగం—ఆదితాళం.

(గడియాలమేదొ ఫిరభజే, శైలి)

జలజాక్షుయిటులరార నీకునలుగుబెట్టెదర । వేవేగ । నలుగు బెట్టెదర ॥జ॥ నవరత్నమయపుఖచిత పీఠలమరె నిచ్చెదర । నీవిటుల జూడమెచ్చెదర ॥జ॥ బంగరుగిన్నియలలోన నుంచితెచ్చితిర । శ్రీరంగ। వచ్చితిర ॥జ॥ వరఘూలిసుబ్బరాయ దాసకవితవందిత । ఖగేంద్ర । సంస్తుతా ॥జ॥

దృష్టిపాటలు.

19. హిందూస్తానికాఫి రాగము—చాపుతాళము.

(కైకరసాోఏ, సింగాసపసక, భాతి)

దృష్టినిదియ్యుమ । దురితవిదూరునకు । శిష్టజనావనాభీష్ట ప్రదూనకు ॥దృ॥ ఉప్పొక కరమున । పప్పొక కరమున । మెప్పుగనుంచి సవ్యాపసవ్యంబున ॥దృ॥ రాముడు జగదభి । రాముడు పావని । రాముడు తనుజిత । సుందరకాముడు ॥దృ॥ ఘూలి సుబ్బాఖ్యా । దాస సుపాలుడు । పాలితసురగణ । సేవితలోలుడు ॥దృ॥

20. ఆదితాళము

(కరతాళే వాని సేసఖీ, కరణి)

తడవేలదృష్టిదియ్యారే । తరుణిలక్ష్మినద్దజేరరే ॥త॥ నరదక్షిణ వామన । కరయుగ్మమందున । వరపుష్ప పప్పుచెందిన । వనజాక్షునెల్లమేలన ॥త॥ నవరత్నములన్నియు । సవినయముగ జేర్చియు । కునలయాక్షిచుట్టుత్రిప్పియు । గూడియుండమేలు నెంతయు ॥త॥ ఘూలి సుబ్బరాయదాసుహి ।గాచునట్టిజానవీవని । నలినోద్భవీవేయనీ । అలివేణులెల్ల మేలనీ ॥త॥

అప్పడములు తట్టుపాటలు.

21. శహానరాగము—ఆదితాళము.

(జలజోద్భవశిల, మట్టు)

అప్పడములుదట్ట । అలివరొరావే । మెప్పులకుప్ప నీ । వరు నిటుగనవే ॥అ॥ కరమరుదుగనీదు । కరయుగ్మమందు । వర అప్పడము లిందు । గిరితిప్పియుందు ॥అ॥ కుడియెడమముగ నునచి । యెడమను కుడినునచి । తడవేల నుడివినుచు । నడవడిసడిగనుచు ॥అ॥ ఘూలి సుబ్బారాయ । నుతుమదిసదలచి।లాలితముగనిందు। లలినెదుటనిలిచి॥అ॥

22. (కరుణింమ కమలవాథి, మోస్తరు)

వర అప్పడములుదట్ట । జనుమిదె । సరసంబులేల సరగునజే రువనిద్దె ॥వ॥ కరయుగ్మమందు । కరుణతో అప్పడముల । వరచెక్కి ళులపై । హ్వాయలుగ తగులగనిల ॥వ॥ వరసుబ్బరాయ వందితసుందర పద । వారణపోష । వరదాయక ధరనాయక ॥వ॥

పుష్పాలుచల్లు పాటలు.

23. ఆదితాళము.

(భావయామిగౌరిపుత్రిం, ఫణితి)

పూలుచల్లగారెవేగ । శౌరిపైబాగ ॥పూ॥ కాంచనకేతకిమల్లె। మంచిపారిజాతమొల్ల ॥పూ॥ పాలాతమాలజాజి । పాలమల్లె సన్నజా జి ॥పూ॥ బంతిచామంతిమొగలి । సంధ్యమల్లెలు గులాబి॥ పూ॥ ఘూలి సుబ్బరాయనుతునీ । చాలవేడిమీరుతగుని ॥పూ॥

24. హిందుస్థానిరాగము.

(తేరిమేరి జోడి బనె, వలె)

పూలుచల్లరే వేగమే । పురుషోత్తముపై సంతతం ॥పు॥ తలపు లగ గూడగగ బాగుగగ ॥పూ॥ మల్లెమొల్లజాజి । మంచిసన్నజా జి । పాలహింతాలమందార సంతాన । కాంచనవారంగనాళీకకల్హార॥

పూ॥ వారిజాక్షుజేరి । వరుసగాను మీరి । వరపుష్పాగుందూరిజివాసు
డే । ధరను ఘాలి సుబ్బాఖ్యాను పోషూడే ॥పూ॥

పసుపు నలుచుపాటలు.

25. బ్యాండు స్వరము.

(పమపమ మునకుతెగినటులె, శైలి)

పసుపునునలిచెదనిటురా । పంకజలోచన పరమపురుషహరి ॥ ప ॥ పసిడివసన పరదారదూరమ్ముపాత్రిథన గైకొని పరహార మొర విని ॥ ప ॥ నిజభక్తులు యెల్లడ నిరుపమ గుణ తవలీలలు బాడుచు నుండగా । అజరుద్రాదులు అవిరళగతిమతిపతి శయగుణములు వేడు చునుండగా । ద్విజబృందముచేసువ జేరగసాగిరి అదిగో । సుజనపోష పార పసుపు యిదిగో । చరణకరములిమ్ము శ్రీఘాలి సుబ్బనుత ॥ప॥

26. ఆదితాళము

(కన్నెరంపు పోగతి గే, మట్టు)

పంకజాక్షీ పాపహారే । పసుపు నలిచేదార నారే । శంకరనుత శూరవరే । శంకలిడుము కంకణకరే ॥ పం ॥ నారణపాత్రిణావనశ్రీవర వరదాయకయే । నాగదమని లోలబలి మర్దన సుజనార్దనయే ॥పం॥ చరణకమలములను తెమ్ము । శరధిశయన లేచిరమ్ము । స్మారిణాలగని మనువుమమ్ము । సుబ్బరాయ వినుతలెమ్ము ॥ పం ॥

27. గంధంపాటలు.

(చందమామ చందమామ్మ, మాదిరి)

మేరు ధీర, మేరు ధీర, । వరచందనమందగ జాలమదేలను రార ॥ మే ॥ రారాధిరా బిలచెను రా । రామాలలామ రణధీర। సరసీజహాక్ష వరిజేర్ర । వేగరార । వేగరార । రారా । వరచందన మందగజాల మదేలను రార ॥ మే॥ రామాకా గనుగొనుమా । మామాటలెంచు గుణధామా । కమనీయ పారదరణభీమా । రఘురామ ।

2

రఘురామ । రామావర చందన మందగజాల మదేలను లెమ్మా ॥ మే॥ శీలాసన్మునిపాల । చలమేలనింక గుణజాల । ఇల ఘూలి సుబ్బకవి పాల । గుణశీల । గుణశీల । శీలావర చందన మందగజాలమదేలను మేలా ॥మే॥

28 సింధుఖమాచి రాగము—ఏకతాళము.

(శృంగారనాటకంబు, మొ స్తరు)

శ్రీకృష్ణ చందనంబు । చేకొమ్మ సంతతంబు । అక్రూరనుత హృదంబు । ఆనంద వైభవంబు ॥ శ్రీ ॥ అతివలఖిల గానంబు । అతి మధురసభరితంబు । మతి గనుగొన మధురంబు । విధు లెరుగుట విధితంబు ॥ శ్రీ ॥ మరువమెపుకు ధ్యానంబు । మనుపుమిమముమోదంబు । సరససరణి వాక్యంబు । కలవిడగ వినోదంబు ॥ శ్రీ ॥ అబ్బురమగు చరితంబు । అహరహమును స్మరణంబు । సుబ్బరాయకవనంబు। సుజనావన సులభంబు ॥శ్రీ॥

29. బ్యాండు స్వరము.

సుందరాంగ రారచందనంబు నందవేలర । డొందమందు అందచంద మొంద జెందుభూవర ॥ సుం ॥ మందయాన లిందుజేరి పాడగగా । ఆ । నందవార్ధియందు మునిగిలోలలాడి తేలగగా । చాలగగా । మేలుగగా ॥ చాలగగా । మేలుగగా । వాలుగగా । లీలగగా ॥ సుం ॥ మందరాద్రి ధారమారసుందరా వసుంధరా । సుందరీ సుపుత్రి హృదయచారు జలజబంధురా । కుందా । కమనీయతారహార భూషముచి। కుందా కమలాక్ష శరధి భంగానంద । చందా । మందా॥ చందా । మందా । సుఖభో । గేంద్ర ॥ సుం ॥ చలముబూనసేలసేకు మేలురా మేలురా । చాలసరసమాడు సఖని సేలగా వేలరా । గోల । చాలు నిలుపుమింక పరమహానిజాల । లోల ఘూలి సుబ్బరాయ దాసపాల। జాలా । మేలా ॥ జాలా । మేలా । లీలా । జాలా ॥సుం॥

30. హిందూస్తానీరాగము—ఆదితాళము.

(దిందాబనజాయె, మట్టు)

బృందారకపాల । శ్రీ । బృందావనలోల । గంధామంద వేల। ఆ । నందగుణజాల ॥ బృం ॥ కుందానందశీల । గో । విందనందబాల। ఇందుముఖీబాల । ని । న్నిందుగ నేచాల ॥ బృం ॥ ఘాలిసుబ్బరాయ । కవి । పాలితాంఘ్రికాయ । బలిమర్దనాయ । వన । మాలిఅప్రమేయ॥ బృం॥

31. ఆదితాళము.

(రాత్రించరాతివాధురాణిగాను, వలె)

మందేభయానగంధమంద కెందు కింతవాద ఖేలా మేల మాడ మేల ॥ మం ॥ బృందారకాదిసురలుయిందు జేరియొంట్లో వేడ । డెంద మందుసందియంబువిడచు కెల్ల మేలు లెమ్మ ॥ మం ॥ పాలతులుగూడి । పాలుపుగ వేడి । పలువిధులప్రార్థించసాధ్వినీదునాధుగూడి ॥మం॥ సారపరిమళంబులిందుకామినీ । సారసాక్షులించుచేర్చెభామినీ । పరమపురుషుడైననీదుపతిని గోరిదండనుంచు । పరుషవాక్యసరణిజూపపాటిగాదుపణతిమిన్న ॥ మం ॥ హరిణాక్షిదివ్యాంబరాభరణములుదాల్చి । పరిమళగంధముపన్నీరుతో జేర్చి । దరినుంచునీనారి । దరిసించునేకోరి। సరసఘాలిసుబ్బరాయ సుకవిపోషసాకుమారి ॥ మం ॥

32. ఆదితాళము.

(ఆహాహాయీవనకిసలయ, మాదిరి)

సారాకారాసరసిజసమముఖచందనమందగ రావేరా॥ సారఘనసారంబుసారమృగమదంబు । సారాములునించుంచిచను దెంచితిగా । వారిజనాభరార । యోవారణార్తిహర । యీామేరజూపనేర మేఁ:మారకోటిసుందరాంగ॥ సా॥ హైమైచ్చినపందిళ్ల పచ్చాలతో రాములుత్నాహమునుగొల్పునచ్చెర్వుగా । అచ్చపలాక్షులంత । ముచ్చటలాడవింత ।

తవము చ్చ్యృ ఘూదిదళకరూపనచ్చరిత్రములతో వేడ ॥సా॥ సంతానముం డాగసంతోషము దీనిస్వాంతంబునం తెంతో సుఖయింపగా । వింతగఘూలిసుబ్బ । వందితమ్మునుబ్బ । ఘూకాంతయుంతవంతమేల చెంతజేర సంతసంబు ॥సా॥

33. ఆదితాళము.

(శరతాలనీ కామజననియా, మా స్తరు)

చలమేలరాగంధమందగా ॥చ॥ కలకాలమును । నగుమొగముగలుగు । జలజాక్షినీవు । చనుదేరబాగు ॥చ॥ పాపాంధకార । పద్మినీకళత। భూపాలకుల । జన్యజగదస్తోత్రి ॥ చ ॥ పరిమేళములతో । పరిచయమొసంగ ॥ పరిమేళరంగ । పరిపంథిభంగ ॥ చ ॥ తాలిమేలబ్రితి । మాలివేడెచాల । ఘూలిసుబ్బరాయ। పాలితాంఘ్రియుగళ ॥చ॥

34. పూరీకళ్యాణిరాగము—రూపకతాళము.

(రాధాలోల, రపదేశ, ఘ।

గంధమందరానదేవ । యిందుమౌళివినుతచరిత । యిందిరేశసుందరమునిజనవందిత ॥గం॥ మృగిమదఘనసారములను । చిగురుబోణులిందుచేర్చి । సొగసుగనంతులొనరించిరి । భోగిశయన । యోగివినుతరాగరహిత ॥ గం ॥ జాలమేలమేలకరుణాలవాలగాలోల । కోలావాకనకచేల । కరుణావన । జలధిశయనజలజనయన ॥ గం ॥ ధీరఘూలిసుబ్బరాయ । దాసమానసాబ్జనిలయ । వారణార్తిహరదేవ । మేరుధీర । పరమపురుషభక్తపోష ॥గం॥

35. (జశ లెమ్మశిరిగా కులేవిరమత్తు, మట్టు)

ఇటురమ్మాశౌరికిగంధమిమ్మా । అ । కమ్మవిల్తునిగన్నశౌమ్మా। శౌమ్మా । లెమ్మా । రమ్మా । సమ్మతినిటు ॥ రమ్మాశౌరి ॥ ఆదినారాయణమూర్తిపాలానే । మతి । ఆదిమధ్యాంతరహితుండనే । వాదా। భేదా । ఖేదా । రహితుడు ॥ ఇటురమ్మా ॥ వరఘూలిసుబ్బాభ్యాపో

షుడు ।వన। మాలిగుణశాలి శ్రీరాముడు । శౌర్య । ధైర్య । స్థైర్య । ధన్యుడు ॥ యిటు ॥

36. బ్యాండుస్వరము—ఏకతాళము.

(కగ పేటికవా తండ్రి, మాదిరి)

చలమేలనుయిటురమ్మా । వరచందనమిదెగొమ్మా । ఇలజాతనుగనుగొమ్మా । నలుకలునిలిపియిలెమ్మా । లెమ్మా రమ్మా । పలుమారు కోరి వేడుకొంటమ్మా ॥ చ ॥ తమసన్నిధిసేవించర్ । తద్దయుసఖ్యతనొ ర్ । రమణీయపుతమిజొనుపర్ । రయమునవచ్చానుగనుకర్ । భామర్ । జేరర్ । భవభయహరయికవిడుకినుకర్ ॥చ॥ లాలితాంగనీసతులర్ । లాలించుమిగుణవతులర్ । ఘాలిసుబ్బకవినుతులర్ । పాలించుమిశుభగతులర్ । చాలర్ । పోలర్ । శూలివినుతసరసతజ్ఞాపర్ ॥చ॥

37. హిందుస్తాని—ఆదితాళము.

(శెరచల్ బలహైవారి శేరి, మోస్తరు)

మారసుందరభూభారధీర । తాపసమందారశూర।గంధామునందాగరావీర ॥మా॥ మారసారవంద్యపాద । మాంపాలయాసుశ్రీద। వారిజనేత్రసుగాత్ర శ్రీ । వేడుకల్ । గూడగర్ । సతమ్మోహానాం గులిందునర్ । జవ్వాజిఅత్తరుపన్నిరుతోడర్ । వరకాంచనగిన్నియలకరమందునుంచి చాలపిలచెఘాలిసుబ్బాఖ్యార్చిత ॥మా॥

38. శుద్ధబంగాళరాగము—ఆదితాళము.

([illegible])

గంధమింపౌగైకొరా శ్రీనాథకాలోలాశీల ॥ గం ॥ బృందారకా [illegible] చరణ । భూపాలకవంశోద్భవనవ ॥గం॥ అష్టకళత్రము లలిసేవింప । అష్టదిక్పతులునుపూజింప । సృష్టిస్థిత్యంత కారక శ్రీ। సుజనావన సుబ్బారాయనుతపద॥గం॥

39. ఖమాసురాగము—ఆదితాళము.

(సాంబశివాయనవే, అను స్వరజతిమట్టు)

సీతాపతేచనుమా । చందానమంద ॥సీ॥ భూతలాధిపా చరాచరానుతాదయా కరా(శ్రీ) ॥సీ॥ వేవేగమె జేరంజని వేమారక గానంబులు సదామదినివిని ॥ సీ ॥ పరమదయాకరవినుమా పరహారణా మృదుచరణా । పరిపరిసుమముల పరిమెళములునిల పరునడి పరగక పరిచయమలరగ ॥ సీ ॥ సురవరమురహారణా । సుపచిరగుణభరణా । కరివరభయహర ॥సీ॥ సారససమదళనయన ధరాధరదనుజ మదహారణ । సురమునిపాలా । గుణగణజాలా । శ్రితజనలోలా। మణిమయమాలా । కరంబుకరంబును జేర్చి ముదం బలరంగ నుతించుసఖగనరా। ధైర్యము స్థైర్యము, శౌర్యము, వీర్యము, అందము, చందము, లనునెంచియు నిను । కరమరుదుగ సతతంబును నినుగనివిధులక సలుపదలచినది ॥సీ॥ జాలమెంచాకు శ్రీలోలాయిలా । బాలగోపాల భూపాల। వరా । చాలగా మేలుగా లీలగా నేలగా వేలరా ఘూలి సుబ్బారాయపోషణ ॥సీ॥

స్వరసాహిత్యములు.

సా ,,-సాసీ - ధాపా, - మగామా,,-,, గా మాపా, దాని ॥సా॥
సీ ,, - తా - పతే, - చనుమా ,,-,, చందనా, మంద ॥సీ॥

1. సా, రిసీ,-సధా,-నిపా,-ధమా,-పమా, - గమా, పధా, ని ॥సా॥
భూ,తలా,-ధిపా,-చరా,-చరా,-నుతా, - దయా, కరా, (శ్రీ) ॥సీ॥

2. సారిసని-నిసానిద-ధానిధప-మాధామగ-సమా - గమపదని ॥సా॥
వేవేగమె-జేరంజని-వేమారక - గానంబులు-సదా-మదినివిని ॥సీ॥

3. సరిసనిసా ,, - నిసనిదనీ ,, - ధనిధపధా ,, - పధపమపా ,, -
పరమదయా,, - కరవినుమా,, - పరహారణా,,- మృదుచరణా,,-

సససస-మమమమ - పపపప - దదదద - నిసనిస - నిధపా -
పరిపరి-సుమముల - పరిమెళ - ములునిల - పరువడి - పరగ
ధపమగ-మపధని ॥సా॥
పరిచయ-మలరగ ॥సీ॥

4. ధసనిధ-పమగమపా,,-పనిధ-పమగగమా,. సనిధనిదపధని ॥సా॥
సురవర-మురహరణా,,-సురుచిర-గుణభరా-,కరివరభయహార॥సీ॥

5. సా ,,-,, సనినిదధప - పమగగమా,, - ,,పధనిధమ-గమపదని-
సా,,-,,గససమదళ - సయనధరా,,-,, ధరదనుజ - మదహరణ-
సమగససాసా - సరిసనిసీ - నిసనిదదాదా - పధపమపాపా -
సురమునిపాలా-గుణగణజాలా- శ్రితజనలోలా-మణిమయమాలా-
సమాను - గపాప - మదాధ - పనిని-ధరిరి-నిసాస-నిసనిధపా,,-
కరంబు-కరంబు-నుజేర్చి-ముదంబ-లరంగ-నుతించు- సఖిగరా,,-
మాపమ-పాధప - దానిస - సనిని - సారిస - రిసని -
ధైర్యము-స్థైర్యము-శౌర్యము-సిర్యము- అందము - చందము -
సరిసానిధపమ -
లను నెంచియునిను -
గమపధనిస - నిరిసా,, - సరి - నిస - దని-పధమా,,-ధపమ -
కరమరుమగ - సతతం,, - బును- నిను - గని-విధులర్,,-సలుప-
గమపధని ॥సా॥
దలచెది ॥సీ॥

6. సారిసా - సిదసి - సాసిధ పా,,,- పాదనీ -ధాపమా-పామా
జాలమెం - చారుశ్రీ-లోలాంగులా,,,- బాలగో-పాలభూ - పాలా
గమా,,,-
నరా,,,-

మాగమా - పామపా - దాపధా - నీధనీ-సారిసా-నీదనీ-సానీద-చాలగా-మేలుగా-లీలగా-నేలగా-వేలరా-ఘూలిసు - బ్బారాయ-మాపాధ ॥సా॥

పోషాణ ॥సీ॥

40. బిలహరిరాగము — ఆదితాళము.

(రాం ంరిశ్రిక్షరేసాప, అను స్వరజతిమాదిరి)

రారా దనుజనుదహారణముచి కుందగంధమందరఘువర ॥రా॥ ధీరా గుణ హార రణశూరా। ధరణి రమణమురహార ॥రా॥ ఇది వినుమా। మదిగనుమా। విధినుతమధురవాణి యెదనుగనుము।సదయుడ ॥రా॥ పరిమెళ్ళుబు పర్ణగసీన పరిపరి విరులసారముల సడిగనరా। పరమరాగ పరవిభంగ।పరధ్యానపణతి దూరపరమభక్తపరిచయ ॥రా॥ పోలగయిటనితిలో దరులుపూనిన మదితో పరోక్షము। చాలగలీల లుపాడెదివిను। సామజభయ హారశ్రీరమణా। సతమ్ము। మన మ్ము। ఘనమ్ము। గనమ్ము। రమ్ము। కరమ్ము। పసందగురా। తలపుగనరా। పిలుపువినరా। పరాత్పరా ఘూలి సుబ్బనుత ॥రా॥

స్వరసాహిత్యములు.

గాపా,,-ధపమగ-రిగరిసనిధ-సా,రి,-గా,రి - సా,స - నిధసరి ॥గా॥
రారా,,-దనుజమ-దహారణముచి-కుం,ద-గం,ధ-మం,ద-రఘుపరి ॥రా॥
గాపా,, - ధపధాసా,,రిస - రీగా,, - మగరి సనిధపమగరి ॥గా॥
ధీరా,, - గుణహార్యా,,రణ - శూరా,,ధరణిరమణ మురహార ॥రా॥

1. ధపమగరి - పమగరిసా - నిదసరి - గపదసాని - ధగరిసనిధ - ఇదివినుమా-మదిగనుమా-విధినుత-మధురవాణి-యెదనుగనుము - పమగరి ॥గా॥

సదయుడ ॥రా॥

2 గగరిసాస - రిరిసనిద-ససరిరిగగపమాగగరి - గగధపధా,,-
పరిమెళంబు-పరగనీన-పరిపరివిరులసారముల-సడిగనరా,,-
గగపధాప-దధసనీధ - గరిసరి - సరిసనీధ-పధపపామ-
పరమరంగ-పరవిభంగ-పరధన-పణతిదూర-పరమభక్త-
గరిసరి ॥గా॥
పరిచయ ॥రా॥

3 ధాపమ - గగపా,, - ధపామగరి - గారిసనిధరీ ,, - గరీసనిధ -
పోలగయిటనీ,, - తలోదరులు - పూనినమదితో,,- పరోక్షమున-
పాధప - పధసరి - సారిగ-సరిగప- గాధపపమగరి- గాపధసా,,-
చాలగ-లిఖలలు-పాడెద-రిదివిను - సామజభయహార-శ్రీరమణా,,-

4 సరీరి - సగాగ - సరీరి - ససీని - ధపాప - మగాగ -
సతమ్ము-మనమ్ము - ఘనమ్ము - గనమ్ము - కరమ్ము - కరమ్ము-
రిసారిగపా,-
పసందగురా,-
ధపమగరిసా, - గరిసనిధపా, - ససా - పపా - ధనిపా,-
తలపుగసరా,-పిలుపువినరా, - పరా - త్వరా - ఘుఅలీ,-
మగరిసరి॥ గా॥
సుదబ్బనుత ॥రా॥

41 ముఖారిరాగం—ఆదితాళము.

(జాలమికవలదురా పదరా, అను స్వరజతి మెట్టు)

గంధమునుగొనగ రాగదరా। గుణనిధీ కినుకతగదు। రాధీరా అలుకలేరా పలుకవేరాదురితహార॥ గం॥ ఈతరుణిలేచినిను కోరిచేరి సరసశేరిన మానవతి। భూతలేశ యికనుజాలమా కనికరము కలుగు దొరయనురాగదర॥ గం.॥ నామనవి వినవలెనిక నిరంతరమునా మారలల। సోమసుందరులుగ వెల్గి కడుముదమొందగా చనగావలయు

ధీవర॥ గం॥ నీవామదవతిని అరనిముసమును విడనాడగావలదు। భావజారి సేవితాంఘ్రి సరోజపావనా పరమపావనవరద॥ గం॥ వినుముగా। మనవిగొనుముగా। దయనుగనుముగా। యిటులచనుమురాకయుణగనుగొనగ పరిపరివిధములను వదలుమల ఘూలి సుబ్బాఖ్యకవిపోష॥గం॥

స్వరసాహిత్యములు.

సా,,-,,ధరిసనిధప-మాపధపా,,-,, మనిధప-మపమగగరి

గం,,-,,ధముసుగొనగ-రాగదరా,,-,,గుణనిధి-కినుకతగదు

సా,,-,,రీ,మాపపధ-మా,పాదధస-పా,దా-సనిధపధ॥ సా॥

రా,,-,,ధీ,రాఅలుక-లే,రాపలుక-వే,రా-దురితహార॥ గం॥

1 రీ,,-,,సరిమగారి-సరిగారిరీస-సనిధ-సానిద-మాపదస-

ఈ,,-,,తరుణివేచి-నినుకోరి జేరి-సరస..జేరిన-మానవతి

నీదగారి-రిపమగారిసా-రిగరిరిససనిధ-ధసనిధమ

భూతలేశ-యికనుజాలమా-కనికరముగలుగు-దొరదయను

పాధపధ॥ సా॥

రాగదర॥ రా॥

2 మా,,-,,పదసరిమగ-రిసనిధసా,,-,,సనిధమాగారిసరి-

నా,,-,,మనవివినవ-లె నికరం,,-,,తరముగా మీరలల-

గారిమామ్మ-రిమపనిధ-పధసరిగారిసా - నిదమాగరిస-

సోమసుంద-రులుగవెల్గి-కదుముదమొందగా-చనగావలయు-

రిమపధ॥ సా॥

ధిఇవర॥ గం॥

3 నీ,,-,,ధా,,-సనిధమ-పదసని-ధమగరి-సరిమారిపా - రిమప-

నీ,,-,,వా,,-మదవతి-ని అరనిముసమును-విడనాడగా-వలదు-

నీదధాస-సారిరీగసగారిసా - నిదామగరిసా, - సరిమప॥ సా॥

భావజారి-సేవితాంఘ్రిసరోజపా-వనా పరమపా,-వనవరద ॥గం॥

4 గగరిసా - రిమపమగరిసా - నిదమ - మగరిసా - మగరి-
వినుమీరా-మనవిగొనుమురా-దయను-గనుమురా-యిటుల-
సగరిసా - దసరి-
చనుమురా-కరుణ-
గరిమగరి - పమగరి-ధపమగరి - నిధపమగరీ - మపామాగ-
గనుగొనగ - పరిపరి-విధములను - వదలుమలఘూ - లిసుబ్బాఖ్య-
రిమపాధ॥ సా॥
కవిపోష॥ గం॥

పూలచండ్ల పాటలు.

42 ఆదితాళము.

(పరిలేరాజారశేఖరా, శైలి)

విరజాజిబంతులాడరా । వీరా । గోపిసార॥ వి॥ నారీ మిఠారి వయ్యారి క్రీగంటసీ । దారీని । జేరీని । భూరిగైజూచి తాగోర॥ వి॥ పంతమేలనువిను । దంతిగమననీకై । ఎంతో నన్నెంతో నిన్నెంతో వేడెదంపె॥ వి॥ కనకాపీతాంబర । కరుణారసాపూర । ఘనఘూలి సుబ్బాఖ్య । కవిపోషాఘరసరవర॥ వి॥

43 దేవమనోహరరాగము—ఆదితాళము.

(కన్నతండ్రివాశైౖ, కరుణమానకే, వలె)

శ్రీరమావనాటికా మనోహర । చిన్మయాంగ సుమబంతులాడర॥ శ్రీ॥ పరతత్వవేత్తఘుధ్వంసక । పరమాత్మ శ్రీపరంధామశౌరి॥ శ్రీ॥ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనా । యక ఆదిమధ్యాంతారహిత॥ శ్రీ॥ నిఖిలాగమాసన్నుతాంఘ్రియుగళ।నిర్మలాంగఘూలిసుబ్బరాయనుత॥ శ్రీ॥

44 హిందూస్తాని—ఆదితాళము.

(నిమ్మరాజాగలవా సామి, ఫణితి)

బంతులాడగదరా । ధీర॥ బం॥ కాంతకోటి సంతసంబుచే

పూల॥ బం॥ నలరా । యునిగేసు రూపుగలచెలిరా । అలుకనిలుపవే రా । స్వలువజనక జనకజామనోహర । చల్లగామెల్లగా । మల్లెలమొల్ల ల కొల్లగపువ్వుల॥ బం॥ చెండ్లు । సరసజేర్చి పూబోండ్లు । పుట్టచండ్ర గనరా । కండ్లజూడ పసిడిగుండ్లగేరుసీ । క న్లజూచి చెండ్లడాసి । ఝుమ్మని తెమ్మెర గమ్మనగ్రమ్మగ॥ బం॥ జాలి । గనవేలదేల వనమాలి । శూలివినుతగుణశాలి । ఘూలి సుబ్బరాట్పాలితాంఘ్రియుగ । మేలమా । జాలమా । మేలము! జాలమా! చాలికళ । నేలుమ॥ బంతులాడగదరా॥

45 ఆదితాళము.

(మామకీంకనిల్పలేనుపామి, మట్టు)

బంతులాడరార సార్వభౌమ । రంతులేలమేల రంగధామ॥ బం॥ వేణుగానలోల అంతరాత్మ । పణనేత్రిగూడుమా మహాత్మ॥ బం॥ పారమార్ధముంచి మంచిసాల । పారుజాత సన్నజాజిపూల॥ బం॥ ఆష మూషిగాను భక్తపోష । దోషరహిత తారహారభూష॥ బం॥ లాలి తాంగనందముద్దుబాల । ఘూలి సుబ్బరాయుదాసపాల॥ బం॥

46 (సామిగ మాశామిని మనులాయెరా, మాదిరి)

బంతులనాడూటకు చలమేలరా॥ బం॥ సంతోసమొందాగ యింటీచేమంతూల । బంతీనిచెంతాకు వింతాగచేర్చేను॥ బం॥ నాేని నునోరి దరిజేరి మొరమీరె భయ । హరి మురహరి సుకుమారిగదరా రాహరి॥ బం॥ మల్లెమొల్ల తెల్లజాజులెల్లగొనివచ్చిరిల । కొల్లగను మెల్లగను చెల్లదగునుల్లముతో॥ బం॥ మేటిఘూలి సుబ్బాఖ్యుని పాటలను నేటుగను । బోటియిటుధాటిగను సూటిగనుసాటినది॥ బం॥

47 హిందూస్తాని.

(మోతెమాల ప్యారెసంచుతమ్మోర్, మోస్తరు)

భాసురాంగ । బంతులాడగరార॥ భా॥ అసదృశపరమానంద

గోపాల॥ భా॥ కాంచనకనక హీం। తాలఫాల మంచిమాంజూత్పల మాలలాతో॥ భా॥ తేజముగావిగ। జాజిసన్న। జాజిజాజులతో। రాజితమూగ॥ భా॥ జృంభణముగ దేన। దుందుభుల్ మ్రోయు। రం భోర్వసులిల। నాట్యము శేయ॥ భా॥ సులిమిపీతాంబర। దరహాస। ఘూలి సుబ్బారాయ। దాసపోష॥ భా॥

48 కాంభోజిరాగం—ఆదితాళము.

(మైడియ్యర్ కం, ఘణితి)

ప్లీజ్ యూవిల్ కం। పూబంతులాడ॥ ప్లీ॥ పొన్నపొగడసుర। పొన్నపారుజాత। మెన్నొ విరులు తెచ్చి। యున్నరాల్ ఫిమేల్సు॥ ప్లీ॥ నిలచిపిలచె। కలకంబుకంఠి। చలమేలనింక శ్రీలలనహాజ్ బెండ్॥ ప్లీ॥ బలిహరణవింతల్। బాగాయె। ఘూలి సుబ్బరాయ। పొయట్ ది గుడ్ సాంగ్స్॥ ప్లీ॥

49 తోడిరాగము—ఆదితాళము.

(తెలియాశేరుం మధ్ కీర్తనను, శైలి)

భవవిదూర పూలబంతులాడరార॥ భ॥ భావభావనాభవవంద న॥ భ॥ దేవదేవశౌరి దనుజగర్వహారి। పవమానతనయ వంద్యభూప తీ। భావహారి అర్ధాంగిస్తోత్రినామ। శ్రీఘూలి సుబ్బారాయనుత॥ భ॥

50 భైరవిరాగము—ఆదితాళము.

(మంగళంబునీకు మామనోహర, వలె)

బాతులాడరార। భూతలేశ్వర। శాంతకోటి చంద్రికాంత జాజిపూల॥ బం॥ నాగరాజశయన। నతజనావన। రాగరహితరాజ। యోగవిద్యానిపుణ॥ బం॥ వింతగల్గుహృదయ। మందిరంబున। అంత రాత్మముక్తి। కాంతకోటిపూల॥ బం॥ లాలితాంగవన। మాలివేషల। ఘూలి సుబ్బరాయ। పాలితాంఘ్రియుగళ॥ బం॥

51 ఏకతాళము.

(వారలాటలాడి రీతువారిగూడుకన్, మట్టు)

బంతులాటలాడుదామ బాలరుక్మిణీ। ఎంతో। వింతో। గూడగన్। వేడగన్। సుందరంబుగన్। సుదతులుగనగన్। సురచిరమెసగన్॥ బం॥ పీలన్। చాలన్। మేలుగన్। వాలుగన్। మల్లెలవిరులన్। మొల్లలవిరులున్। కొల్లగగనుచున్॥ బం॥ ఆడన్। వేడన్। పాడగన్। గూడగన్। చేరుదమింటకున్। చేరువగనగన్। చేడెరో సరగన్॥ బం॥ వేళా। కోళా। మీండియున్। పాడియున్। ఘూలి సుబ్బయున్। గాచెటివాడన్। గాచుచునీవున్॥ బం॥

52 కాంభోజిరాగము—ఆదితాళము.

(ఇతరదైవములవల్ల, మాదిరి)

విరులబంతులందివేఁడు। విసుగదేలరాధీర॥ వి॥ వరవారణ ఆర్తిహర। వరదపరమపూరుష॥ వి॥ మదనజనక మాధవహరి। మధురభావ నైభూష। మధుసూదన మౌనినుత। సుబ్బరాయవందిత॥ వి॥

53 కన్నడరాగము—రూపకతాళము.

(ఇంతకంటె కావలెన, విస్తరు)

బంతులాటలాడుదమా। బాలామణీగూడుదమా పూల॥ బం॥ వింతైనను స్వాంతంబుకు। సంతసంబు చేకురునుగద॥ బం॥ పట్టపుదేవినయ్యొ నీపట్టువీడి వేయికనే। నెట్టిపలుకులతో వట్టిరట్టునకింతపరతునో। ఇట్టిగుణములిక వీడియు గట్టిగనన్నరసియు చే। పట్టిబ్రోవు ఘూలి సుబ్బరాయదాస సన్నుత॥ బం॥

54 హిందూస్తాని.

(అబసీమేరీ, రామ్నహీన, ఘజిలి)

విరబంతులా। నాడరార। విధిజనక శ్రీవీరరాఘవ॥ వి॥ పారిజాతములు పంకజములు। తీరుగానుజతగూర్చిరి తరుణులు॥ వి॥

సురచారణ గంధర్వులు ఖేచరుల్ । గరుడోరగులు గూడెయుండెనిచ
ట॥ వి॥ పంకజాసనుడు పరమేశ్వరుడు । సంక్రిందనుడును సతులతో
రాగా॥ వి॥ ఘూలి సుబ్బకవికృతిగలపాటల । నళినదళాక్షులు సరయు
ఘుబాడ॥ వి॥

55 హిందూస్తాని.

(రారా సుందరాంగ, ఖైలి)

బంతులాడరారా । భుజగపతితల్పపంత మేలర॥ బం॥ అంతరా
త్మవేదాంత వేద్యభూ । కాంతశ్రీరమాకాంతకోటివిర॥ బం॥ ఇంద్రని
లమణి చంద్రహారహిమగి । రీంద్రవినుతగుణసాంద్ర రామచంద్ర॥
బం॥ నలిననాభగుణశాలివరదవర । ఘూలిసుబ్బకవి పాలితాంఘ్రి
యుగ ॥బం॥

56. ఇంగ్లీషుస్వరము—ఆదితాళము.

(మానివర్యవిమమా, వలె)

బంతులాడచనుమా । భాసురముగ మనవినివినుమా ॥ బం॥
కాంతా, కాంతా, కరివరదా, క, ల్యా, ణాత్మక కేశవ ॥బం॥ మలిక
గని, క్షితీసుత, ముదంబుమీరగ, సతంబునిట ॥బం॥ విరజాజు
లుసం, పెగమల్లెలపూల్, గలట్టిచంజ్లాగాంచుమి, ఘూలిసుబ్బయాఖ్యా
ర్చీత ॥బం॥

57. హిందూస్తాని.

(జంబీల్ జంబీల్ మేరె, మట్టు)

మందాల్ హింతాల్ సాలమంచిపూలబంతులా నీయింతితో నా
డరా ॥మం॥ కాంచనచేలకౌస్తుభమాల । వాంఛితఫలదా శ్రీలోలా॥
మం॥ జాజిగులాబి రాజిలు చెండ్లతో । అజరుద్రార్చితభూపాలా ॥మం॥
ఘూలిసుబ్బాఖ్యా కవినుతముఖ్య । లాలితాంగఅఘసంహార ॥మం॥

58. ఖమాసురాగము—రూపకతాళము.

(ఏమిసేతుపిట లక్ష్మితు, పూదిరి)

యాదవేంద్రసుగుణసాంద్ర । విరులబంతులాడర॥ సాధుపోష సరసభాష । సదమలచరితాంతరంగ ॥యా॥ అసమధీరవిసరుహాక్షు । ఆవదోద్ధారకసుధీర । అసదృశపరమానందక । అర్ధికుముదచంద్రోదయ ॥యా॥ జాజిమల్లెమొల్లసన్న । జాజిపారుజాతములా । గజపతి సంరక్షణాగను । ఘూలిసుబ్బరాయాయావన ॥యా॥

59. సురటరాగము—రూపకతాళం.

(భజనపరుకేల దండపాణిభయము, మాస్త్రు)

విరులబంతులాడరార । విమలచరితవేదవేద్య॥ ఖరకాసురగర్వహార । నారదాదిమానివంద్య ॥వి॥ అండపిండనాయక నవఖండలాధిపేశ్వరకో । దండఖండనాచ్యుత శ్రీరాజశేఖరా । భండఖలశత్రుఖండభూపకులవతంసకవే । దండవినుత ఘూలిసుబ్బరాయ దాసపోష శ్రీశ ॥వి॥

60. ముఖారిరాగము—ఏకతాళము.

(సేవజేతురార, శైలి)

భూరిపాపఘోరదురిత దూరదుర్మదాంధహర । పారవారకరుణాకర । పూలబంతులాడవేర ॥భూ॥ త్వరితముగా । నరయుచుగా । కరుణతోగా । మెలగుచుగా ॥భూ॥ పరిపరివిధముల పరిమళసుమముల । పరికించుచునిల , పరిమళరంగ సారసాక్షచలమువీడి । సరసజేరనింకపాడి । శరణువేడికొంటి ఘూలి । సుబ్బరాయుదాసవంద్య ॥భూ॥

61. బ్యాండుస్వరము—ఆదితాళము.

(జేవముసీశ్వరదెల్పెదను, మట్టు)

భూపతివందిత యిదివినుమా । బాతులాడుటకు యిటుచనుమా । పాపవంశ కాంతారకుఠార జ । నోపయోగకరవేషధారణ ॥భూ॥

పూలమాలలతో । పూనిగూర్చిరల । పూబోణులు పరిపరివిధుల
మేలుగనీవామహినిసుతనుగని । కోలాహలముగసతి । సరసనుచేరగ॥
భూ॥ లాలితాంగవిను । జాలమేలవర ఘూలిసుబ్బకవినుతచరిత । మే
లిమిచేలా । ఖలమునిసురహిత । ఫాలాక్షవందిత పాదపంకజ ॥భూ॥

62. కల్యాణిరాగము—ఆదితాళము.

(సీతాధిపా కరుణాసాగర, మాదిరి)

బంతూలనాడగ రావేమిరా ॥బం॥ వింతలుమీరగ యింతులు
గూర్చిన । వింతచండ్లవర్ణింపగతరమా ॥బం॥ సృష్టిస్థితిలయకార్యకార
ణా । శిష్టజనావనాభీష్టదాయక ॥బం॥ ఘూలిసుబ్బకవి । పాలితనుతపద
నలినవేత్రధరనాయక ॥బం॥

63. నాటకురంజిరాగం—ఆదితాళము.

(ఏకామినిబోధించెనో, ఫణితి)

పూబంతులనాడాగదే ॥పూ॥ పూబోణిరో మా పురుషోత్తము
నితో ॥పూ॥ పాటలగంధియీ పాటలవర్ణసుమ । పాటునునీటుచు ।
పాటలబాహుచు ॥పూ॥ పూపొదరిండ్లలో పుప్పొడితిన్నెలపై । భూప
కులోద్భవు రూపునుజూచుచు ॥పూ॥ వేణుగానలోలునే మారెదవేల ।
ఏణాక్షిసుబ్బాఖ్యనేలూచునుచాల ॥పూ॥

64. హిందూస్తానిరాగం—ఆదితాళము.

(రామధ్యానమే, మట్టు)

బంతులాడుటకుచనుమా । భవబంధవిమోచన ॥బం॥ కాంత
తోటి శశికాంతజాజి చా । మంతిమల్లెమొల్లవిరుల ॥బం॥ యక్షగరుడ
గంధర్వకిన్నరులు । దీక్షతోసురలిల చేరియుండగను ॥బం॥ స్థిరలిటశిల
పురధామ ఘూలి సు । బ్బాఖ్యదాసకవికృతి వినిసరగున ॥బం॥

65. ఖమాసురాగం—ఏకతాళము.

(శ్రీ, వి, ష్ణు, శా, మాదిరి)

పూ,ల,బం,తు,లాడరార భక్తపోషణా । మధురభాషణా

మణివిభూషణా ॥పూ॥ మల్లె, మొల్ల, తెల్లజాజులెల్ల తెచ్చిరి । దరినిచేరిరి దయనుకోరిరి ॥పూ॥ ఘూ, రా, కా, రా, సారసాతు సాధునన్నుతా । సామజానుతా । సకలవందితా ॥పూ॥ ఘూ, లీ, సు, బ్బా, రాయ దాసకవిత రంజన । దనుజభంజన । హరినిరంజన ॥పూ॥

66. హిందుస్తాని—ఆదితాళము.

(కైసీపరంకే హైబాత్, ఘణిత)

బంతూలనాడారారా । శ్రీరామచంద్ర ॥బం॥ కాంతానుగని యీపంతాముపీడి । వింతాలుచెంతాజేరా॥ శౌరీవిం ॥బం॥ ధీపతుచరితా । దేవాదిదేవా । పాపాంధకారాదిత్యా । శ్రీరామచంద్ర ॥బం॥ పంకేరుహాక్షా । పరతత్వవేత్తా । ఓంకారరూపాన్వితా । శ్రీరామచంద్ర ॥బం॥ బలిగర్వహారా । భాసూరకారా । ఘూలిశ్రీసుబ్బార్చితా । శ్రీరామచంద్ర ॥బం॥

67. చక్రవాకము రాగము—ఆదితాళము.

(మంచిసమయమిదిరారా, మట్టు)

బంతులాడారా । భవదూరా । భాసూరాకార ॥బం॥ పంతమేలా నెంతుపీవు । కాంతతోటి వింతపూల ॥బం॥ కంతజనకమనమంత కలసిబలువింతచేయునది సంతసమొంతయు ॥బం॥ మధుసూదనమధురామృతమిూసగ మందయానలవిహారా । మోదమంద మధురభాషమృదుపదసాధుపోష వేదవేద్యసదయుడ ॥బం॥ మోడివిడువు మూడిపాడి పడతులువేడా । వడయుడనడువడికడుగూడా । కడువడివెడలిటుపటు వాడవాడనడిగూడవేడుకల । చేడెలెల్లగూడియుండెరా । ఈడుజోడు జూడపిడెమిడరా । పోడిమిూడి నోడపాడిదడలుడిపీడా పొడనుడివినుచెలుపుడ ॥బం॥ చాలురయూ । చలమిడగా । చాలగనా । పలుకిరా । ఏలరయూ । పగదగురా । సరగుననా । సరసకురా । అలుకేలరతాళగలేరా । అలమరుశరములుతులుగనరా । మేలామూడసేలాసీకు । పూల

మాల । లేలావేయ । వళుకేలా । గోలయిలా ఘాలిసుబ్బకవి పాలిత బలిహార ॥బం॥

స్వరసాహిత్యములు.

మా, గా, రీ - సాసా, ధనీరీ, సా, - ధానీసా, - రీరి॥ మా॥
బం,తూ,లా-డాగా, భవదూ, రా, - భాసూరా, - కార॥ బం ॥
మా,ప్పమాగా - మా, గరీసరి-గా,రిసానీ-సా,ని - ధనిసరి॥ మా॥
పం,తమేలా-నెం,తువీపుడు-కాం,తకోటి-విం,త - పుడుడుల॥ బం॥

2. మాపమగరిసరి - గామగరిసనిస - రీసదానిసరి - గారిస
కంతుజనక మన - మంతకలసి బలు - వింత చేయనది - సంతస
నీసరి॥ మా॥
మొంతయు॥ బం॥

3. మనిధాపమ - పధపామగ - మగరిస - ధానిసాని -ధసరీ,,-సా,,
మధుసూదన-మధురామృత-మిళనగ-మందయాన-లలిపా,,-డా,,-
ధానిసాని - ధనిసరీస - నిసరిగ - మాగ - గారి - రీస- సాని
మోదమంద-మధురభాష-మృదుపద-సాధు-పోష- వేద - వేద్య -
ధనిసరి॥ మా॥
సదయుడ॥ బం॥

4. పాథ-పధనిధాప - గామగరిసనిరీ, సా, - ధనిసరిసని - దనిసరి -
మోడి-వినువుమాడి-పాడిపడతులువే,డా,- వడయుడనను-వశీకను-
గా,మా,-గమపధపమ - గరిసరి - మాగగారిసరి - గారిరీసనిస -
గూ,డా,-కనువడివెడ-లిటుపటు-వాడవాడ సడి - గూడవేడుకల -
రీససానిధాని - సారిగా ,, - గామపామ - పధనిధాప -ధనిసా -
చేడెలెల్లగూడి-యుండెరా,,-ఈమజోడు - జుడుడవీడె - మిడరా -
రీస-సానినీదధాప-పమపధ-నీ,ధా,-పమపధపమ - గరిసరి॥ మా॥
పోడి-మీాడినోడపాడి-దడలుడి-వీ,డా,-పాడనుడివిను-చెలువుడ॥బం॥

5. పాథనిపా ,, - పథప్పమగా ,, - రీగసరీ ,, - గమగరిసా ,, -
చాలురణా ,, - చలమిడరా ,, - చాంటగనా ,, -పలుకినరా,,-

థానిపధా,,-ధనిసరిగా,,-గమపమపా,,-ధనిసనిధా,,-
యేలరయీా,,-పగతగురా,,-సరగునవా,,-పరసకురా,,-
పధపా-మపమా-గమపమగా,,-గమపమగరిసని-ధనిసరిసా,,-
అలుకే-లరతా-శగలెవిరా,,అలమరుశరములు-కులుగనరా,,-
ధా,నీసారి-సీ,సారీగ-సా,రీగామ-రీ,గామాప-
మే,లామాడ-నే,లానీకు-పూ,లామాల-లే,లావేయ-
పమగమపా,,-పాదనిదా,,-పధనిస-నిధపమ-పధపమ-
వలకెవిలా,,-గోలయిలా,,- ఘలిసు - బ్బకవి-పలిత-
గరిసరి ॥మా॥
బలిహార ॥బం॥

68. శుద్ధకాంభోజరాగము—ఆదితాళము.
(సామిరారా సమాయమురా ; రైలి)

వారిజాక్షా సమయమురా । విరబంతులాడనిక ॥వా॥ సరోజ ముఖసురేంద్రనుత. నినుగని । సరసచేరినది చరాచరానుత ॥వా॥ మారుని జనకమారమనుగనుమా । మానవివినువూ మహీరమణ । కరుణగనుము । విరులచండ్లగనుగొని । వారిజనాభదేవ । వారణ ఆర్తిహరా ధీర ॥వా॥ శ్రీకమలవదనా । సురుచిరగుణా । సురనుతఘనా । సుఖదవన । మిక్కిలి నెక్కువ మక్కువ జిక్కిన । నిక్కముగా । సొక్కముగా । యెక్కువగా । చక్కగనిట ॥వా॥ పారసములు సలకలువలు సామజవినుత మానఘన । విరులదే గనుమిదే । అదనుకాంత సరసతమెరుంగునని మెలంగుమని । పరాకువిడచియు బిరాననుతినిడ । చరాకు వలదిక పురారివందిత । మురారి ఘాలిసుబ్బరాయ పోషణా। సుభాషణా । పాపశోషణ ॥వా॥

స్వరసాహిత్యములు.

సా,.నిదాపా,మగా, - పధాసా,,, - రిసనీదప - మగపద॥సా॥
వా,,రిజాక్షా,సమా,-యమూరా,,,-విరబంతుల- అడనిక॥ వా॥

1 రిసానిధప - ధనీధపధ - మగపధ - సరిగసానిధప - ధపామగ
సరోజముఖి- సురేంద్రనుత- నినుగని - సరసచేరినది - చరాచర
మపధ ॥సా॥
అనుత ॥వా॥

2 ధా,నిధపధపమా,-పధనిధపమా,-దనిదధపమా,-పదసనిద-
మా,రునిజనకమా,-రమనుగనుమా,-మనవివినుమా,-మహిరమణ
సరిగ-ధసరి-పధస-నీధనిధపధ - సారిగరీసనీధ - సాధనిధా, ప -
కరుణ-గనుమ-విరుల-చండ్లగనుగొని-వారిజనాభదేవ- వారణఅ,స్త్రీ
మగాపాద ॥సా॥
హారా,ధీర ॥వా॥

3 నీ,దనిదపదపా, । పమగమపమా, । గరిగసరిసా, । రిగమపధ -
శ్రీ,కమలవదనా, । సురచిరగుణా, । సురనుతఘనా, । సుఖవదన -
సారిగ - రీగమ- గామప - మాపద - పాదనిధా - మాపదపా-
మిక్కిలి- నెక్కువ-మక్కువ-జిక్కి -నిక్కముగా - సొక్కముగా-
గామపమా-రీగామపధ॥ సా॥
మొక్కువగా-చక్కగనిట॥ వా॥

సా,,,,-నినిదధపమ - గరిసధసా,,,, - రిగమపధనీధపద -
సా,,,,-రసములుల-కలువలుసా,,,,-సుజవినుతమానఘన-
రిగమపా-గమపధా-మపదనీధపమగరి- సరీగమప - రిగామపధ -
విరులదే-గనుమిదే-అదనుశాంతసరసత-మొలుంగుగని-మొలంగుమని
మపాధ-నిధపధ-నిధాధపమపధ-ధపాపమగరిస-ధసారిగమపధ -
పరాకు-విడచియు-బిరా-ననుతినిడె-చనాకువలదిక-పురారివందిత-
రిసానిధా-సనీధపా-నిధాపమా - ధపామగా - రీగమాపాధ॥ సా॥
మురారిఘా-లిసుబ్బారా-యపోషణా-సుభాషణా-పాపశోషణ॥వా

69 హిందూస్థానీ కాఫీరాగము—రూపకతాళము.

(సామజగమనస్నేలరా. మా స్తరు)

భాగవతకథ కారకా । బంతులనాడుమిక॥ భా॥ భావజవిధిజనకా । భావమువిమమనకా । భాసురగుణకినుకా । భూనచనక రాగదయిక॥ భా॥ మానవతులుగోనినసుమమా । లనుగనియుపని తరమా । తళుకుబెళుకులగనుమా । తలచిపిలచెనుచనుమా । చలముమా । నగదమా । ధవదశవదనమాత॥ భా॥ సామజభయహర సురమునినుత చరణరిపుహరణ । సారసనయన సఖయసరసములల సుధాంబుధిరవినరా । సుఖంబులనుగనరా । సుఖంచనివితజేరా । పరాకువిమవరా తగుర । కమలవిరుల సరులనమితములను సరసనిడెనుగనరా । పరమపావనకృపానిధివి సుబ్బకవివినుత॥ భా॥

స్వరసాహిత్యములు.

సానిదనిపమగారిసా - నిసా,రిమాపా,నిని॥ సా॥
భాగవతకథకారకా - బంతూ, లనాడూ, మిక॥ భా॥

1 సారిగరిసనిధనీ,,. - పాధనిసనిపమగా,,
భావజవిధిజనకా,, - భావమువిమమనకా,,
రీగమగరిసనిపా,, - నీసరిగరిసారిమపని॥ సా॥
భాసురగుణకినుకా,, - బూనచనక రాగదయిక॥ భా॥

2 మాపమగరిసరిగమపమా - పదనిసపసనినిపమా -
మానవతులుగోనినసుమమా - లనుగనియుపనితరమా -
పనిసరిగరి - పనిపమా - గరిసనిపనిసరిగమా - గరి -
తళుకుబెళుకు - లగనుమా - తలచిపిలచెను చనుమా - చల
గమా - నిధపమా - సనీపమగరిమపని॥ సా॥
ముమా - నగదమా - ధవదశవదనమాత॥ భా॥

3 సారిగమ - గరిసగరిసని - పసనిపమ - రిగమగరిసా -
సామజభ - యహరసురముని - నుతచరణ - రిపుహరణ సా -
నిసరిగమ - రిమపని - మపనిదని - సపారిగరిసనిసీ -
రసనయాస - సఖియస - రసములల - సుధాంబుధిరవినరా -
పపాధనిధపమగా - రిరీగమగరినిసా .. నినీప -
సుఖంబులనుగనరా - సుఖంచనిదితటిరా - పరాకు -
నిస - గరీమపని - సగగ - సిసరి - పనిస - మపని - సనిపమ -
విడు - వరాతగుర - కమల - విరుల - సుల - సమిత-ములనుస
గ - రిమపనిదనిసా - రిగమసా - ఘనసపా - రిగమసా
ర - సనిడెనుగనరా - పరమపా - వసకృపా - నిధివి సు -
రిమపనిదని॥ సా॥
బ్బకవివినుత॥ భా॥

పెండ్లికొడుకుమీాద పాటలు.

70 ఖమాసురాగము— ఆదితాళము.

(పదినరో పాపిష్ట, మోస్తరు)

పెండ్లికొడక నీపెద్దతనమంత తెలసెను । పేరుప్రతిష్టకు తగినా వులే । ఇంట్లవాంకింట్లల్ల విసువకతిరిగేటి । వీరుడవు శూరుడవులే॥ పెం॥ మట్టిమెట్టైనను నాయొద్దెగెలువగ । మానదనుచునీవు మాట్లాడెదా । ఘట్టిగ నేమునిగి దెగంగయనుచును । గాండ్రించి గలగలనొదగొట్టె దా॥ పెం॥ ముచ్చటలగుపనులు ముగియకముందర । మొుండికాలొక్కటి అడ్డాడైదా । నచ్చుగాను మొుండిచేతులవానికి నువ్వులుదినునట్లునేర్పించెదా॥ పెం॥ హెచ్చులమారివై వేటపాలెముపోగ తన్నితలగుడ్డనుగీసిరిగ । యిచ్చకములింక విడిపించి వరఘాలి సుబ్బరాయార్చితుని సేవించుమేలుగ॥ పెం॥

71 ఆదితాళము.

(మగడైన మేనగలు, మట్టు)

ఇటువంటి పెండ్లికొడుకు నెక్కడజూడమే । యిటువినగదె యోయింనుముఖ యిదిచోద్యమే॥ ఇ॥ పిలువనిపేరంట్రముకును బిర బిరగనువచ్చు । చెలిచెప్పని వక్కపొద్దుకు అచ్చగనడవడికలు హెచ్చు॥ ఇ॥ ఎక్కాడెక్కడ పెత్తనములకు నేగుదెంచునే । చక్కగతానక్క వినయము నెక్కడగాంచెనే॥ ఇ॥ గీచుబేరమాడునితని । గెలువరెవ్వ రు । పోచుకోలువాడని తెలిసిః పిల్లనివ్వరు॥ ఇ॥ రాతికినాకు వాదమ నుచు । రంజలువాడట । నాతివినవె ఘూలి సుబ్బారాయనుతుగోలు వడట॥ ఇ॥

72. జంఝూటి—ఆదితాళము.

(నీకుయింకసిగ్గులేదా యింగ్లీషుచదువుచదివెదవా, మట్టు)

ఆహా పెండ్లికొడకనీకు । అరుణమమరెశాగుగా । ఊహింపగ లేకయింకె । ఉచ్చారణకేవత్తువుగా ॥ఆ॥ పాసకంబనుపేరుతోడ । పం చలబ్బెముందుగా । పూనిసూత్రము కట్టకమునుపె । కట్నమబ్బె విం తగా ॥ఆ॥ తలబ్రాలింక బోయకమునుపె । తగమధుపర్కములబ్బె నుగా । పోలగనాగబలిలో పట్టు । శిల్కుపంచలుచేరెనుగా ॥ఆ॥ వింక మింకదేలనీకేమింకశుల్కమమరునెుగా । పెంకెతనమదేల ఘూలిసుబ్బ యార్భితుడెరుగునుగా ॥ఆ॥

ఆభోగిరాగం—ఆదితాళం.

(కుంటివాడు వెంటనడువా, శైలి.)

తంటామారి పెండ్లికొడుకేమంటాడో తనకథవినియు । తుం టారినడతగునికనేనంటే వింటూనుండును మటియు ॥ తం ॥ లాంఛనలే[మియు జరుగుటలేదట । లాహిరిగామటవీకి । కొంచాపుకూటికి పాల్ప డి పంచాజేరిరి యీసరికి ॥ తం ॥ ఘనముగ తమరనుకున్నంతటి తగు

కట్నములేమియు గాంచగ లేదట । వినవలె నింకానీరలచరితము । వి
సువక సుబ్బార్చితుగొలువరట ॥ తం ॥

74 నాగానందినీరాగం—ఆదితాళము.

(పెంకితనము విడుపుమిక, మట్టు.)

పెండ్లికొడుకుచరితము నిదివినుడీ । ప్రియులందరుచనుడీ । కం
డ్లగనిస గనపడుభేషజమంతయు । ఘనులిటునేర్పుతొ గనుడీ ॥ పెం ॥
స్కూలుకువెళ్లుదునునుచును చెప్పియు । షికారుబల్ చేసునటా । మేల
నిసైకిలునెక్కియు యిలపడి । మోసంబనితలపోయడటా ॥ పెం ॥ కం
పెనీలకడకరిగియు వారాంగనలను తరుచుగ జేరునటా । సొంపిపనులువి
చ్చలవిడిగాచేయుచు । సుబ్బార్చితు మదినెరుగడటా ॥ పెం ॥

పెండ్లికూతురుమీాది పాటలు.

75. కాంభోజిరాగము—ఆదితాళము.

(ఎంతమంచిదానవే వదిన, ఘణితి)

ఎంతమంచిపెండ్లికూతురవే । హేళనతిగ జెందితి ॥వెం॥ వింత
వింతగను జగమంతభేషుయనగ గో । రంతలపనులనెల్ల కొండంతలుచే
సి । తందావిందారగ కుప్పిగంతులతొ వారిపీరి । చెంతజేరిసంతసా
బు నొందికుందెవింతలాడి ॥వెం॥ ఘుడియమైన నింటకాలు నిలిపియుం
డకగడప । గడపతిరిగె పూజసేయనీకు ఘనమెలు । సుడిచడినట్లు నడి
బజారులలోన నీవు । విడిబడి విహరించెటి సివిధము తెలిసె చాలునవతి॥
వెం॥ సారాసముఖలో సానికత్తెలవేషము విడిసం । సారసరసతొడను
న్న సంసారమాగదె । సారాము లేనివట్టి సాకూలచెంతనేల । సాదు
డైన ఘూలి సుబ్బరాయ వినుతుగొలుచుచుండ॥ వెం॥

76. బేహాగ్ రాగము—ఆదితాళము.

(ఇకమానుముమానుము నీవీచింత, వలె)

ఓపెండ్లికూతుర నీవిటువినుమా ॥ నీ ॥ పంజ్లుబెటికి పెట్టుదవది

ఘనమా । పూబోండ్లతో సాటిరావటనిజమా । కీర్తిగండ్లజూచిన చేర వేలగనుమా ॥ఓ॥ ఊహాపోహాలు లేకయుండుసట । మొరులు । ఊత యిచ్చిన వినుకోవట । యెంతో । సాహసమును చేయనెక్కువట । యెంచి । చూడగపసిగోలవట ॥ఓ॥ చూడచిట్టియెలుకవచూచునక్క । పట్టి । గోడలుత్రివ్వ పందికొక్కు । అనెడి । నుడితప్పక సికుమొక్క । ఘాలి । సుబ్బార్చితుడెరుగడె సీదుటక్కు ॥ ఓ ॥

77. బ్యాండుస్వరము—ఆదితాళము.

(పూలబంతులాడె నే, మచ్చు)

పేరుగాంచిపొంగ కే । పెండ్లికూతురింత కే ॥ పే ॥ పౌరుషములు పిడుమింతటంతో । పరుప్రకూడదిది యొక్కటిసో ॥పే॥ వరమూర్తికమర కితవజ్రి । హారములుగొని తెచ్చి । సురుచిరముగమీకివ్వగనిక । సొం పుగావటనిమాకచ్చి । నవెచనగా నిదిసరిగా । దనియనగా । సతివడి గా ॥పే॥ మారకోటిసమ తేజ। స్వరూపుడు । మందరధరుడోంకారుడు ష్పుడు । ఘోరపాపాణ పురవాసుడు ఖగ । సుబ్బరాయనుతు పవ్విధ గనుగొని ॥పే॥

బానమీది పాటలు.

78. శంకరాభరణరాగము.

(గంగాధరసతిర్కోను, మాదిరి)

పెద్దబానగారిభిన్నైన పడతపు । పడతివినగదే । ఒడ్డికలేను సున్నలుగూడియు రెడ్డియెతేలుగదే ॥పె॥ పరుప్రనునెంచక పదిలముంచ క పదరుచుండునే । తొరుమారుగా తొరసిల్లుచు తెగప్రలెంచునే ॥పె॥ అధ్ధములను పెడర్థములుచేయుచు సర్దుమీరునే । గాంధభస్వరమూతో గానముసేయుచు గంతులేయునే ॥పె॥ తగపులతాకట్లమూరియును పేరు నుధరనుపొందెనే । అగడుచేయుచు ఘాలి సుబ్బారాట్పోషిని కొలు వకుండునే ॥పె॥

79. సురటరాగము—ఆదితాళము.

(పోపోపోం, శైలి)

బాలావినవె । బానసడతగసవె ॥బా॥ వాలాయము తమువంక లుశంకలు ॥బా॥ పలుకసువకరిలో । పనివడిపిలచిన । తొలగనుత్తమక డు । తన్నెన్నియాడిం ॥బా॥ తెలిసినదొరులకు । తెలియగజేయుసు । తెలియకున్నతను । తెలిసికోజాలుసు ॥బా॥ పాటుతిప్పినవి । పనులన్ను న్నవి । కూటికిగుడ్డకు । కూడగరానివి ॥ బా ॥ గెలిచేసినను । గొలనిత లచను ఘూలి సుబ్బరా । ట్వాలునిగొలువను ॥బా॥

నదినమీాదిపాటలు.

80. ఖమాసురాగము—చాపుతాళము.

(శైలె కేశూరులు ; మొస్తరు)

చాల్ చాలీపాటలు । మేల్ మేలీమాటలు ॥చా॥ నిలువాలుగ వేల మేలచలమేల మేలములచెలరేగెదవదినరో ॥ చా ॥ నోటికెపును యూపీటలేరటని । సాటించెదవీతుఖ్ఖపాటునిటు ॥చా॥ కన్నసిన్నుగన కున్నన్నిన్నుగను । చున్నవారమీావన్నెచిన్నెలిమ ॥చా॥ పాటిగానునీపా టివారలీపాటినుండె సి । యెగురుపాటువిం ॥చా॥ నిబ్బరమున ఖగసు బ్బక్కలినివిని । అబ్బురముగ తబ్బిబ్బులాడకిక ॥చా॥

81. కన్నడరాగము—యూపకతాళము.

(ఇరివ్యా యూపా వెనీకు, ఘణిశ)

మదిపొంగిపోకెనీవు వదినరో ॥ము॥ నగుతుంగనాపురాలశోభిన తలపోయువేల తగవేలగోల ॥ము॥ మిడి । మేలమైనసకల । లవి । చా లనీకుఘనత । విన । వేలతగినమాట । గణ । వేలమేలగను సేలపోల॥ ను ॥ విను । వారలంతనుగు । గను । వారెనీప్రయోగ । యని । చేర బోకితగ్గు గానుండవేల గాకున్నచాల ॥ ము ॥ లవ । జాలికూడచేయు । తగు । మాలినట్టిపాపిపు । మిడి । ఘూలి సుబ్బరాయ । కనవంగనీను గాపాడకేయు ॥ము॥

82. హిందూస్తాని.

(మోహిరేషంకి, వలె)

అహాహావదిన అదురుటచాల్ । అదురూటచాల్‌నిక । బెదరూటమేల్ ॥అ॥ సాహాసములునీకు న్యాయంబెకాంక్ । మోహాముజేర ముందరవున్నట్టి ।మోటర్లనుపిల్చుకర్ । మంచివేడుకర్ । బ్రైర్‌మెక్కిపోగ్ । ధరణినెల్లతిరిగి ఘూలి సుబ్బయార్చునెరుగకున్న । వారు వీరు చరినిన్ను । ఛీఛీయన్నరెరుగవ్ ॥అ॥

83. ఆదితాళము.

(మేలారు, శైలి.)

వాటాక్ యుమాయింగ్ మైడియ్యర్ వదిన వాదమేలనే । ఇటీజ్ వార్ సెన్స్ యీవిషయంబులు యింకచాలునే॥వా॥ ఆల్ ది రెల్‌టివెన్స్ ఆశ్చర్యంబులు అన్నిఅందిరే । ఆల్ రైట్‌నీవిక అందలమెక్కగ అబ్బురంబులే ॥వా॥ దటీజ్ వెరిశ్యాడ్డను దానిని మనసుకుదాపునుంచవే । ఇటీజ్ వెరిగుడ్డని చెడ్డను నీయిచ్చనెంచకే ॥వా॥ షటప్‌యువర్ మౌత్తిక చాలీసంగతి సంశయించవే । పుట్‌యువర్ వర్కుల ఘూలి సుబ్బరాట్పాలుగాంచవే ॥వా॥

84. బేహాగ్ రాగము—ఆదితాళము.

(వాసాంపు పెంపు దంపుగమరాము, మట్టు)

సీ । మాటపాటర్ఘూట నిలుపువదిన । యీ । నీటుగట్టిపెట్టవేలనింక మొదిన । చీటిమాటికి కాలుదువ్వినదన । చూడ । కోటాలు దాటు మాటలునోటిపనున ॥ సీ ॥ సరసాములాడిన నింతతగవు । సరిదానవుగావని యంటివగవు । సరిసూలు గనిరీ సఖ్యతవగవు । సరిసరి మాపాటినీవృతగవు ॥సీ॥ బోటినోటికి బుద్ధితెచ్చుకొనుమా । తోటివారలజూచి యైనగనుమా । బూటకములవీడ సత్యమనుమా । హాటము శేలను సుబ్బయార్చితుగనుమా॥ సీ॥

వదినమేలుకొలుపుపాట.

85. మలయమారుతము రాగం-ఆదితాళము.

(ధన్యుడేవ్వడో, మాదిరి)

మేలుకోగదే । మేలావదినె ॥ మే ॥ బాలసూర్యబింబముదయిం
చె ప్రిజ । లెల్ల కాలకృత్యములుదీర్చిరి ॥ మే ॥ కోకరవికెనుములాట
విడియున్న । కోరిచూడవచ్చె ప్రిజలెల్లగు । నీకుమింక శిగ్గులేకయు
న్నదేల్ల । నీరజాక్షి. ఘాలిసుబ్బవినుతురెమగ ॥ మే ॥

వదినెదంతధావనముపాట.

86. అఠేరిరాగము.

(నాపాల్సినేమియనో; మట్టు)

నీపంపుదోముకొనుమా । కడ । గంగ్లమూరివదిన । యిదు ।
కండ్లజూచి సరగునపూబోండ్లలో లేచి ॥ నీ ॥ మురదనొండిగనుమా ।
యిదె । సాగనారగొనుమా । కరుకుగలుగుబియ్యపు కమసుచు । కర
మరుమగనీకరమునందియు ॥ నీ ॥ రకరకపుభస్మమిదిగో । సభవగలు
చాలువినుకో । వకసారియునాగచ్చపుల్లగొని । హాయిలుగ సుబ్బాచి
తుమదినెంచుచు ॥ నీ ॥

వదినెతలంటుపాట.

87. సురటరాగము - చాపుతాళము.

(భజోకళలా; మట్టు)

రావేవదిన । తలంటెదనిటు॥ రా॥ రా॥ రా॥ ననాగరికతను
న గలమానెలు । యిదెనొనివచ్చితి వేవేగా॥ రా॥ తెల్లటికి సన్నతులు
గొని వచ్చితి। కొల్లగళరమునజల్లగబూసెద॥ రా॥ జంటితే సెవంటికిప
ట్టును। కంటికెయిదికలకండ మో॥ రా॥ ఘాలిసుబ్బకవికృతిగొలుగను గొ
ని। నళినవిలోచనినాతిరో॥ రా॥

పదినవలుగుపాట.

88. ఖమాసురాగము- జల్వాతాళము.

(మదుపులుగ్గైకొనుము దేవ, మాతిరి)

జలజనేత్రి వదిననీకు నలుగులిడెద రాగదే। అలుకలువలదింక కులుకు తళుకుబెళుకులెంచవే॥ జ॥ విరివిగనరవుష్పకారములతోవ్రారె బాగుగా। నరయగబహుసల్లజీడిరసముకలిసెవింతగా॥ జ॥ మంచిమరద గొండిచిత్రిమగాలములనుగాంచవే। ఎంచగనీభాగ్యమేమె వంచనటని యెంచకే॥ జ॥ చిలుకలకొలికిరంకశిగ్గులేల లేచిరాగదే। ఘూలిసుబ్బరాయదాసకృతిని నందుకోగదే॥ జ॥

వదినస్నానముపాట.

89. సురటరాగము- ఆదితాళము.

(పోపోపోర, ఫణిత)

రావేవదిన। స్నానముచేయగ॥ రా॥ వేవేగమెజని। వేగిరపాటుతో॥ రా॥ కడుగును గంజిము। గలసిరగుంటలో। విమువకనీవిక వేగమెనందులో॥ రా॥ మజ్జలదారులుగలవిటుచాలగ। మజ్జియునుసంతలో మునుగుమమేలుగ॥ రా॥ పరిహాసములకు బాల్పడగదవే। వరసుబ్బాభృతువరమనిగొలువవే॥ రా॥

* వదినచీరెలురెవికెలుపాట

90. జంఝూటి - ఆదితాళము.

(శాంతవయామని, మాతిరి)

చీరెలరందవె। చీపరవదిన। నేరములెంచకె। నేర్పరిజాణ॥ చీ॥ సొగారతో। చక్కగ జేసిరి। బాగుబాగుయన। బోలునుసేసరి॥ చీ॥ జనపదలతో। రెవికలునల్లిరి। అనయముగానిని। వాదరించుతరి॥ చిత్రముగుతలు। కొత్తగచేసిరి। కొత్తగసేకొర। కై నేయించిరి॥ చీ॥ మేలిమిసరిగె। మిన్నగబోల్చుచు। ఘూలిసుబ్బకవి నుతుస్మరియుంచుచు॥ చీ॥

వదినతలదువ్వుపాట.

91. ధన్యాసిరాగం- ఆదితాళం.

(తనిదరనుఖియా. మట్టు)

వదినరొాయిటురా। తలదువ్వెదనే॥ వ॥ యిదెయదననిమః మెందు తలంచీ॥ వ॥ నీమునసెంతటి బిరుసైయున్నదో। నీకురులంతటి బిరుసేమే। ఆమగునుజనపనారంతటిసొబగిల। తామసమేలను పొదవలెనుండెనే॥ వ॥ వాసన జెందెటివేషచమురును। నః సిగలట్టియూపిచ్చిచమురు। భేషః గను చేరంపముదువ్వెనగ। చేసెదసుబ్బాచ్చితు డెరుగగను॥ వ॥

వదినతిలకముపాట.

92. హిందుస్తానిరాగం.

(నచూ్చతజొనమోరి, కైలి)

తిలకంబు పసుపునీకు। తీర్చెదవదినరానె। తీవ్రంబులను నెంచు చుర్॥ తి॥ బాలరావెరానెవేగ॥ తి॥ నిరంతరంబును। నిజంబెరుంగవు। విరించివ్రాలను। గర్। వరెర్। యిక్॥ తి॥ ఫరంగలట్టిఫల। రసంబు రకములు। ధరించుసుబ్బయ। కృతిర్। మదిర్। వినిర్॥ తి॥

వదినకాటుకపాట.

93. శంకరాభరణ- ఆదితాళము.

(ఈసరినీకక, మాదిరి)

బూటకమేలనువదిన। కాటుకగొన వటతగున। చీటికిమాటికనిటు నగును। మాటలు పాటగనీలగున॥ బూ॥ గూటిగూటిమసిదెచ్చి। వాట ముగా నూనెనుచేర్చి। మేటిగజిల్లేడ్రసమునుజేర్చి। సూటిగనూతన సు న్నముగూర్చి॥ బూ॥ నీటుగకాకరపసరును పల్లె। రతులితముగజతపర్చి నూరితి। మేటియౌనువరస్థూలిసుబ్బకవి। పాటనుబాడుచు బాగుగ రమ్మిక॥ బూ॥

వదినపసుపుపాట.

94. కాంభోజరాగం- రూపకతాళము.

(ద్వాదశిఎప్రిశమాచరించె, వలె)

భామినియిటురానెరావెనదిః । పసుపుబూసెదనునే॥ భా॥ వాసినిగనుచుండియును। వాసినినీవవస్త్రముబరగి। యీసుకరము లెరుగవు దరహాసమునుల్లాసముగద॥ భా॥ పాదయుగముల్నిటునిమ్మా। పసుపుమర్యాదలనుగొమ్మా భేదబుద్ధిమదినెంచకుమా। భావములను గుర్తెరుగుమా॥ భా॥ లోపము లెన్నుచున్ననుమా। లోపముచ్చెదమే। కోపమేల ఘూలిసుబ్బ। రాయవినుతుమదినెంచవే॥ భా॥

వదినగంధంపాట.

95. కీతిగౌళరాగం- ఆటతాళము.

(సుందరాంగుని, ఘణీతి)

గంధమందగసందమానదినయిందురాగదే। యెందుజూచిః సుందరనినుగః గుందుచుండి రే॥ గం॥ ద్రావిడకములనన్ని తప్పకగలిపిరితారసిల్లకే। వావినిచూపగవచ్చిరివనితలువాదమేలనే॥ గం॥ మేలుగలుగుమహాద్రావిడకమున్నదిమేలమేలనే। వాలుగలిగిన నీహ్వాయలును గనిరింకవదలరునిన్నిపుడులే॥ గం॥ చిత్రమూలపుగంధముతీసిరి చిత్రమైయున్నదిలే। ఆత్రపడుటదేల దుందగొంశీరసము। సమర్కైయున్నదిలే॥ గం॥ కాయమరయగబంగారుకాంతినిగల్గి। కళలుట్టిపడుగాంచుమా। బాయకవర ఘూలిసుబ్బరాయదాస। పాటనుమదినెంచుమా॥ గం॥

వదినఅత్తరుపన్నీరుపాట.

96. ఆదితాళము.

(మతిసెరవమ్మితి, మాదిరి)

అత్తరుగొనుమిదెమేలుగావది॥ నాత్తరు॥ చిత్తమునుచిగు। రొత్తగమదితళు। కొత్తనునీవిటుగనుమావది॥ నాత్తరు॥ వన్నెచిన్నెలమ

రున్న వగునునీ। పన్నీరునుయిదెగొనుమావది॥ నా త్తరు॥ మేలగుఆయలు లన్నియుగ్రమ్మరె। ఘాలిసుబ్బకవి సూటిగావది॥ నా త్తరు॥

వదినపీడెముపాట.

97. సురటరాగం- ఆదితాళము.

(బనవాలీబసతామరారి, మట్టు)

ఇదెగొమ్మావదినావిడెంబు। యికయిదె॥ మోదముకూడ మోనియతి। చోద్యమూనదేల॥ ఇ॥ జల్లేడాకులు। చింతగింజలును। కొల్లగ తుమ్మయిగుళ్ళనుచేర్చితి॥ మిదె॥ అలవాటులుమీకే వియొతెలుపుసి। అలయక మేమం పెదమతిత్వరగా॥ ఇ॥ ఘాలిసుబ్బకవి కృతిగలపాటలు। మేలనిపాడుచు మేలమాడుచును॥ ఇ॥

వదినహారానళిపాట.

98. శహానరాగం - ఏకతాళం.

(తమకమునిల్ప గరెంత, మట్టు)

అలుకలుమానుమువదిన। హారము లే శెవమేల। పలువురుచూచి నపరుపుగనుండును। పడతిరొనీకిదిపాటిగజెందును॥ అ॥ కుంకుమగింజల నూలల్। పొంకముగాగురిగింజల్ । శంకలిడుమనిక వేపకాయలును। ముంకులేలపల్లేరులుగూర్చెను॥ అ॥ నిండినవేడుకతో డన్। బెండులుచేర్చిచూడన్। అండజాక్షిదండలునీదండను। నుండెనుగను సుబ్బార్చితు మహిమను॥ అ॥

వదినఛత్రిముపాట.

99. శంకరాభరణరాగం- ఆదితాళము.

(ఈధర నిహపరసాధన మే, పలె)

ఛత్రిముబహుముమువదినలురారే। ఆత్రిములనుగనుగొనుడికమీరే। సూత్రిములను గుర్తెరుగగలేరే। గాత్రిములకు సాకర్యముకోరే॥ ఛ॥ గాలికిమొండకుశోలసితిరా। గాసిలశ్రిమలను బొందితిరా। శోలితిరికన్న

స్థతజెందితిరా। చోద్యములనుగను శించితిరా॥ ఛ॥ పుల్లాకనిమదినెంచకుడీ। పుల్లయనుచు నిరసించకుడీ। పుల్లచుక్కలను కనుగొనుడీ। సున్నపు బొట్టులగని యిటుచనుడీ॥ ఛ॥ భేదములెంచుటకిదిమర్యాద। వాదములనువిడిపించుటఛేద। సుదినంబిదియని తలచగరాద। సుబ్బరాయకవి కృతినివ్వగలేద॥ ఛ॥

వదినచామరముపాట.

100. బేగడరాగం- ఏకతాళం.

(పిందు శేయరా, మాస్తరు)

చామరంబుతో। విసరెదానువదిన॥ చా॥ నల్లులూనుయీగల్। చీమలూను దోమల్। కొల్లగానుచేరె। రెవికెలోకిచేరె॥ చా॥ అధమమైనజంతు। జాలమూలమలముల్। సదమదించదేహ। మాదుపరిమెళించ॥ చా॥ ధరనపీనచామ। రంబుయిదిగొగనుమ। వరఘూలిసుబ్బ। రాయుపాటవినుమ॥ చా॥

వదినఅద్దముపాట.

101. అమీరుకల్యాణి- మధ్యాది.

(పంచతుండనత, ఘణిరి)

అందరిలోనేనందగత్తెనే। అద్దముచూచుకోగదవేవదినే। ముందుగనీకురుల్ చిందులుద్రొక్కెనే। మందురొనలుగురువిందువునిందున॥ అం॥ కొమ్మరొనినోటితమ్మలొనీరెల్ల। కమ్మపక్కలను గ్రుమ్మరుచుండెను। ఇమ్ముగహారముల్ చల్లాచెదరై। సమ్మతిమీరినలువైపులబారెను॥ అం॥ పరగగనీయద్దముమంచిదెకదె। పెంకుకుసన్నము మసిబొగ్గమరెను। సురుచిర మగునీసొబగులువదలెను। సుబ్బరాయకృతిసూటిగనొప్పెను॥ అం॥

వదినసభాతాంబూలముపాట.

102. సరసాంగిరాగం- జుల్వా.

(విందూలు చేసీరి గా, మట్టు)

తాంబూలమిచ్చితిమీ। గైకొమ్మానీనడతలనుమెచ్చితిమీ। డం బుమీరగవినోదంబు దేలెటివదిన। సంభావనిదెనీచర్యలన్ని టికనుచు॥ తాం॥ యెద్దెమద్దెనియంచకా। నీవావడ్డెవాడిని కదియగా। సొడ్డుకూడగ మీయన్నదమ్ములువచ్చి। తెడ్డుతీసుకొని నడ్డిరగదన్నగ॥ తాం॥ గడప పూజలుచేయుటల్। వడియంచును నాసిపరికాశించగన్। మిడిమేలమిడి యేడవనగూడెననుచును। కడనుండివరఘూలిసుబ్బయార్చితుదలచి॥ తా॥

వదినలాలిపాట.

103. బేహాగ్ రాగం- ఆదతాళము.

(గోపీనందన, మాదిరి)

లాలీయూగుమీలాగున వదిన। జోలపాడెదను జోకతోమదిన॥ లా॥ పల్లేరుకాయల। పానుపుపైన। కొల్లగతుమ్మ। ముళ్ళుచేకూడిన॥ లా॥ వంటిగనుండిన। కంటికికూరుకు। నంటలేదేమొనే। జంటనుతెచ్చె ద॥ లా॥ జంబులువ్రాసితివి। చేరిధారలిక। అబ్బురముగఘూలి। సుబ్బ య్యార్చితుదలచి॥ లా॥

వదినమంగళహారతిపాట.

104. జంఝూటి.

(మంగళమనిమంగళమని, మట్టు)

మంగళహారతులు గొనుమమాచినవదిన। రంగుగనిహాంగులు మామంగలతగున॥ మం॥ ఇరుగుపొరుగువారిచేరితగవులాడిన। వారుఆ గ్రహంబుతోడవచ్చియిచ్చిన॥ మం॥ కూరిమితో కాముకులనుగూడి యుండిన। వారిసతులువిషకుకొనుచు। యిచ్చుచుండిన॥ మం॥ వాసిమీ రఘూలిసుబ్బయార్చుకొలువవు। దేశమంతతిరిగిఅలసి శొలసినవు॥ మం॥

వియ్యాలవారిమీఁది పాటలు.

105. ఖమాసురాగము—ఆదితాళము.

(వదినరో పాపిష్టి, మాదిరి.)

వియ్యాలవారెంత విరవీగుచునుందురో। వీరికథవింతలోవినగ దరే। చయ్యాన అధికమా కయ్యాములను బెంచి। వెయ్యారువిధముల తో వేధించిరే ॥వి॥ బాధుత్వమునుగాని పరగగ నితరయే సంబంధము నుగాని పాటించిరే। అందరు అందరె అరకాసుమొదలుగ అంతతమ సన్నిధికె ఆహ్వానమే ॥వి॥ మానాభిమానములు మంకుకైనను లేవు। మానరుగావీరి మంకుశంకల్। పూని పరువుమర్యాదల పూనికలను బాసి। పూర్ణముగ బూనెదరు పిరికివంకల్ ॥వి॥ కట్టివిరచినట్టి మాట లుట్టిపడచేసి సం। తుష్టలోచునుండరెపుడు ఖిష్టభేషజమ్। అట్టహాస ములుమెండు సృష్టిజేయుపనులుబెండు। కొల్వరెపుడు ఘూలి సుబ్బరా యనుతు సంతతమ్ ॥వి॥

106. కన్నడరాగము—రూపకతాళము.

(ఆహా నేతాపనుండ నాదు నేనుమా, మోస్తరు)

ఆహావియ్యాలవారి అంతు తెలిసెనే। అలివేణి ॥ఆ॥ మోహాటిం చి తిరిగెదారు। ముందువెనుక లెరుగబోరు। సాహసంబుచేసెదారు। సాగవుయేపనులుబారు ॥ఆ॥ లేత లేతసారకాయల। చేతనైనవరకు శ కల। మతులములుగ జేయువిధుల। మరువకగనిచేతురబల ॥ఆ॥ కాల రీతినెరుగబోరు కలసిమెలసియుండిజనరు। ఘూలి సుబ్బయాస్యుధీరు। గాంచరువీరొక ఔకీరు ॥ఆ॥

తలుపుదగ్గఱిపాటలు.

107. ఆదితాళము.

(రాకేందువదన, ఫణితి.)

తామారసదన। తలుపూ। దియుమా ॥తా॥ నామాటవినవే

లనే । విమలోజ్వలాంగిరో । తమినిర్ । నిలుపర్ । మమతర్ । గన
కర్ ॥తా॥ మాధావతలుపు । డియనూ చనుమా ॥మా॥ రాధీకవ
రుడావని । రహిపేరుజెందగ ॥ విధిగా । నదియా । నిదియే । విధియా
॥మా॥ చిగురుబోణిరోయిట్టి । చిత్తవిభ్రిమలేల । తగవా । తగువా ।
నగవా । మగువా॥ తా॥ దేవాదిదేవయింత । దీరోక్తులేలనయ్య । తవ
సే । వలునే । నవలర్ । విడితిర్ ॥మా॥ పతితోనీపౌరుషంబు । సతి
బల్కాశాస్త్రమంబు । పతియే । గతియా । పతియే హరియా ॥తా॥
కలతగునీమాటలాచె । చులకాన చేయతగుః । జలధీ । శయః । జల
జ । నయన ॥మా॥ మధిరాక్షీమాటలేల । మదితడవునిల్పజాల । ము
దమా । రగనా । యెదనూ । గనుమా ॥తా॥ వేదాంతవేద్యదాశ ।
రథే ఘూలిసుబ్బరాయ । కవితా । వినుతా । చరితా । భరితా ॥ మా
ధావతలుపు । విడితీరాగా ॥

108. హిందుస్తానిరాగము—ఆదితాళము.

(రాజకుమార, శైలి)

వాదములేలా । వదరుటలేలా । వాకిలిదిర్యగదే । అదురును
బెదురును కుదురుగవదలక ॥వా॥ చాలికలెమ్మా । సరగునపొమ్మా ।
తాలిమిమాలిమకే । తెలిసితెలియకను పలికినబెళుకగు ॥చా॥ ఇడాపు
త్రినిన్ను విడానాడినే ఘడియయెట్లు నడలనేర్తు । అడలికబడలిక సుడి
వడి వెడలెడు ॥ వా॥ ఔరాయీరీతిననుగారించుట । అహాసాహసమే
మందుగ । ఫరగలగరితలు సురతులనరయర ॥చా॥ నళినాక్షియీవింత
న్యాయంబటె । కేళికిరమ్మనవేమందునే । అలుకలుతళుకులు కులుకు
లునిలసిల ॥వా॥ ఘూలిసుబ్బాఖ్యుని పాలించిన । శూలిసన్నుతసన్నులా
లించుమా । జిలిబిలివల్లపుల తెలియగతలపుమి ॥ వారిజనేత్రా । వర
సరగాత్రి । వాకిలిదీసితిరా॥

109. ఆదితాళము.

(బాల బిరానరావరావ జాలమేల, వలె)

భామ । కవాటమింకదియ్యవేలలేమ । సుమాస్త్రి బారికోర్వ సుగుణధామ । నీమదిర్ తామసమ్ । బీయదర్ । వీడీయుర్ ॥భా॥ ఔరా । చరాకుజూపకిందులేచిపోర । ఖరారినీకుయింత చులకనేల । కోటిర్ । చేరిర్ । వాకిలిర్ । దియ్యనిర్ ॥కౌర॥ బోటి । వరాల మాటలాడురత్నపేటి । యిటేలసాహసంబువినయధాటి । మాటలర్ । పాటలర్ । నీటులర్ । మీటుచుర్ ॥భా॥ జారా । మరాళమందగమ నలెంమలేర । సరాసరిర్ నేనెదిక్కధీర । ధీరతర్ । శూరతర్ । క్రౌర్యతర్ । జూపకర్ ॥ఔ॥ బాల । వసుంధరాతనూజసాధ్విచాల । కలంతలెచ్చుశేయనీకుమేల । చాలగర్ । లీలగర్ । వాలుగర్ । మేలుగర్ ॥భా॥ గోల । పరాకునెంచవద్దు కనకచేల । ఖలారిఘూలి సుబ్బరాయపాల । వాలుగర్ । మేలుగర్ । వాకిలిర్ । దీసితిర్॥

110. చక్రివాకమురాగము—ఆదితాళము.

(మంజీసమాయా, మట్టు)

వారీజనేత్రి । వరగాత్రి । వాకీలిదియవె । నేరుశేయమేరగాదు నేరమెంచనేరబోకు ॥వా॥ వారిజనాభ । వరభూప । వాకీలిదియను ॥వా॥ నేరమెంచనేరబోను । సారసాక్షుచాలుపొమ్మిక ॥వా॥ మధురారిమదితాళగజాలను । మారుతూపులిటుచేరా । బాధలన్నిసదమదించనెంచక । వాదమేల శేదదీర్చిబ్రోవుమ ॥వా॥ మధుసూధన సుఘగోత్రిలుచు నీదగుయెదనుయెదనుగదియించి । మోదమొందు మధురనాణులందరు శేదదీర్చిఆదరింతుర్ పొమ్మిక ॥వా॥ తడవేలను విడనాడగపాడియ అడలిబడలికనువేడా।మోడిఫీడిగనుపగూడు పడతుకవాడవాడలేదపాడివెడలెపు ॥వా॥ మిడిమేలపునుమలాడేడి నడువడిపోడిమేడ రహిరేడా । వీడెమందినడతవీడెవడయునె ఆడిపాడివేడిగూడుటెపువర॥ వా॥

సలినాక్షిరో పెంళ్లిదేలిస రాతిరెసికునాకు పాలిమేరా । గేలిదేల చెలిమి చాలవలిగొన జాలిదేలి కేళ్లి శైలి తెలియుగ॥వా॥ఫలితాంశము వెలిబుచ్చెద లాలితపోళ్లిముంచుబలిహార । వాలిగర్వహరణశూలిసన్నుత ఘాలి సుబ్బరాయపాలచెలువుడ॥ వారిజనాథ । వరభూప । వాకిలిదీసితి ॥వా॥

111. హిందుస్తాని ముఖారి—ఆదితాళము.

(కాటుగయోభిచువా, మట్టు)

వాకిలిదియ్యగదే । వారిజదళనయనీ ॥వా॥ కోకిలవాణీనా కోరికదీర్చవె । లోకనాయకుడనుగనవే । నాకాధిపనుతుడను ॥వా॥ వాకిలిదియ్యనురా । వాసవహృద్వందిత ॥వా॥ శ్రీకరయూతరి సాకులదేలను । నీకథలనువింటీ । నిజముగనుగొంటి ॥వా॥ చరితము తెలిసిన । జాణవై వైన । సరసతజూపెదవా । సరసీరుహదళలోచని ॥వా॥ భోగిశయన నీబాసలుదెలిసెను । యోగిహృదయనిలయా । అగజానుతసదయా॥ వా॥ మాటదప్పితనీ । మాయలువన్నెదు । బోటిరొసికిది తగదు । పాటిమెరుంగుము ॥వా॥ నీటుకాడనీ । సాటెవరుంమురు । బూటకమేలను రా । హాటకచేల ॥వా॥ అత్తరుయుగరుసం । పెగవిరులివెగని । చిత్తముగనుగొనుమా । నిత్తరివినుమా ॥వా॥ ఘాలి సుబ్బాఖ్యా । కవినుతముఖ్యా । లలిఅతులితసౌఖ్యా । లాలితసౌభాఖ్యా॥ వాకిలిదీసితిరా । వారిజదళనయన॥

112. జంఝూటిరాగం—ఏకతాళము.

(చెండ్లాటలాడేచెలీ, మాదిరి)

తలుపూదియ్యవేబాలా । బాలా జాలా మేలానీవిల ॥త॥ తలుపూదియ్యనుపోరా । పోరా నేరా మేరాఫీవర ॥త॥ వలపుచిలపతేను పిలుపులువినిన్ను । తలపూలమదినెంచుమా । భామా । లేమా । కోమా । లాంగిరో ॥త॥ వలపునీలుపకులెటు । తలపూలువినురాఫీ । పిలుపూలుగనివెళ్ళరా । మారా । కార । ఘూర । గౌసార ॥త॥ మ

రుబారికోర్వను । మరుకేళికూడను । మరుమాటలాడాకవే । లేవే । రావే । నీవే । యీవేళ ॥త॥ వరదూడవౌనిన్ను । వాంఛించువారేల । నిరసించుటిదియేలరా । పారా । వారా । ధీరా । గంభీర ॥త॥ పరిహాసమేలను । పరుషంబులేలను । పరమాత్ముడనుగానలె । నారీ । కోరీ । జేరీ । నీరీతి ॥త॥ సరసతవర ఘూలి । సుబ్బరాయపాల । సరసంబులిక చాలురా । రారా । ద్వారా । మూనూ । దీనీతి॥

113. హిందుస్తాని ముఖారి—ఆదితాళము.

(గోదర నా సీత యేదీనలక్ష్మణా, వలె)

వాకిలిదియ్యావె వారీజలోచనీ । జోగతో వేడీతి కోకిలవాణీ ॥వా॥ వాకిలిదియ్యాను వారిజనాభ । పాకారినుతనామ ప్రణవస్వరూప ॥ వా॥ ఆకులుపోకలు అరటీఫలాలు । చేకొనినిలచితి జేరీనన్నేలు ॥వా॥ లోకాధిపానిన్ను లోకూలుబలికే । వాక్యములనాలించి వినుపించ నలుకే ॥వా॥ కొంచాపుబుద్ధు లాలించాకుబాల । వంచనచేయూట యదినీకుమేలా ॥వా॥ లంచామురిచ్చి యూసించిదరినున్న । చంచాలాక్షులవలపించుటమిన్న ॥వా॥ లేసిపోనట్టి యూహాపోహాములేల । కానినుములవట్టి కథలేలచాల ॥వా॥ మానుగవర ఘూలి సుబ్బాఖ్యవినుత । మానుమునీవా మానినులనడత॥ వాకిలిదీసీతి హ్వాయలూగరార ॥

114. హిందుస్తానిరాగం.

(బతియా, హమకీ, వలె)

తలుపూ,దియవే । తడవేలా కామినీ ॥త॥ జాలమేలా । సుగుణశీలా । మానిపాలా । ఇందిరా ॥త॥ తలుపూ,దియనూ । తగవేలాశ్రీకరా ॥త॥ చులకనేలా । తగవులేలా । పగలుమేలా । సుందరా ॥త॥ జాలమాదేలవినుమా । ప్రేమగనుమా । శ్రీరమా । శుభనామ, గుణధామ, తగవేలా, భామినీ ॥త॥ నేరమానుషులువినుమా । సతినిగనుమా । భారమా । వరనామ, జితకామ, నగలేలా, సుందరా ॥ త ॥

జాజులూ । విరజాజులూ । మల్లెపువ్వులూ । గాంచుమా। మొరవినుము, మదిగనుమ, మురిపెంపుమోహినీ ॥త॥ శ్రీవరా । మనవివినరా । మన సుగనరా । శ్రీధరా । యిటుచనుమా, నుడివినుమా, సుబ్బాఖ్యా । పోషణా॥ తలుపూ, దీసితీ । తడవేలాసుందరా॥

వధూవరుల నామధేయముల పాటలు.

115. తోడిరాగము—జంపెతాళము.

(ఎంతకఠినమాపనే, మట్టు)

పేరుదెల్ప వేలనే । వారిజాక్షిమాతోనింత వాదమేలనీమువరుని । వాదమేలనీమువరుని ॥పే॥ పేరుయెఱుగకోరకె । సారసాక్షులార కాల హరణమేల నాకువరుని । కాలహరణమేల నాకువరుని ॥పే॥ పేరుతెలి సెట్టులయితే । పేరుచెప్పమనుచునిన్ను । ప్రేరేపణలుచేయబూ పరి హాసకనుపణతిమిన్న ॥పే॥ తెలియట్టులయితెనేను । తెలియజేసెదా నువినను । నలినవేత్రియాకౌసల్య । నాతిముద్దుతనయుడనుచు ॥పే॥ చా లుచాలీ చతురిమము । చాలునుఋూ డతఘము। మేలమాడ వేళ గాదు । మేలుగనీ ప్రాణవల్లభు ॥పే॥ పరగవినుడీ మీరుయజ్ఞ । పురు షుడిడిన పాయసమును । నారీజాక్షులు తినగకలిగిన । వరకుమాన్య సైనవాని ॥పే॥ ఎంతచెప్పినగానినీవు । స్వాంతమందు వింతవిడవు । కాంతపాతమేలనీవు । కాంతుసుగుణవంతుడనఘు ॥పే॥ నాయనిలోకైశను ప్రలకును । స్నానముచేయించి తుదను । చేరిజలముచుట్టుత్రిప్పి । రక్ష యనెడి పదమునును ॥పే॥ ఏమిమాటలజాణవైతివె । యేమిసాగను పకాశైవైలివె । కోమలాంగికనిటులవేళాకోళముమ వదలిచాల॥ పే॥ వినుడి తెల్పెద విభునిపేరు । వినులకింపొదనఘీరు । ఘనుడు ఘూలి సుబ్బ రాయ । పోషుడు శ్రీరాముడుగదె ॥పే॥

116. ఆదితాళము.

(కర్పూరంపు హారతిదే, మాదిరి)

రామనీదుభామపేరు । రహిని తెలుపనుమయమిదె। కోమలాం

గులమేమునిదే । కోఁతిమోహనూరనిధీ ॥రా॥ కోమలాంగులారనాదుభామపేరు నెరుగరటె । యేమిజాగులేలనింక । మేలమాడజొత్తురటె॥రా॥ కాలహరణమైనఁగాని । కఠినహృదయులనినఁగాని । చాలఁగాశ్రిమకలిగిననీ । చక్కనినుడివినకవిడమూ ॥రా॥ వినవలెననిమీనునున్న । వినుడికనే తెలుపునది । జనకమహారాజసుతని । జగతినెవరుయెరుఁగది ॥కో॥ దశరథనరసుతుడనని । విశదముగను తెలుసునూకు । దశముఖహతమానినుత । దశదిశదిక్పాలనేత ॥రా॥ పట్టుపట్టినారుగాన । పట్టువిడువమనగతగదు । పట్టుభూదేవియఁను । పుట్టిఁట్టిపట్టియని ॥ కో ॥ పమిమాటలేమిసూటి లేమినీటులేమికేటు । స్వామిపరీహాసమును । సదమదించి సత్వరము ॥రా॥ నలిననేత్రులారనాకు । నాతిపేరు తెలిపెదను । ఘూలిసుబ్బారాయనుత । కామినిసీతాయటనుచు ॥కో॥

బువ్వంబంతిపాటలు.

117. ఆదితాళము.

(బువ్వమెంతోబహుచోద్యము, మోస్తరు)

బువ్వమెంతోబహుచోద్యము । సుదతీ । సుదతి ॥ బు ॥ రవ్వాలపీఠాలపై పువ్వుబోణిరుక్మిణితో । మువ్వగోపాబాలుడుండగ ॥బు॥ రంభోర్వీజంబుల । జృంభణజూనుము । అంబుజాక్షి పందిరందున॥బు॥ సరసారసాన్నముల్ । సంఖ్యమీఱుచిత్రాన్నముల్ । క్షీరాన్నములు శాకముల్॥ బు॥ ఊరగాయలూరుపిండ్లు । వరుగూలు పిండి వంటల్ । సరసమైనదధిఘృతముతో॥ బు॥ పులిహోరపేణీలతో॥ హోళిగల్ సోమాసితో । ఘూలి సుబ్బారాయపోషని ॥బు॥

118. ఆదితాళము.

(మహారాజ శ్రీనివాస, ఫణితి)

మధురాక్షిమదనుజనకు బువ్వముమనినిగాంచుమా । పృథివినెఱికిట్టివిభవ ముతుతునెంచుమా ॥మ॥ ము... తెదీపపంక్తులటేమహిమా...

డగా । గణుతి కేయజాలనమరగణముగూడెగా ॥మ॥ అత్తరులతోనలికిరి తళుకొత్తపందిరిల్ ।చిత్తములరగట్టిరి । చిత్తర్వులిత్తరిల్ ॥ మ ॥ చాలగ ముత్యాలముగ్గులతివలతిగబెట్టిరి । పోలగనవరత్నస్థగిత పీఠములనువేసిరి ॥మ॥ రంగుగబంగారరీటాకులిటులబరచిరి । పొంగుచుఅంగనలు వడ్డనలను నెలమిచేసిరి ॥మ॥ సరసాన్న సూపశాకములును సరసపిండివంటలున్ । క్షీరాన్నముల్ పులిహోరలున్ । పొంగలిడ్డెనల్ ॥మ॥ ఊరగాయలూరుపిండ్లు నుండెహెచ్చుగన్ । వరఘూలి సుబ్బారాయనుతునిగనవె యిచ్చటన్ ॥మ॥

119. ఆదితాళము.

(మగడైన మేనగలుయివ్వని, జెలి.)

అలివేణీగనుమతివిభవముగదె శ్రీహరిబువ్వము । శ్రీహరిబువ్వము। లలిసుందరము ॥ అ॥ పచ్చలపందిళ్ళను జగిహెచ్చినమణితతులు। ముచ్చటగనువిధులు। ముఖ్యంబులుగుణవతులు ॥అ॥ చిత్తముచిగురొత్తగ ఘనచిత్తర్వులు చిత్రించి। మొత్తముగనుపెంచి। మునులుండిరి నడిగాంచి॥ అ॥ సరసోక్తులపరిహాసించుచు సఖియలువడ్డనలనుచేయ। మురిపెంబులు గననీయ। ముదమొందగ శుభకాయ ॥ అ ॥ స్థిరమతి శ్రీయుత ఘూలి సుబ్బరాట్నుతికృతిగనుపాడ। సురవరులందరువేడ। సుచిరముగ నిటుకూడ॥ అ॥

120. ఆదితాళము.

(బోరినజాలమేల, వలె.)

బువ్వమెంతసొంపా । గాంచవే। సతీ॥ బు॥ రవ్వాలపీఠాలను । జవ్వనూలువేసిలక్ష్మి । మువ్వగోపాలు నుంచగ॥ బు॥ నంటకంబులన్నియు । వర్ణింపలేరుగ । కంటజూడగోచరమౌనుగ॥ బు॥ భక్ష్యభోజ్యలేహ్య। చోష్యపానీయమ్ముల్ । లక్ష్యముంచిచేయువడ్డనల్ ॥ బు ॥ బాలికావహంబుల। కోలాహలంబుల। ఘూలి సుబ్బారాయపోషణ ॥

121. ఆదితాళము.

(వర్ణింపగాగలమా, మ్ర్మ.)

వర్ణింపగనుతరమా । వినుమా । చనుమా । హరిబువ్వంపు బంతినిగనుమా ॥ వ ॥ కర్ణకుండలధారుడేషు । వర్ణదేహులువాలుకు దురగ। పూర్ణచంద్రసమానవదనతో । జూర్ణితర్ణిలోచనుగనుమరిరం భ। పర్ణములనెల్ల ముందునుంచిరి । సువర్ణమయుమగు నిరంతరంబును శుభంబుసుఖంబు సుందరము॥ వ॥ సన్నబియ్యపన్నములును సూప ములుశాకములును । యెన్నోరకముల పిండివంటలు । మన్ననలుగిసి వడ్డనలతో । అన్నులమిన్నల్ వన్నెల చిన్నెల్ కన్నుల గనుగొన॥ వ॥ భూరిదక్షిణలిత్తురట శ్రేం। గారిమెచ్చగ గంధమత్తురు । సారమగుఘన సారవీడెము । లరమరవిడిగొనగానిడె తేటగాన । వరగాలి సుబ్బరా యాఖ్యానుతువరదూస॥ వ॥

ఫలహారముల పాటలు.

122. కన్నడరాగము—రూపకతాళము.

(నమబోవరిసాంబ, మాదిర)

ఫలహారములందు। పంకజలోచనరమ్మిదె ॥ ఫ॥ పాలుపంచదా ర పచ్చి। ద్రాక్షసీమరేగు కమల । ఫలములన్ని పసిడిపళ్ళె। రముల నుంచియిందుతెచ్చె ॥ ఫ॥ నిమ్మకద మామిడి దా । నిమ్మజామకిచ్చులు లును। సమ్మదమున నేరేడులు । సీతాఫలరామాఫల॥ ఫ॥ పనసపంప రపనసానాస । జాచేదిపాలవెలగ । ఘననారింజయు బత్తానారింజ యుగని రంజతముగ ॥ ఫ ॥ పుప్పగుండూరీ పురేశ । పుదధిరాజసుత హృదేశ । మెప్పుగనుమ మధురభామ । ఘాలి సుబ్బరాయపోష ॥ఫ॥

123. ఖమాసురాగము—అటతాళము.

(సచిపరామన, మోహ్మయ)

ఆరగించుము తారహారసుధీర ఫలహారంబుల । సూరిజనమం

దార భక్తవిహారవర రకరకముల ॥అ॥ వడలు అతిరసములును అమ। వడలు బూందీహెూ?గల్ । కుసుములుప్పమా మినుపముద్దలు। కజ్జకాయలు బూరెలు ॥అ॥ లడ్డుజీలేబీ బంగాళాభాత్ । వంగీభాతులు । యిడ్డెలుమైసూరుపాకుదూది ఫేడాదోసెలు॥అ॥ బంకిఫేణీ।అమృతఫేణీ। బర్ఫిహల్వా బొరుగులు । మధురమణుగుబూలుపకోడీలు కారంపూసలు॥ అ॥ సుఖియలటుకులు చక్కెలాల్ సుచిసుండ లిందునగ్గాంచుమా। సుఖదవన వర ఘూలి సుబ్బారాయ కృతినూహించుమా ॥అ॥

విడెములందు పాటలు.

124. ఆదితాళము.

(బుడబుడిమను నిసదిమ, ఘణితి.)

మసుపులుగొనుమిదె మదనజనకవర। మందరగిరిధర మధుకైటభహర। పుడమితనయ బెలుచుచున్నదిక తడవుసేయకను దయగనిరనరి ॥మ॥ పసందుగల వరపండుటాకులవి। పౌసంగసొదగు పచ్చిపోకలవి। గాసుగంధ ద్రవ్యములిందు నమరెను। వసుంధరాత్పతి సుబ్బరాయనుత ॥మ॥

125. బ్యాండుసర్వరము—ఆదితాళము.

(నినుపడింతురాసవ, ...)

మసుపులందుమాధవ। మృదుమధురబాషభూషివ। కమనదిగినచొద వా। సతికిడకుచుగజాలవ। విడెమింకచేయంగ సంకోజమా। విడినాకులుండ సమంజసమా॥ మ॥ హెచ్చులేతయాకులు। మతిమెచ్చుకిలుగుపోకలు। అచ్చుజాజకాయలు। రుచిహెచ్చురోజయాలకుల్। పచ్చకర్పూరము మౌక్తికాయుతి। సచ్చాన్నమిదె ఘూలి సుబ్బచ్ఛితి ॥మ॥

126. కల్యాణిరాగం—ఏకతాళము.

(బాలా వడేలు, మద్దు.)

ఏమిమందుకొమ్మా। నీచేతనుగనుగొమ్మా। యీనుడిసడిగైకొ

మ్మా। నిను। వేడి। గూడి। పడతులొచ్చిరివేగ॥ పీ॥ హెచ్చులేతయాకు ల్। మతి। మెచ్చకలుగుపోకల్। రుచి। హెచ్చుజాజికాయల్ । సతులు। ముచ్చట। మీరాగ। తెచ్చివచ్చిరివేగ ॥ పీ॥ పారిజాతవినుమా ! యీ నారీమణినిగనుమా। నినుకోరివచ్చెచనుమా। జాపత్రి। ఘనసార। మృగ మద। ములగూడి కట్టి॥ పీ॥ చలమేలగోపబాల। సరసంబునందబాల। ఇల। ఘూలి సుబ్బకవిపాల। పీ । కులుకు । తానిటుగని । కులుకూచు । నిదె చ్చని॥ పీ ॥

127. కాంభోజి—ఏకతాళము.

(ఇక నేమందు నేచెలియా, వలె.)

ఘనసారవీడెమందుమా । ఓగానలోలరవికులవతంసమా॥ ఘ॥ పండుటాకులాను । పచ్చిపోకలాను । నిండుప్రేమతోడ । నిండినీకిచ్చేద॥ ఘ॥ పచ్చకర్పూరము। పరగగమృగమదము। హెచ్చాగజాపత్రి। జాజి కాయలాతో॥ ఘ॥ కూరిమితోపచ్చి । కొబ్బరికురిడిని। గరిమనుసుగం ధ। ద్రవ్యంబులాతోడ॥ ఘ॥ సూటిగవర ఘూలి । సుబ్బరాయవినుత । హాటకచేలరవికోటిమోహనాంగ॥ ఘ॥

128. భువనరంజని—చాప్ తాళము.

(వాదుమనవి, మాదిరి.)

వీడెమొసగెతనసతికిక। వేడుకలనుగనివడిగక ॥ వీ॥ బంగరుప ళ్లెరమునగొనినంతక। రంగుగవక్కలుఆకులుచేర్చిక ॥ వీ॥ జాజికాయ జాపత్రియేలకుల్। తేజలవంగములందుగదేలక॥ వీ॥ పంకేరుహాదళిలో చనుడింకక। కుంకుమపువ్వునుపొంకముజేర్చిక ॥ వీ॥ లాలితగుణదతి లాలనచేసి। ఘూలి సుబ్బకవికృతివినిదాసి॥ వీ॥

పానుపుమీద బొమ్మవప్పగింతల పాటలు.

129. ఆదితాళము.

(కానవైతిసేతిను, వలె.)

ఒప్పగింతుగైకొను। వంతవిడచిబాలను నప్పగానుదీరును

మేమువియ్యమందను ॥ఓ॥ కలిమి శేముతెంచక । కలసిమెలసిమంచిగ । బలిమి చెలిమినుంచగ । పలుకుపలుకుమొందుగ ॥ఓ॥ చాలినమాటలెంచ మేలు । గాలకాలమింతేచాలు । ఘూలి సుబ్బరాయపాలు । గాంచుచుందు సుగుణజాలు ॥ఓ॥

130. ఆటతాళము.

(అసావేరిరాగ, మట్టు)

వియ్యమంద । చయ్యానసీబాల గైకొమ్మచాల ॥వి॥ ముందు వెనుకనుచూచి। మురిపెములతనిసీ। అందాముగను మనమూ । సందముగ వెలసీ ॥వి॥ మామాటమూదిగా । మీమాటమీదిగా । మీమది స వెంచక। మీనుమిక్కిలిగా ॥వి॥ వలనొప్పజ్ఞాపకా । ర్థములుగలుగగను । ఘూలి సుబ్బరాయ । కవికృతికయును ॥వి॥

ఒప్పగింతల పాటలు.

131. ఆదితాళము.

(బహుశోకంబాయెను, మాదిరి.)

ఏలాగునంపుదీబాలామణీని । యీబాలామణిని । పసిబాలా నాఖనినీ ॥ఏ॥ అలివేలవేశిగుణజాలాగనీని। గుణజాలగనినీ । వజ్రాలగనినీ ఏ॥ కోటికముకుజొచ్చు నిదికొత్తగనుక । యిదికొత్తగనుక । మత్తిమెత్తనవక ॥ఏ॥ పనిపాటలెరుగాని పసికూనను । యీపసికూనను । నీసిగందును ॥ఏ॥ ఘూలి సుబ్బాఖ్యాకృతి తేలీపాడగను । కృతితేలిపాడగను । మతిజాలిగూడగను ॥ఏ॥

132. కాఫీరాగము—ఆటతాళము.

(రాజాదుఃఖకారణంబు, మోస్తరు.)

అమ్మనిన్ను అత్తవారియింటికనిపెద । సమ్మదమున కీర్తితేగ సంతసించెద ॥అ॥ అత్తమామలాజ్ఞలకును అణగియుండుమూ । పెత్తనముల కేగబోక పేరుగాంచుమా ॥అ॥ ముందువెనుకలరయక ముఖ

స్తుతులనందకే । కందవేశి కఠినమనసు చెందబూనకే ॥అ॥ నగుమొగ ముర నలుగురితో నగుచునుండవే । బిగువుగజబిజియు కఠినబింకమిడువవే ॥అ॥ దేశకాలపాత్రములను తెలిసికొనగదే । శ్రీసుఘూలి సుబ్బరాయస్తుత్యు కొలువవే ॥అ॥

133. తోడిరాగము—జల్వాతాళము.

(ఎంతకఠినమానసే, ఫణితి)

అమ్మపోయిరాగదే। ఇమ్మహినిక విడచియెట్టుల యుండజాల ॥అ॥ సమ్మతిగామిూఅత్తవారి। నెమ్మిభవనమునకు నేను । అమ్మజానికమ్మ భర్తసొమ్మటంచు యెమ్మలాడి ॥అ॥ బిసరుహదళసమసునేత్రి । అసదృశగుణసాంద్రగాత్రి । భాసలంచు యశముగాంచు వాసికెందుభాసురాంగి॥ అ॥ సాహసములెందువీడు । కూహాపోహాలుదగూడు । బహుజనాళిమెచ్చ అహంభావమిూడు మోహనాంగి॥ అ॥ క్షీరశిలపురీశుడఖిల । సాక్షిభూతుడతులయశుడు । ధీర ఘూలి సుబ్బరాయదాసనుతుడు జంటనుండ ॥అ॥

134. రూపకతాళము.

(నేటికినీగుణము తెలసెరా, మ.)

నాసుతనీవెటులబోత్రుచోరామ । వేసభాషదోసములను । యెరుగనుగదరారామ ॥నా॥ వంటిగనిక విడచియెప్పుడు । యుండనుగదరారామ। జంటనెను వెంటనంటి । యుండునుగదరారామ॥ నా॥ మాయమర్మమెరుగనియు। మాయకికగదరారామ। బాయనిభయభక్తితోడ। భాసిలుగదరారామ॥ నా ॥ భారములనుగనుచుమొలగే । భామిసిగదరారామ। సావధానమందునేర్పు। శక్తిగలదురారామ॥ నా॥ లాలితాంగజాలిబూని। పాలించుమురారామ। ఘూలి సుబ్బరాయదాస। కవినుతవిసరారామ ॥నా॥

135. ఆదితాళము.

(గౌతమవనమిది, ఫణితి.)

నాప్రియపుత్రినినయముగనేలుమ। సుప్రసన్నహరిసూర్యవంశో త్తమ। అప్రమేయమునియాగసంరక్షణ। యోప్రియరాఘవయోఅభవా ॥నా॥ ఎక్కువశ్రీమలకుసేరనుసైపను। ధిక్కరింపులనుదరినుంచాను। చక్కగనాజ్ఞలశిరముందాల్చి। అక్కజముగమదిలెక్కమెలంగును॥ నా॥ లీలలశోడదుదేలిం బాలను। పోలగసాధ్వని। బోల్చగను। లీలామానుషదేహానుగ్రహ। ఘూలి సుబ్బకవినుతపదయుగళ ॥నా॥

రాసక్రీడలపాటలు.

136. ఖ్యాంకుస్వరము.

(రాసకేళివిలాసము, శైలి.)

రాసక్రీడలసల్పగ। రారెరమణులార వేగ ॥రా॥ హాసము దరహాసము మనోల్లాసముగదరే। వాసవార్చితుజేరి। వ్యాయలూగమది కోరి ॥రా॥ ఇండ్లుతలచిసమనకును। బెండ్లబోల్చగవచ్చును। ఇండ్లుపోదరింప్లు పూబోండ్లుగాంచరే। కండ్లజూచిన పుడమిరేండ్ల వైభవమమరు ॥రా॥ సకలలోకనాథుడు సర్వసాక్షిభూతుడు। యేకమైరాకయున్న నుతులుసల్పక। సాకులేలను ఘూలి సుబ్బాఖ్యనుతుశోటి ॥రా॥

137. ఆదితాళము.

(నగుమొగముని బల్ సొగసుగ, వలె.)

రమణులందరమిటుచేరియు రాసక్రీడలసల్పుదమా। ఆహాబల్ క్రీడలుసల్పుదమా ॥ ఆ ॥ ర ॥ చక్రికోపుజడకోపులవేయుచు చక్రిని కూడుదమా। ఆహాబల్ చక్రిని కూడుదమా॥ ఆ॥ ర॥ సైకతతిన్నెలపై వృక్షములవై సరసకుచేరుదమా। ఆహాబల్ సైగలుచేయుదమా। ఆ॥ ర ॥ ఘూలి సుబ్బరామాఖ్యపోషు శ్రీకృష్ణునిగాంచుదమా ఆహాబల్ కృష్ణునిగాంచుదమా॥ ఆ॥ర॥

138. హిందూస్తాని.

(దీలనసో్చబహారకా, మట్టు.)

రాసక్రీడాల దేలగారా వేమె నీవ్వుయింకసుందరీ ॥సుం॥ సుం ॥ సుం॥ సుం॥ రా॥ పొన్నపొగడాలు నారి । కేళాఖర్జూరత్రరుల । వన్నెలుచూచుచు । వన్నెచిన్నెలతో ॥రా॥ జాజిసంపెంగసన్న । జాజిరోజాలపొదల । తేజాముగాంచుచు తేకూవడాగూచు ॥రా॥ అర్కకుముదచంద్రాభ్యుదయునివేడి । సార్థకముగ ఘూలిసుబ్బార్భుతునిగూడి ॥రా॥

జలక్రీడలపాటలు.

139. హిందూస్తాని.

(మిరెజో జపీతాం, మాదిరి.)

జలకేళినిదేలా జాగేలమేలా బాలరాగదే ॥బా॥బా॥ గంగాతరింగిణి తరంగపరంపర లుప్పొంగుట మదిగాంచి । రంగుమీరరాగ । రాజసమూగ । రాజీవాక్షీరయముగనీవు॥ జ॥ ఒకరొకరికరములు నొకరొకరుపట్టుక నోపికమీరారాగను । యేకముగాను । జోకమీరను । రాకపోకలన్ । కుమీరగన్ ॥జ॥ శ్రీరమ్యాంబగు మార్గశీర్షమున సరసముగ నీసరసజేరి । ధీరత ఘూలి సుబ్బరాయాఖ్య దాసపోషకుదరి జేరకోరి॥జ॥

140. ఆదితాళము.

(రమియించు మోహనాంగ, మోస్తరు.)

జలక్రీడసల్పుదామా । జలజాక్షుగూడుదామా । జతలూగనేర్పుదామా । జలమునన్ దిగుమా ॥జ॥ వినుమా । చనుమా । వాదమేలనేవేడుకనొందుత । కొలనందుచేరియుండగన్ । కోర్కెలెల్లగూడ మొందుగన్ । మోహానుమానకునిచ్చుటన్ । మేలముల్ । నికనదలన్ । బాలా । చాలా । వాలుగ సుబ్బయవరదుని విడెగని ॥జ॥

141. కురంజిరాగము—ఆదితాళము.

(శివదీక్షాపరురాలనురా, వజిరి).

జలకేళిసలుపాచసరే । యూజాగుసుంతేల వినుమజాలరవె । జల

జాతుఁడిడు నాజ్ఞగైకొనరే। జాగరూకతలు మేలొనటె॥ జ॥ అలివేణులు కొలనుగనుగొనరే। అఘహరునికరము కరములకుజేర్పరె। సలిలమందున కేళిసలుపరటె। సారెసారెకు బిలువవలయునటె॥ జ॥ వివిధాభరణము లురమూనమెరయు। వివిధగతులతో చిత్రములరయ నవరత్నకంకణములు కరముల। నవహాయిద్యములుగ క్వాణముసలుప॥ జ॥ శుద్ధమైన మనసులబూనరే। పరిశుద్ధమాఘమాసముగరె। వద్దికగాను మనసులుసిలుపరే। వరఘాలి సుబ్బార్యుతు మదిగనరే॥ జ॥

లాలిపాటలు.

142 (చాలుపో పదనము, ...)

లాలీపాడెదవిను। నలినాయతలోచని॥ లా॥ బాల। గుణజాల। వరశీల। రహిముద్దుబాల॥ లా॥ కొమ్మ। ముద్దుగుమ్మ। లక్ష్మమ్మ। రతనంపుబొమ్మ॥లా॥శీత।పూతచరిత।దాసభరిత। సుబ్బాఖ్యవినుత॥లా॥

143 కీరవాణిరాగము—ఆదితాళము.

(బోధివజాలమా, మట్టు)

లాలినూచెదా। నీలనీరదసిభాంగరంగనీకు॥ లా॥ బాలగోపబాల నందబాలముద్దుబాలనీకు॥ లా॥ సాక్షిరూపకా। మోక్షదీక్షపక్షితురగకరుణాకటాక్ష। అక్షిణకృపాకటాక్ష లక్ష్మిలోలశత్రుశిక్ష॥ లా॥ భూతలేశ్వరా। యతితలేశ అతులితగుణవిశేష। చతురాననజనక చతురచరితసకలమానిపోష॥ లా॥ నలినలోచన। వాలిగర్వసర్వభంగజలజనాభ। ఘాలిసుబ్బారాయ దాసకవితవంద్యకామరూప॥లా॥

144 బ్యాగ్ రాగం—ఏకతాళము.

(రా రాక్షీలోలా, మాదిరి)

భోగాంచితలాలీ। నాపాలీ। పెన్నిధిగుణశాలి॥ భో॥ మోగని చ్రియందేలెడినిన్ను। భోగాంచితుడందు। సగిరయోగాంచితుడందు। యోగాంచితుడందు। తనయా। యోగులుగనుగొందు॥భో॥

కాలిగజ్జెలు కడియములందెలు । గనముద్దులుగారా । జిలిబిలిగనముద్దులుగారా । గనముద్దులుగారా । తనయా । వినసుద్దులుమీరా॥ భో॥ ఘూలిసుబ్బకవికృతివినిబ్రోవ కరుణనుగనలేవా । బలిహరకరుణనుగనలేవా । కరుణనుగనలేవా । తనయా । కనికరమునుగావా॥ భో॥

పుట్టినరోజు పండుగపాటలు.

145 ఆదితాళము.

(ఆయముగకర్పురపు, మట్టు)

శ్రీహరియదుకులమునను జనించినదినమీసుదినముగాదాయో సతి॥ ది॥ శ్రీ॥ అరయగహరిజననంబుచతుర్దశ । భువనములకునామోదం । ధరసజ్జనులకు ననుకూలం॥ శ్రీ॥ నేడీయాసుదినంబునమరెనిక । వత్సరపండుగజేతము । బహుపుత్సవముల నొనగూర్తము॥ శ్రీ॥ ఎంతటిపున్నెమొ యెంతటిభాగ్యమొ । ఇంతులారతిలకింతము । సంతసమును గనుగొందము॥ శ్రీ॥ శౌరికిభూషణాంబరములువార్తము । విరుల దండలనువేతము । కోరివేడుకలుచేతము॥ శ్రీ॥ తీయగకర్పురపు హారతులెత్తుడము । ఘూలిసుబ్బాఖ్యునికృతము । పాటలుబాడుదము॥ శ్రీ॥

146 ఆటతాళము.

(ఇథరా జవదం, దూదిరి)

వరలక్ష్మిజననంబందెనే యీదినముసుదినంబే । మనమందరమునిందే । వేడుకలుచేయగనిలెండే॥ వ॥ పుట్టినరోజౌటదీనినేడాది పండుగయంచును । మనమందరమునిటుచనుచును । వందనములను నిడుచును॥ వ॥ మణిభూషణాంబరములనునిడి సతినిగ్గైచేసీ । రతనంపువేదికనువేసీ । సఖకూర్చుండమనమటుడాసి॥ వ॥ కస్తూరిచందన మగరుపన్నీరత్తరులనిటుగూర్చి । పేరంటాండ్రములగూడి । జయా । మంగళములను బాడి॥ వ॥ ఇలఘూలి సుబ్బారాడుకవినుత యింతిపేవనుచు । విరు । లెల్లగనుమనుచు । మది । నుల్లసమునగొనుచు॥ వ॥

వరపూజపాటలు.

147 ఖమాసురాగం——ఆదితాళము.

(ఏవరంబులేలనో, మట్టు)

మేలనియీవరునిపూజ సల్పనేగుమా। జాలమేలకాలహరణ మీడగాంచుమా॥ మే॥ పాద్యార్ఘ్యాచమనములన్నియిచ్చియు। హృద్యంబుగ షోడశోపచారములర్పించియు॥ మే॥ నవవాద్యంబుల నులవిని మ్రోయించి। సవినయముగభక్తి శ్రద్ధలిందువహించి॥ మే॥ లాలితముగకన్నె నిత్తుమనుచు చెప్పియు। ఘాలిసుబ్బరాయదాసకృతిని జేర్చియు॥ మే॥

148 కాఫీరాగం——ఏకతాళము.

(రామనేజటాయువను, మాదిరి)

వరునిపూజశేయరారె వివరము లెరిగీ। యీతరినిసరసముల చేవరుసనరణికినరగీ॥ వ॥ కానుకలను కట్నములను కరుణతోనిచ్చి। మానుగకన్నియ నిత్తుమనుచునుమెచ్చి॥ వ॥ పానకంబుబిందియలను పరగగనిచ్చి। పూనినూతనాంబరములిచ్చి పూనికనొచ్చి॥ వ॥ ఉత్సవమును జరపి విడిదిసదనముచేర్చి। ఉత్సాహముమీర సుబ్బయార్చితుగూర్చి॥ వ॥

దంపతుల వర్ణనలపాటలు.

149 అఠాణరాగం——రూపకతాళము.

(సర్వేశ్వరుండపుడు, త్రైరి)

బ్రహ్మానందంబవునే ఈదంపతులనుగన। బ్రహ్మజ్ఞానవిస్ఫూర్తిరంగులు భాసురాకారులను గనుగొన॥ బ్ర॥ సరసగానసాహిత్యములకును। సరస్వతిజలజాసనులనుబోలు। పరగగభోగములకతుల। శచిసంక్రందనులబోలు॥ బ్ర॥ బుద్ధిసూక్ష్మములకును బృహస్పతిసిబోల్చగనునచ్చును। ఇద్ధరాయువులకును మార్కండేయులయననచ్చును॥ బ్ర॥ మనముననూహింపగ శ్రీ। లక్ష్మీనారాయణులనొప్పు। మానుగనరుంధతివశిష్ఠుల మహాత్మ్యములకరయనొప్పు॥ బ్ర॥ లాలితముగ దంపతుల

ను లలినిబంగరుగద్దియలనిడి । ఘూలిసుబ్బరాయదాసకవిత పాటలు బాడనెమ్మది॥ బ్రి॥

150 బేహాగ్ రాగం—రూపకతాళము.

(కన్నడదేలానె, మాదిరి)

తామరసాక్షిరో పెండ్లిదంపతులను గనుగొనగదె। వేమరకను యీసొబగులు యిందునగనుగొందముగదె॥ తా॥ ఈడుజోడుగూడెను మఱి వేడుకలొనగూడెనుమన । వాడవాడవనితలుగని వర్ణించియు వివరించిరిఘన॥ తా॥ మోములుచందురినిబోలు ముంగురులిందిరనీలములు। కాముని సన్నిభశరీరులు । కరితుండముతోహా స్తములు॥ తా॥ లాలితనవరత్నసరములమరెయురము మెరయగా । ఘూలి సుబ్బరాయ దాసనుతుడుమెచ్చిబోవగా॥ తా॥

ఔపాసనముపాటలు.

151 జంఝూటిరాగం—రూపకతాళము.

(అశ్వమేధముఖముచేసి, వలె)

అంబుజాక్షురార ఔపాసనపువేళిదే। కంబుకందరి వేలుబట్టుక కరుణ...డదే॥ అం॥ వరపాలాశరావిచందనాదిసమిధలు । సరిసముగ నుబట్టివేల్వ చెందుసౌఖ్యముల్॥ అం॥ గోదధిక్షీరములుఘృతము కోర్కెమీరను । విధిగవీతిహోతునిందు జేర్చ వేడను॥ అం॥ ఇంద్రచంద్రలోకముల భోగెంపు...దురు। చంద్రసూర్యనయనురామ చంద్రుగొల్తురు॥ అం॥ ఉప్పుగుంటురీపురీశుడురగతల్పుడు । మెప్పువడయు ఘూలి సుబ్బరాయపాలుడు॥ అం॥

152 ఆటతాళము.

(ఒకగివ్యపురుషుడు, మట్టు)

సరసాంగి ఔపాసనముకురావే । మురిభుచుసీవరుని వేలుబట్టుకోవే॥ స॥ తండులముఖకడిగి తక్షణమివవే । నింపువేడుకతోనా

హుతులర్పించవే॥ స॥ అహారహామును అగ్ని కార్యమాసరమే। సహ కుటుంబులు యీసరణిగైకొనరే॥ స॥ కడమనుభస్మరక్షను పాలనుం దు। నిడియునుసుబ్బాఖ్యనుడు లెంచియుందు॥ స॥

మిథునవీడెములపాటలు.

153 కాఫీరాగము—ఆటతాళము.

(రాముసంపినభయా, మోస్తరు)

మిథునవీడెములనంద। మోదమొందాగరారె॥ మి॥ చలువ పందిరిక్రింద చెలువమరగపాన్పుపైన॥ మి॥ మిథునదంపతులుందు। సదమలముగనుండు। విభగసమముందు। వేడుకజూచియుండు॥ మి॥ చతురిమమేలనిక। చాలునురారమ్మిక। నాతివరఘూలి సుబ్బ। రాయ కవికృతిగూడగ॥ మి॥

154 కాఫీరాగం—రూపకతాళము.

(చిన్నపమస్యా, మాదిరి)

మేలనిరారే। మిథునవీడెమూలనంద॥ మే॥ చాలగయీపెండ్లి దంపతులనుచూచి సంభ్రమమున॥ మే॥ సుందరమొందిసూటిగ సరస ములనొంది। అందమైనవక్కలాకు। లందరమునుగైకొనగను॥ మే॥ దంపతులనుగాంచి। సొంపుగమనభక్తిలెంచి। ఇంపుగమనకందియ్యాగ। నికసిగ్గులుచాలించియు॥ మే॥ దక్షితనలలక్ష్మీనారాయణులన మెప్పున రిల। యీక్షణము మీరందరు। సుబ్బార్చితుడని మనముల॥ మే॥

కుచేలోపాఖ్యానము పాటలు.

155 ఆదితాళము.

(రామమంత్రము, మస్తరు)

శ్రీగజానన। ముని। చిత్తఖేలన। అణిమాదిసన్నుత అఖిలార్థ పాల॥ శ్రీ॥ యోగిపోషణా। బహు। రాగశోషణా। నాగయజ్ఞసూ త్ర వితతినమలధారణా॥ శ్రీ॥ లాలితోన్నతా। నవ। మాలిసేవితా। ఘూలి సుబ్బరాయ దాసకవితసందితా॥ శ్రీ॥

156 ఏకతాళము.

(మధుమాసాముస, మాదిరి)

బ్రహ్మప్రియాంగన । చంద్ర । బింబానన । దయచూచుటకు యింకమోచన । ఏణలోచన । పాపావిమోచన॥ బ్రి॥ అమ్మామన మ్మామ్మెమ్మాది నమ్మాతిశ్రీ ఘూలి సుబ్బాఖ్యకవివినుతా । వాణి। పూబోణి । అలివేణి । గీర్వాణి । ఏణలోచన । పాపావిమోచన॥ బ్రి॥

157 హిందూస్తాని—ఆదితాళము.

(సోమసుందరీ, శైలి)

శ్రీకుచేలునీచరితమువినుడీ । శివులిచ్చునుగనుడీ । సంతత । మిహాపరమునుగొనుడీ॥ శ్రీ॥ మునుఅభిమన్యునిసుతునకు శుకయోగీంద్రుడు చెప్పినకథను । లోక । త్రియకులు గోరినసుధను॥ శ్రీ॥ అవనినవంతీరాజ్యధానియందనరొకమునిపల్లె । అలఘుతపో । ధనులుండుట కును చెల్లె॥ శ్రీ॥ అందువశించెటి భూసురోత్తములనందరిలోపలను । నిష్కామునం । డై బరగుచుండెసిలను॥ శ్రీ॥ మహినిఘూలి సుబ్బాఖ్య పోషుని మదిగనుగొనుఘనుడు । అహరహ । మునుస్మరియించుతబోధనుడు॥ శ్రీ॥

158 ఆదితాళము.

(బ్యాండుస్వరము)

కుచేలుడనువిప్రుడు హరిమిత్రుడు । కువలయమున బొగడొందుచరిత్రుడు । ప్రచారునెద్దతచరిత సుగుణగణ । పరమసాధ్వియెద పద్మవిహారుడు॥ కు॥ సతిపతులిరువురు సత్యనిరతులల । శ్రీకృష్ణునిస్మరణలపరతంత్రులు । అతులితముగ వారిరువురకును జని । యించిరి యిరువదియేగురుపుత్రులు॥ కు॥ అష్టకష్టములు తన్నలసపెట్టిన । అరయడు విధికృతిమునకునుదూరడు । ఇష్టసుఖంబుల గోరడువిసుకడు । వేద గోష్ఠితావిహసను నెప్పుడు॥ కు॥ జాలిగనగనగు జాలినమాటల । తెలిస

సుతులందరు నటువిడివడి । ఘూలి సుబ్బరామూర్చితుదలచుచు । తల్లి నిగనియిటు నుడివిరికడువడి॥ కు॥

159 ఆదితాళము.

(ఎందుబాగితివి, మట్టు)

అమ్మామా కాకలియాతున్న దె । కమ్మనికూరలు అన్నముబెట్ట వే॥ అ॥ పాలుమీగడ చక్కెరగలిపియు । పలువిధములపప్పాలు నిప్పు మెంతయు॥ అ॥ బంగరుమురుగులు గొలుసులుపెట్టవె । ఉంగరములక డియంబులునివ్వవె ॥అ॥ లాగులుమేలునొక్కాలురుమాలల । వేగిర మిమ్ము సుబ్బార్చితుమహిమల ॥అ॥

160. ఆదితాళము.

(ఏమందు యీసుందరీయందము, వలె)

ఈతీరునాసుతులు వగచెందగా । ఆతల్లికెటుశోచ కిటులనెను గా ॥ఈ॥ నిర్భాగ్యురాలినినెటుబొత్తును । అర్భాకులగుమీకు నేమిత్తు ను ॥ఈ॥ మాకాత్మజులుగేలబుట్టితిరి । యీకర్మమొుడినేలగట్టితిరి ॥ఈ॥ అనిసుతులనోదార్చివిభుజేరియు।ననెఘూలిసుబ్బాఖ్యనుతుదలచి రు ॥ఈ॥

161. (సరీవాహ్వారీ, ఘణితి)

నాధాయీసంసారబాధాసదమదింపు సాధారయోచింపుమా। వేదావినోద మునినాధా మనసుతులలీలగాధా లాలకింపుమా ॥నా॥ అమ్మామాకా కాలియాతున్నదన్నాము బెట్టమనుచుకొందరు । ఇమ్మ నలానిండ బంగారుసొమ్మాలు యిమిడింపుమనికొందరు । నెమ్మిదు స్తూలిమ్మనికొందరు । తినువస్తువులు దెమ్మానికొందరు । యిమ్మాక్క నను వేడుచున్నారలికనేల । సమ్మాతితోనాదు మొరవినియికచాల ॥ నా॥ పరమాత్మఁడోంకార రూపుడవ్యయుడు బరుడచ్యుతుడమలుడు । వరభక్తవత్సాలుడావేణుగోపాలుడూ మీకు చిరమిత్రుడు । మీరచటికి కేగుడు । ఇనాపరమూల నొసగూర్చుడు । మరుపేలసుబ్బార్చితుని గనకతారాకమే షాద్దుచేసినసేమున్నతానని ॥నా॥

162. హిందుస్తానిరాగం.

(కాటుగమోభిచువా, మట్టు)

తారకమేతారకము । తరుణీరోవినుము ॥తా॥ తారుమారుగను। తారసిల్లాక । తిరుగజన్మరహిత । మునుబడయవలెనమ్మ ॥తా॥ ఏమిసంసారము । ఎక్కడిపుత్రులు । భామినిమణియిది కల । సమన్వితమాగాన ॥తా॥ అరిగెదకానుకే । మైనసివ్వమన । తరుణి అటుకులివ్వగను। చనె సుబ్బాచ్యుతు దలచుచు ॥తా॥

163. ఆదితాళము.

(ఆహాహాహా ఆచటికంతలు, వరె)

ఆహాయీద్వారకపుర వైభవమింతని వర్ణింపగనాతరమా ॥ఆ॥ చారురత్నపుపేటలందు ముత్యపుకోటల్ । సురుచిరమణిమయ సౌధంబులుం । పురజనలావణ్యములు । గో । పురముల లాలితములు ।యీ। సరసచిత్రి సౌరవంబు సరణిజాడ సంతసంబు ॥ఆ॥ పురమునందునుండువారు శౌరిజేరిసేవచేసి । మాటలాడి స్నేహమంది వియ్యమందుటల్ । తేరిజూడవీరిపుణ్యమే మొయనుచు సుబ్బరాయ । వినుతమందిరంబు చేరి మొరకచేసి యుండనప్పు ॥డాహా॥

164. ఆదితాళము.

(కలికిమణిరోనిమ, మట్టు)

గిరిధరుడదివిని బిరబిరచనిగని చిరమిత్రుని కౌగిజేర్చి । ఉరుతల్పాసీనునిచేసీ । షోడశోపచారములునిడీ॥ గి॥ అంతరంగమున నూహించీ । అటుకులు తనుగొనిభక్షించీ । వింతగయిహాకర సంపదలన్నియు నీతనుగొనుమని తనుతలచెనుగా ॥గి॥ మరలఅటుకులను గొనబోగా । మాలలామవారించెనుగా । అరసియు తమగురువరుని ప్రశంసలు। వరుసలవివరములను నుతిగనగా ॥గి॥ తెల్లవారగానె ముల్లోకనాథుని యుల్లమందునతలచిశెలవుగాంచి । కొల్లాగయీ మేలుచాలని ఘూలి సుబ్బారాయునుతుదలచి పురికరిగితాముందు ॥గి॥

165. సింధుకమాచిరాగం—ఏకతాళము.

(శృంగార నాటకంబు, శైలి)

ఆహాయిదేగృహంబు । ఆశ్చర్యదాయకంబు । ఊహింపనీవిధం బు । ఉపేంద్రునిమహిమంబు ॥ఆ॥ మానసదనముండుచోటు । మహిమించెదీనిసీటు । శశికాంతమణులెదీటు । శక్రగృహముగోటమాటు ॥ఆ॥ నవరత్నస్థగితమయము । నలరారుదీనిఘనము । వివరింపనెవరితరము । వివిధోపభోగకరము ॥ఆ॥ అనియనుచునంటతెలసి । సతిసుతులుసఖులుగలసి । చనుదేరివచ్చికదసి జనిరంతిపురికిమురిసి ॥ఆ॥ విప్రాంశసంభవుండు । వివరించెవివరమపుడు । నృపుసుబ్బరాయనుతుడు కృపహృదయుడనుచునతడు ॥ఆ॥

166. శంకరాభరణరాగం

(దారదిలార, రేక రాజకుమార, మోస్తరు)

శ్రీహరిమాయచింతన శేయ జలజజుకైననుతరమా॥ శ్రీ॥ మనమునవదలక తలచినిడినపది । తృణమైననుగని । కోటిగ గైకొని । వారలకోర్కె । వదలకతీర్చె । వరదుండఖిలమహా ॥శ్రీ॥ సురలుసాధ్యకిన్నరులు నరులుఖే । చరులుచారణులు । గరుడులుపురగులు । వరకింపురుషులు । సిద్ధులాదిగను । స్మరించునమ్మహా ॥శ్రీ॥ అనితలచియు సతిసుతులు హితులుపరి । వారములనుబా । ధువులనుకలసియు । ఘనాలి సుబ్బాఖ్య । నుతుదలచుచు సం । పదలచెందియుండే॥ శ్రీహరి॥

(శ్రీ)

రుక్మిణీకల్యాణము పాటలు.

167. హిందుస్తానికాఫిరాగం—రూపకతాళము.

(హేదేవీ, మాదిరి.)

శ్రీవేణుగోపాలబాలబ్రోవు వేగమే । బ్రోవు వేగమే । కావు వేగమే॥ శ్రీ॥ దేవాదిదేవదనుజగర్వభంజన । విబుధరంజన। హరినిరంజన॥

శ్రీ॥ కల్యాణాచ్రిదనమస్తపాలసుహృద । కోటిలిసదా । గుణము లెన్నదా॥ శ్రీ॥ ఓంకారరూపయోగిహృదయవందితా । అమరసంస్తుతా । హారభూషితా॥ శ్రీ॥ ఉప్పుగుండూరి ఘూలి సుబ్బయార్చితా। వేదపోషితా । విమలచర్చితా॥ శ్రీ॥

168. ఆదితాళము.

(నిమిత్తే వేడెదర, మట్టు.)

మతిల్దల్చెదర । నుతుల్సల్పెదర । కృతిర్బోధనగర । శ్రీ తిర్భారతిర॥ మ॥ సతంబిందుచర । శుభంబొందగర । వెతల్బాపగర । గతుల్గూడగర॥ మ॥ సంగీతసాహిత్యయుతా । మంగళదాయకిసదా । సంగవిదూరశ్రీఘూలి । సుబ్బరాయవంద్యపదా॥ మ॥

169. శ్యామరాగం—రూపకతాళము.

(మునిజనుతా, ఘటిత.)

గజవదనా । శుభచరణా । సుజనఘనా । సురుచిరగుణా॥ గ॥ అజహరిమునిసురవందన । అఘహరవరభక్తచందన॥ గ॥ నాగయజ్ఞసూత్రధరా । నాదలయానందకరా । రాగరహితగౌరిసుతా । ఘూలి సుబ్బరాయనుతా॥ గ॥

170. ఖమాసురాగము—ఏకతాళము.

(శ్రీ, వి, ఘ్న, రా, మట్టు.)

శ్రీ, రు, క్మి, ణీ, కల్యాణకథనువినుడిమీరలు । వినుడిమీరలు। విబుధులందరు॥ (శ్రీ)॥ శు, కీ, తుర, రేంద్రునకునుశుకులు చెప్పిన । శుకులు చెప్పిన । చరితమాఘన॥ (శ్రీ)॥ ఘూ, లి, సు, బ్బా, రాయవినుతుశౌరికరుణను । శౌరికరుణను । దురితమణగను॥ (శ్రీ)॥

171. ఆదితాళము.

(బడబడెనుమునివచము, మూడిరి.)

విదర్భదేశమునందున కుండినగరమొందు గలిగుండెనుదానిని ।

సాధుశీలుడగు భీష్మకుండు నాంబరగుమహారాజేలుచు నుండును॥ వి॥ రుక్మి, రుక్మరథ, రుక్మబాహు, మఱిరుక్మకేశ, యారుక్మనేత్రులును। రుక్మిణియనునొకకన్యకయునుజనియించిరి తనకిహపరములుచేరను॥ వి॥ మరాళగమనారుక్మిణియనుసతి। శుక్లపక్షచందురుని చందమున। నిరంతరంబునుమెఱుంగులమరగ। తిరంబుగనుఖగసుబ్బసూర్చితుని॥ వి॥

172. ఆదితాళము.

(హరిధ్యానమమర, మో స్తరు.)

తనుతెలుసుకొనునునుండెన్। తనవిభుడగునని యుండెన్। వనజనాభుడునుయాలలనన్। వరియించెను తగుననియున్॥ త॥ మఱియును బంధువులెల్లన్। మాధవుసతియని బాగడన్। దురభిమానియారుక్మిచెలియలిన్। తనుశిశుపాలున కివవలెననియున్॥ త॥ పలువిధుల ప్రలాపంబుల్। పరగంగచేసిపదరన్। చెలిమనముకలతపడియున్। తెలివొంది ధైర్యమూనెన్॥ త॥ తనకాప్తవిప్రునొకనిన్। తాజేరిపలికెకలిమిన్। వినుపించి వివరిమంతన్। చనుమనియె ద్వారకకునున్॥ త॥ మఱికొన్నిగూఢములను। సతిచెప్పిపంపనతను। వరసుబ్బనుతుని గనను। హరిపురముజూచితాను॥ త॥

173. బేహాగ్ రాగము—ఆదితాళము.

(సొగసుగంటిరే, శైలి.)

ఏమిసుందరం। ద్వారకాపురవరం॥ ఏమి॥ కమనీయనవ। రత్నఖచితమయం॥ ఏమి॥ పేటవినోదంబు। కోటసారభంబు। వాటమహావజ్రిక। వాటములడంబు॥ ఏమి॥ పురుషులోన్నతంబు। స్త్రీలలావణ్యంబు। నరసిజూడధరణి। నిందప్రపట్టణంబు॥ ఏమి॥ స్మరణిగాంచిశౌరి। సదనమున్నకుచేరి। యెరుకచేయునాజ్ఞ। నివ్వెవెడలిమీరి॥ ఏమి॥ కూడిపూజలందు। సుబ్బనుతునికమల। చేరెసందేశంబు। జెప్పదొడగెనిటుల॥ ఏమి॥

174. హిందుస్తానిరాగం.

(ఆరెసంధ్యా, వలె.)

నీనుమహత్మ్యా । వివరింతువిశదమియ్యే । డలనుకృష్ణయ్యా॥ నీ॥ యుండు । కుండినసగరమొంను । దానికిపాలకుంను । గుణయుతుఁను భీష్మకుండు । సరిసుంను । నిపుణుంను । శాంతుంను । దాంతుండు॥ నీ॥ తాను । ఏవురుపుత్రికులను । సుకుమారియొకకన్యను । బడసీయునాధన్యను । నీకివను । మనముఁను చేకురెను । నావలను॥ నీ॥ మన్న । సలువిడిచి రుక్మిణన్న । శిశుపాలుడనుచునెన్న । బడువానికిత్తునన్న । నుడీవిన్న యాచిన్న । దీవిన్న । పమునెన్న॥ నీ॥ లెమ్మ । సుబ్బాఖ్యనుతులుగొమ్మ । పురమునకరుగదెమ్మ । చెలియలినిచేకొమ్మ । అనయమ్మా । నినునమ్మా । కొనెసుమ్మా । యికవినుమా॥ నీ॥

175. కల్యాణి—రూపకతాళము.

(విరులను వాకిమ్మ. ఫణితి.)

మహిమనువర్ణింప నెంతదానదాసవాంతకనీ॥ మ॥ అహిమ్మృదుశయనాశ్రితసంరతుకసురపతుకనీ॥ మ॥ నీగుణములునీనులమరదేహతాపములు తొలగును । నగుమొగమందమునుగాంచ । అఖిలార్ధముసిద్ధించును॥ మ॥ నీపదసేవలనుచేయ । నిరుపమోన్నతల్పముగద । నీపరమోన్నతనామము । నిఖిలబంధవిమోచనమదె॥ మ॥ సర్వమయుడవవ్యయుడవు । సర్వసాక్షివచలుడవతి । సర్వసముడవగునినునే । స్మరియించితివరియించితి॥ మ॥ అనికొనియాడియునింకను । తనమారుగనిట్లనుమనె । వినుడిదెతెల్పెదనుఘూలి । సుబ్బరాయదాసావ॥ మ॥

176. హిందుస్తానిముఖారి—ఏకతాళము.

(వారిజాతుఁవామెురా, మట్టు.)

శ్రీ యశోదకిశోరసుకుమారవర్ణ జే రారార॥ శ్రీ॥ తోయజనాథవర్ణ దోడుకపోరాధర॥ శ్రీ॥ సుందరమూర్తిగా జూడనికన్నుల ।

సత్వమదేలనురా । జేరారార॥ శ్రీ॥ మంజులభాషనీమాటలువినని । కర్ణపుకలిమేలా । జేరారార॥ శ్రీ॥ దయితనీయధరామృతముచు గోృల ని । జిహ్వాకుఫలమేలరా । జేరారార॥ శ్రీ॥ పురుష శ్రేష్ఠనీభోగింపని యా । తనువుసొబగేలరా । జేరారార॥ శ్రీ॥ నాయూచి త్తమువినిరాకు న్నను । ప్రాణమువిడచెదరా । జేరారార॥ శ్రీ॥ సందేశంబిడి సుబ్బ రాయార్చిత । చెలియసొబగువినరా । జేరారార ॥శ్రీ॥

177. (ఏకీహాహ్వారీ, మాఁది.)

ఆరుక్మిణీసుందరంబెన్నగా బ్రహ్మాతరమానానికగాంచుమా । ప రికింప శేషాహికైనాను వేనోళ్ళుచాలవనగనెంచుమా॥ ఆ॥ ముఖము చందముచూచి మదజాలముహెనుచు మృగాంకుపచేరెచదల । సఖి మధ్యమముగాంచి సిగ్గొందిసింహంబుచని యుండెపర్వతగుహల॥ ఆ॥ చ నుదోయి వీక్షించిచక్రవాకంబులు విహరించెనభదారుల । కనుదోయి తిలకించివాతాయి సంఘుంబుమనగోరెగా కానన ముల॥ ఆ॥ పడతిఁడక లతీరు పరికించిగజరాజు పాతాళమునచేరెను । నుదులసొబగుగాంచి నగు బాట్లుయగుననికీరములుగనెచట్లను॥ ఆ॥ తడవేలనీవాతరుణికి తగుదూ వు సతినీకుతగుననగను । కమనడి సుబ్బార్చితుమ విప్రునికరము బట్టగా కనిటుమడివెను॥ ఆ॥

178. ఆదితాళము.

(రాతిరించరాతివాధు, మో స్తరు.)

ధాత్రీసురోత్తమింక సూత్రిమెరిగినేను జలజనేత్రిని పరిణయు మాదుర్గ ఆత్రంబుగాను రథమునాయత్తపర్చుకోని ధాత్రినంతమలవ డంగ పురికిచేరు దామటనుచు॥ ధా॥ తగుప్రియత్నంబు । సల్పియూ తుణంబు । తగువేగమున లేచి పురికిచేరి యుండెచట॥ ధా॥ నృపుడం తతసపుత్రబలిమిని । కుపితమునకొనుచయ్యావిధి । మేపుమీదపట్టణా మును యింపుసొంపుఁబెంపుచేసి । విప్రవనుల యుష్టమైనములచు పూజ

సల్పియుండె॥ ధా॥ శిశుపాలుకును దంతవక్త్రములునురాగ । బసలే ర్పరించెను భీష్మకుండచ్చట । ముసలీతగుసేనాలతో దూకవచ్చెను । బిసరుహాక్షి సుబ్బారాయ వినుతుడలచి యిటులవేడె॥ ధా॥

179. బ్యాగ్ రాగం—ఏకతాళము.

(రారాధీరోలా, ఛణితి.)

రారా । శ్రీరంగా । శుభాంగా । జగన్మోహనాంగ॥ రా॥ వేదాంతములచే వెదకబడుదువీ । వేదవేద్యుడవుగావా । సదయుడవేద వేద్యుడవుగావా । వేదవేద్యుడవుగావా । నీసతి । హృదయముగనలేవా॥ రా॥ సర్వభూతహృదయాంతరంగ యీసరణినిగనిరావా । సరసత । సరణినిగనిరావా । సరణినిగనిరావా । నీసతి । శ్రీమలవిషునలేవా॥ రా॥ భక్తవత్సలుడవరదుడ సుప్రసన్నుడవనియుందురి । యోగులు । నెన్నుడవనియందురి । వెన్నుడవనియుందురి । నీసతి । విన్నపములవిందురి॥ రా॥ ఘూలి సుబ్బకవిపోషితయమకుల భూషణమొరవినుమా । మణిమయ । భూషణమొరవినుమా । భూషణమొరవినుమా । నీసతి । ప్రార్థనలనుగొనుమా॥ రా॥

180. హిందుస్తానిముఖారి—రూపకము.

(శ్రీరమేశ్వరా, శైలి.)

రావాప్రాణేశా । కువశులకొశపరచెదవశ్రీశ॥ రా॥ లగ్నమెల్లి జరుగును ని । ర్విఘ్నముగనునేబంపిన । అగ్నిజ్యోతను డెటుచనెనో । భగ్నమయ్యెనునాప్రార్థన॥ రా॥ యశమిదిగాదనియుంటివో । కుశలముగాదని దలచితివో । యీశ్వరదయయెటులున్నదో । యీశుభములు యింకెటులగునో॥ రా॥ అవివిలపించుచుమండిన । అజీవనుగని విప్రుడిడిన । అనుపమశుభవార్తవినిన । అమితానందముగొనిన॥ రా॥ రంగుగశ్రీరామకృష్ణులు । మంగళప్రదముగవచ్చిన । సంతతివినిభీష్మకుండు । ముంగలవిషిడినదించెను॥ రా॥ రయమున వరఘూలిసుబ్బా । రా

యనుతునిగాంచిప్రజలు । బాయనిగురుభక్తియుతో । ప్రియతులై
కొనియాడిరి॥ రా॥

181. ఆదితాళము.

(వేణుగోపబాలరాగదరా, వతె.)

కోటిసూర్యప్రకాశసుందరుడే । కోదండధారుడు॥ కో॥ హాట
కాంబరుడునవరత్నకి । రీటమకుటభూషణభూషితుడు । సాటిమెవరులే
నట్టిమేటియగు । సీటులా । నేటులా । దీటులా । దేలేటికౌరి॥ కో॥ ర
మణీకియీమధుసూదానుడుతగు । మధుసూదనునకును రమాశితగునుని
క । భేదామేమిగాన్పించజాలదు । సరసిజా । నేత్రులా । సుందరా ।
గాత్రాలునగు॥ కో॥ చేరీజనులుయీతీరునెన్నగను । నారీమణినిగారి
పూజార్థమంపగ । జేరీసుబ్బరాయార్చితగారిని । పూజలన్ । చేసి
యున్ । తదుపరిన్ । వేడెననిటుల॥ కో॥

182. ఆదితాళము.

(కాలరావశేల, మట్టు.)

నమ్మితిగారమ్మ । ననుబ్రోచుటకిటురమ్మ । కొమ్మ॥ న॥ హరి
పతియగునిముమ్మా । టికివరమునునాకిమ్మాలెమ్మ॥ న॥ పురాణదం
పతులరు । పరికించిబ్రోవంగలరు । పరితాపముడపగలరు । నాదుతీరు
మీారుజూడతనరు॥ న॥ సార్థకమిడచనునూ సర్వార్థమునివనుమూ ।
ప్రార్థనమ్మనుగొనుమూ । యుక్ గాలి సుబ్బా రాయనుతుడు॥ న॥

183. ఆదితాళము.

(వగ పేటికి వాతండ్రీ, మాదిరి.)

హరిరథమారోహణచేసీ । అమితానందములోవాసీ । కరిగమ
ననురథముకుదీసీ । గంధర్వమహోత్సవమునజేసీ । గాసీ । దోసీ ।
దరహాసముఃలగొనిరిద్దరుగదిసీ॥ హ॥ కనిరాజలోకమంతన్ । నొనిరప్పు
డుసిగ్గునుపొంతన్ । మనకన్నెనునిటుచేకొనియన్ । అనిమొఃజొనరేల

నుయింకర్ । అనుచర్ । చనుచర్ ।మనుజాధమనిలునిలును నెహరికర్ ॥ హ॥ శీరపాణివినిసేనర్ । పురిగొల్పగవాచంతర్ । పరిపంథికృారసమితిర్ । త్వరగాంధిశీకులనుచేయర్ । వారల్ । ధీరుల్ । వరసుబ్బార్చితుడనియిటులతలచెర్ ॥ హ॥

184. శంకరాభరణము—ఏకతాళము.

(భళిరేయెక్కడిదీహాయము, వలె.)

ఆహాయెంతటిసంబరము । అందరుగనుగొనిరబ్బురము । ఊహనువూనితిరీవిషము । ఉపమింపగఁగునిబ్బరము॥ ఆ॥ రామకృష్ణవసుంధరము । రాణదలిర్పగసేవరము । వేమరగొనదికముఁపురము । నేగుఁయిదియొకసుఖకరము॥ ఆ॥ ఉబ్బితిమికమఁమందరము । అబ్బెనుయీగతినహారహము । పబ్బమిడియెఁనిమరలుదము । గొబ్బుఁమఁమిలుచేరుదము॥ ఆ॥ అనిజఁరుక్మియుతఁశకము । హరిపైజూపుటకాంక్షణము । గనిసుబ్బార్చితునీక్షణము । ఖలుడిటుపేర్చెనుసత్వరము॥ ఆ॥

185. బ్యాగ్‌రాగం—ఏకతాళము.

(తీరగాదుమేరగాదు, మాదిరి)

కృారఖర్మచోరనీపుపాటిపోప్రుటుం.రా । ఘోరయుద్ధమునను న్ను । గెల్పుఁండమేలురా । ఁరయుగోత్రినామరూపవంశమేదొ తెల్పరా । పరవుహీనుడొదువింకపాటిగాదునిల్పరా॥ కృా॥ నెన్నమూర్చపూనిముర్చ్చులింకనిన్నుబొగడుటా । కన్నుమిన్నుగాఁకుండి కాయగూరలంచుటా । పిన్నతఁమునుంజినీన్రు చేయుహత్యలెంచిమా । కన్నెనిమ్ము లేకయుఁ్నమన్నెగొందుగాంచుమా॥ కృా॥ తీరుగాక మేరగాక వింటనాలిదొడుగనా । మురహరుంపుసాయకము చెసెరమదమడంపినా । కృారరుక్మిశిరముద్రుంప జేరరుక్మిణంతనా । ధీరసుబ్బరాయువినుతు వేఁఁనివ్విధంబుఁ॥ కృా॥

186. (రా రా రా రారవఃణీయముగ, మోస్తరు)

భావాతీతాభవ సంహరనిను ప్రార్థనచేయగ నాతరమా॥ భా॥ నిన్నే సదామదికో రేగదా । మాయున్న । నానీవు । మన్నింప । తగుగాదె ॥భా॥ అంతుగనకునిను వరయలేదు । సంతోష । చిత్తయీ । వంతాలు । బూనకు ॥భా॥ మోహాంధుడుఖలసహబంధుడు । మహాపరాధమొ । సర్చెను । నొచ్చెను ॥బా॥ ప్రార్థించగా । సతియర్థించగా। ఇద్దర । ఘాలిసు । బ్బాఖ్యావం । దితుడంత ॥భా॥

187. హిందుస్తానిరాగం.

(మేరెజోబనపీశాం, ఘణితి)

బావరమ్మాని రుక్మినిచేరాగదీసి సంభావన గొనుమానియెఁ । భావః గొనుమానియెఁ । సంభావన గొనుమానియెఁ ॥బా॥ బంధించి తలగడ్డమును మీసమును నొక్కక త్తినిచేబూనియుఁ । దేవ్యాలువేవారగఁ । గొఱిగివికూపునిగాచేయగఁ ॥బా॥ బలరామునకునంతు తెలసితమ్ముని దూరితానపుడు కడునొచ్చియుఁ । బంధవిమోచనముఁ । చేయాగచవెరుక్మియంతఁ ॥బా॥ అన్నపరిభవముకు మంఖసంఘన్న నగా చిన్నదానినిచేరియుఁ । సుబ్బార్చితుని సోదరుఁ । డిట్లనియెను రుక్మిణికిఁ ॥బా॥

188. ఆదితాళము

(మరుకింకనిల్వలేనుసామి, వలె)

మఃమందుకలతనొందకమ్మ । చనుపురాకృతముదాకొమ్మ ॥ మ॥ వినుదూషణా భావణములు । ఘనఆత్మకును లేవుమేలు ॥మ॥ మేలుకీడులోకరీకృత్యముచేత । కలుగరావు సుగుణోపేత ॥మ॥ పరను సాధ్వినీవె నాటిధరను । మొదలునీకు చెప్పగలరయికను ॥మ॥ అని సుబ్బనినుతునోదార్చి । తనపురికిచేరె మందగూర్చి ॥మ॥

189. బ్యాంసుస్వరము.

(శ్రీరామచంద్రులని, మట్టు)

శ్రీరుక్మిణీశౌరి కల్యాణమనుచును సాటించిరంతట సత్వరము అరుంధతివశిష్టాదులందరి రావింపచేసిరి యాపురము ॥శ్రీ॥ పురమెల్ల శృంగార మయముగాగచేసియు నిర్మించె కల్యాణమంటపము । ధరనుండురాజులు సురవరులుమానులు ఋషులెల్లగూడెను సుందరము ॥శ్రీ॥ శాస్త్రోక్తముగపెండ్లి జరిపిరిసురలపుష్ప సుమవర్షమును గురియుచేయించిరి । నిస్త్రాణులైశాత్రి నివహంబులెల్లను నీదాసులమటనుచు పూజించిరి ॥శ్రీ॥ భూరిసంతర్పణలు సంభావనము । ఋవేదూకలెల్లను వివరంబుగా । వారాంగనానృత్తగీతంబులును భేరికాహాళనాదంబు సుకరంబుగా ॥శ్రీ॥ రంగుగా పుప్పాగుండూరి నివాసుడు ఘూలి సుబ్బాఖ్యా సుపోషకు । పొంగుచువిప్రింగ కలుజయమంగళములనిచ్చె మంగళప్రియునకు ॥శ్రీ॥

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

190. హిందూస్తాని.

(ఓ తేరేసమొజాయొరే, మట్టు)

శ్రీరామాజయహారతే గైకొనుమా ॥శ్రీ॥ ఓ రామాజయహారతీ గైకొనుమా ॥శ్రీ॥ మురారి ఖరారి ధరాధరాయో గైకొనుమా ॥శ్రీ॥ కరిరాజేంద్రసుపాలకృపాల । మురారి ఖరారి ధరాధరయో గైకొనుమా ॥శ్రీ॥ ధీరసుబ్బరాట్పోషా సుభాషా । మురారి ఖరారి ధరాధరయో గైకొనుమా ॥శ్రీ॥

191. ఆదితాళము.

(సరిలేరాజారశేఖరా. మాదిరి)

ఘనసారహారతివ్వవే । నాగీ । శౌరికి ॥ఘ॥ మానినీమెదాబ్జనివాసు యిందిర । మానిని । మానాస । మందిరావిహారుడౌగదె ॥ఘ॥

దంతిపోషాకు గుణవంతువేదాంతునకు । వింతా శ్రీకాంతా । భూకాంత । వేదాంతునకు ॥ఘు॥ సురుచిరముగ ఘూలి । సుబ్బారాట్పోషుగని । దరిజేరితిమికోరి సురపోషానరవరయని ॥ఘు॥

192. ఆదితాళము.

(బీబజా తెహం, మా స్తరు)

హారతిగైకొను । అవనిజలోల । ధారుణీశఘన । తాపసపాల॥ హా॥ మణిమాలా వై । జయంతిమాల । గుణగణశీల । కాంచనచేల ॥ హా॥ శంఖుచక్రగద । శార్ఙ్గఖడ్గధర । లంఖిణిహతనుత । లక్ష్మణశ్రీధర ॥హా॥ ఘూలివినుతవర । మాలిసుచరిత । ఘూలి సుబ్బరాట్పాలితభరిత ॥హా॥

193. ఆదితాళము.

(అంగజు రాణి, ఫణితి)

మంగళమిదెశుభ । మంజులవాణీ । మంగళదాయిని మాధవురాణి । అంగజమాత శుభాంగికృపాంగిని । సంగరహిత భయహార జగన్మోహిని ॥మం॥ దైత్యవినాశని । ధర్మస్వరూపిణి । నిత్యకల్యాణిఖని । నిర్మలమానిని । సత్యవాక్చారిణి । సారసలోచని । అత్యధికారిణి । అమితాహ్లాదిని ॥మం॥ అలికులవేణి అంబుజపాణి । జలజవిహారిణి । జగదుపకారిణి । ఫలగుణప్రదాయిని । పరిపంధినిర్మూలిని । ఘూలి సుబ్బావని । ఘనగుణశాలిని ॥మం॥

194. గుద్రప్రియరాగము—రూపకతాళము.

(లావణ్యరాము, శైలి)

కారుణ్యసాంద్ర రామచంద్రహారతీ ॥ఆతికారు॥ శ్రీరమణీమానసాబ్జలోలంబ చంద్రబింబ ॥కా॥ నీకరణ నీస్మరణ నీచరణసేవచేతు । లోకజనాధార ఘూలి సుబ్బరాజుసన్నుత ॥కా॥

195. బిలహరిరాగము—ఆదితాళము.

(కనుగొంటినీ, వలె)

జయమంగళ । హారాతిదేరామ॥ జ॥ భయపాపదూర భాసమాన తేజ । భవబంధహార । భవ్యనవ్యగాత్ర॥ జ॥ శమాదిషట్కయుత వెన్నదొంగ । షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్న సన్నుతాంగ । తామసాది గుణదూర శ్యామలాంగ । ఘూలి సుబ్బరాయ దానాంతరంగ॥ జ॥

196. ఆదితాళము.

(హారతివ్వరారె వేగమె, మట్టు)

కర్పూరంపుహారతివరె । కమలనేత్రికి । దర్పరిపువిభంజని కందర్పజనని స్తోత్రికి॥ క॥ నేర్పుమీరగనె । నేర్పుతో మురళి । సర్వ రాజరాజశయనసఖియకివ్వెదరె॥ క॥ సోమసూర్యనేత్రికి । సుభతతిఘనగాత్రికి । కామితార్థదాయి భక్తకల్పవల్లికి॥ క॥ సురుచిరమణిభూషికి । సుబ్బరాయపోషికి । భూరిపాపఘోర భయవిదారి చిగురుబోణికి॥ క॥

197. (హారతి దేరఘు నాయక, మాదిరి)

మంగాళామిదె శ్రీధర రంగధామాభువనేశ్వర । సంగవిభంగ కృపాంగరంగ సారంగభయవిభంగ పాపదూర॥ మం॥ అంతరాత్మానంతరూపశ్రీ । కాంతమానసాబ్జబంభరా । శాంతమానస వేదాంత వేద్య భూకాంత కాంత కాంత నరకాంతకాయ॥ మం॥ హాటకాంబర ఘవినాశన నిటలాక్ష హృదయరంజన । కోటిసూర్యప్రభా భాసమాన తేజ । మేటిసుబ్బరాయ రక్షితబిడౌజ॥ మం॥

198. జంఝూటి—ఆదితాళము.

(గోవిందరామహరే, మాస్టరు)

నారాయణాంశహరే । హారాతినీరే॥ నా॥ సురమునిసేవిత । పురహరపూజిత । కరిసురఆర్తిపిదూరే॥ హా॥ నా॥ భవభయభంజన

కవిజనరంజన । భావభావఘన॥ హా॥ నా॥ ఘూలి సుబ్బాఖ్యా । నుతర మాసఖ్య । లాలితాకారహరే॥ హా॥ నా॥

199. ఆదితాళము.

(రామమంగళం, ఫణితి)

మంగళంబిదె విహంగ తురంగ శుభాంగ కృపాంగ॥ మం॥ సోమసూర్యనేత్ర । సురరాజవినుతపాత్ర । భూమిజామానస తామరసఅళి॥ మం॥ పుండరీకలోచన । కుండలీంద్రశయన । భండనభీమ భవ ఖండలమండన॥ మం॥ జలధిమదవిభంజన । జలజనాథవామన । ఘూలి సుబ్బరాయదాసకవివందన॥ మం॥

200. ముఖారిరాగము—ఆదితాళము.

(ఎప్పుడుకృపకలుగునో, శైలి)

కర్పూరహారతిదిగో । కమలజజనకియో॥ క॥ సర్వశయన మీనాంక కోటి మోహనాయ కందర్పజనక దేవదేవ వాసుదేవయో॥ క॥ రాజరాజనుతపదసజత గిరీశహిత । అజపురందరాది అమరవందితద్విజ రాజతురంగి త్యాగి । రాజకమలనాభ । రాజీవదళాక్ష ఘూలి సుబ్బరాయార్చితయో॥ క॥

201. (కర్పూరహారతి గైకొనుమో, వలె)

మంగళహారతి । మంజులసారాకృతి । అంగజహరుసతి । అఖిల జనాసన్నుతీ॥ మం॥ నిగమాగమ సంచారిణి నగజాజగదాధారిణి । అగణితగుణధారిణి । అగాసురసంహారిణి॥ మం॥ చండీశఘుభువనేశ్వరి । ఘంటాముండేశ్వరి । ఘండతరదోర్దండేశ్వరి । ఘండప్రఘండేశ్వరి॥ మం॥ శూలినిశ్రీసురపాలిని । కాళీమునిజనక్షేమిని । ఘూలి సుబ్బరాయావని । నలినదళవిలోచని॥ మం॥

202. ఆదితాళము.

(గికేశ్వరి కమలేచా, మట్టు)

పరాత్పరహారతిదె । పరిదూరిణ॥ ప॥ పాపసంహారణ ఆప

దోద్ధారణ । గోపీకలోల గోపాలబాల కృపాల॥ ప॥ ఖగరాట్తురంగ । జగన్మోహనాంగ । యోగిహృద్యానసుగమ్యాధీశరణ్యా॥ ప॥ ఘూలి సుబ్బరాయ । పాలితాంఘ్రికాయ। వాలిమర్దనాయనలినలోచనాయ॥ ప॥

203. సావేరిరాగము—రూపకతాళము.

(మంగళమనిపాడరే, మాదిరి.)

మంగళమిదె శ్రీఘన । మంగాళిగౌరీజయ॥ మ॥ అంగజమద భంగునప్రియ । అంగనమణిరంగుగ జయ॥ మం॥ అమ్మరో గౌరమ్మరో శ్రీతమ్మికంటిచెలిరో । గుమ్ము కపురమ్ము వెలుగిమ్ముగగని గొమ్మ దెసతే॥ మం॥ కంబూకందరిరో కాదంబనీమణిరో । అంబరోజగదాంబరో సుగుణాంబరో జ్ఞానాంబరోసఖి॥ మం॥ ఘూలి శ్రీసుబ్బాఖ్యా । పాలితాంఘ్రిజననీ । శూలినిమునిఖేలినిగుణశాలిని సుపాలినిఖని॥ మం॥

204. కన్నడ.

(హేళిగారుతి శెళగొమ, మాస్తరు.)

జయహారతీ హిమగిరిబాలే । శ్రీశాంకరీనామ్నె శ్రీశంకరకావ్నె॥ జ॥ తాపసపోషిణి । తనుజతభూషిణి । లేపసంశోషిణి । లాలితభాషిణి॥ జ॥ భండనరిపుజనోద్దండనఖండన । అండజయాన శతమార్తాండతేజలలః॥ జ॥ శూలిసువాసిని । సుజనవినోదిని । ఘూలి సుబ్బావని । కిపనుతిపావని॥ జ॥

205. బలహంస—ఆదితాళము.

(ఎవరున్నారునన్ను బ్రోచేవా, ఫణితి.)

హారిమన్నారో రంగాహారతీ । పరకులభంగపక్షితురంగ॥ హా॥ చరాచరవంద్య పదపంకజ భూ । ధరవరరూపాదేవదేవ॥ హా॥ దంతిపోష వేదాంతసు శ్రీ । కాంతపాణికాంతిసుగుణగణ । కంతుజనక మాధవగోవింద । ఘూలి సుబ్బరాట్కవినుత॥ హా॥

206. ఖరహరప్రియ రాగము—ఆదితాళము.

(సంకల్పమెట్టిదో మనసా, శైలి.)

మంగాళహారతిగొనుమా। మాధావమునినుతా కేశవ॥ మం॥ గంగాధరానుత పాదయుగ్మ। గానలోల మురహరాగిరిధర॥ మం॥ పారిజాతశ్రీవనితమానస। చారుజలజ భ్రమరసుందరానన। ధీరాత్మకా దేవాదిదేవ। ఘూలి సుబ్బరాయవందితపద॥ మం॥

207. అఠాణరాగము—రూపకతాళము.

(బ్రహ్మమేరాముడని, వరె.)

బ్రహ్మమహాశౌరిజయ। హారతీగొనుమా పర॥ బ్ర॥ బ్రహ్మజాతమగు పిండాండములకు। కర్తభర్తవు హర్తవీవయై॥ బ్ర॥ అష్టవసువు లేకాదశరుద్రులు। అజరుద్రాదులు అమరవరేణ్యులు। అష్టదిక్పతులు అఖిలమరుత్తులు। ఆదిత్యసుధాంశులు వీవైపర॥ బ్ర॥ వేద్యవషట్కృతి ఓంకృతివిశ్వులు। వివిధమంత్రములు వహ్నిత్రియములు। సాధ్యద్వాదశాదిత్యులునిత్యులు। శ్రుతిస్మృతులు నవబ్రహ్మలువీవై॥ బ్ర॥ కర్మకాయ కాలత్రియములు। శక్తిముక్తి శ్రద్ధాత్రియములు। కర్తృకళత్ర సుభక్తిత్రియములు। ఘూలి సుబ్బకవికృతినుతులీవై॥ బ్ర॥

208. ఆదితాళము.

(వందనంబిదె, నుట్టు.)

మంగళంబిదె। మానివందిత మానిచరిత॥ మం॥ ఖండనభీమ వేదండనుత నవఖండలమండనఖండ ప్రతాపక॥ మం॥ పక్షివాహన రిపుశిక్ష విద్వత్పక్ష లక్షణలక్షిత సాక్షిస్వరూపక॥ మం॥ బాలగోపాల శ్రీలోలకాంచనచేల। పాలాక్షనుత ఘూలి సుబ్బరాట్కవిపాల॥ మం॥

209. భూపాళబోధిరాగము—ఆదితాళము.

(పరబ్రహ్మరోరఘుతిలకసీ, మాదిరి.)

జయమంగళంబిదె గొనగదే। జానకీమనోహరా॥ జ॥ భయవి

దూర భవవినుతభూరమణ భూసురఆప్తాశయ విచార॥ జ॥ సర్వాధికార సర్వేశ్వర సోమసుందరా। సర్వాంతర్యామీ శ్రీయుత। సర్వసాక్షి ఘూలి సుబ్బరాయనుత॥ జ॥

210. మలయమారుతము—ఆదితాళము.

(ధన్యుడెవ్వడో దాశరథే, మోస్తరు.)

మంగళంబిదె మానీనుతే॥ మం॥ రంగుగాను యిడపింగళా సుషుమ్న సంగమ త్రివేణులాంతరంగచర॥ మం॥ వరభరత లక్ష్మణశత్రుఘ్న। పాదరాగ్రసరా శ్యామలాంగ। గౌరీశ్వర జపవినుతనామ। ఘూలి సుబ్బ రాయాఖ్య సన్నుత॥ మం॥

211. హైమవతరాగం—ఆదితాళము.

(మంచిసమయమురా, శ్రీరామయిది ఘణిత.)

మంగళముగొనరా। మాధావజయ॥ మం॥ మంగళాంగ మామనోహరాంగ॥ మం॥ పన్నగశయనాపన్నశరణ్య త్రిజ। గన్నుత కాంచనచేలా శ్రీ। వెన్నదొంగ వేదవేద్యవారణ। వరద ఘూలి సుబ్బ రాయపాల॥ మం॥

212. పూరికళ్యాణిరాగము—మిశ్రిలఘువు.

(నీమాటలేమాయెనురా, శైలి.)

మంగాళహారతిదిగో। మారసుందర॥ మం॥ సంగరశూర కాళింగుగర్వహార॥ మం॥ పన్నగశాయి యాపన్నరక్షణ మ। హానన్నుతగుణగణ వెన్నుడ సుప్రసన్న॥ మం॥ రాజారవితేజ యిభరాజనుత సుజనావన। త్రిజగన్నుత అజపూజిత రాజీవదళాక్ష హారి॥ మం॥ కరుణాకర పుష్పగుండూరి గోపాల ముర। రహా సుబ్బరాయనుత। హారమణిమకుటభూషిత॥ మం॥

213. కాంభోజిరాగము—రూపకతాళము.

(ఇతరదైవములవల్ల, వలె.)

మదనకోటి మోహనాంగ । మంగళంబు శ్రీరామా॥ మ॥ మధుసూదన మానఘనా । మధురవచన మాధవ॥ మ॥ అజపశుపతి పూజితపద । అఖిలజగదాధార । సుజనావన సంగహిత । సుబ్బరాయ సన్నుత॥ మ॥

214. ఖమాసురాగము—ఆదితాళము.

(సీతాపతే, నామనసున, సుబ్బు.)

హారతిదే శ్రీరఘువర॥ హా॥ శూరాగ్రగణ్య సర్వేశ్వర॥ హా॥ సారసలోచన వామన । సాకేతవాస సత్యరూప॥ హా॥ పరదార దూర పరంజ్యోతిరూప । పారవారగంభీర చక్రధర । శౌర అబ్జపుర వేణుగోపబాల । శౌరి ఘూలి సుబ్బారాయనుత॥ హా॥

215. ఉదయరవిచంద్రికరాగము—ఆదితాళము.

(వరమిథ్యావద్యా, ధరనాయక, మాదిరి.)

జయహారతిదే । వినయానిధే॥ జ॥ భయపాపసంహార వారిజదళలోచనాయ వారణార్తిహర॥ జ॥ వరమౌనిచిత్త సరసీజభృంగ । భూరిపాపఘోరసంహార శ్రీరంగ । ధీరాత్మకా దీనభక్తపోష । మురహర ఘూలి సుబ్బరాయపాల॥ జ॥

216. చక్రవాకమురాగము—ఆదితాళము.

(ఎమాకులతిలక, మోస్తరు.)

అజాహరవినుతా । హారతిచేకొర॥ అ॥ అవానిజలోల ఆర్తిహర॥ అ॥ ప్రజపరిపాలన పంకజలోచన । ప్రజపతియేనరదా పార్థసారథిశ్రీ॥ అ॥ ధరాధరాత్పర దానవమదహార । గంధవాహానందన వినుతపద । చరాచరజాల సన్నుతజితకోత్రి శ్రీ । వరఘూలి సుబ్బరాయ । వాంఛితఫలదాయః అ॥

217. సురటరాగము—ఆదితాళము.

(మునీంద్రవీరెవరో, ఫణితి.)

అనంతరూపజితే । హారతి॥ అ॥ మునీంద్రవందిత సురాసురాంతక॥ అ॥ మారజనక వరమేరుధీర సుకుమార దశరథకుమార శుభాకార ఖరాసురమారణ శ్రీధర॥ అ॥ పక్షితురగ సురపక్షవరద నిటలాక్షవినుత రిపుశిక్షజలా । జాక్షదక్షనుత మోక్షకారణ॥ అ॥ వారణార్తిహార వసుంధరపతి సూరిజనావన శ్రీకరుణా । భరణ ఘూలి సుబ్బాఖ్యవినుతపద॥ అ॥

218. రామప్రియ రాగము—ఆదితాళము.

(సందేహమును దీర్పవయ్యా, శైలి.)

మంగాళహారతి రామయ్య । మౌనీంద్రవినుత నరవర॥ మం॥ వాగీంద్రవందిత చరణయుగళ । వాసవవిహిత కేశవాదిరూపక॥ మం॥ సర్వజీవాంతః కరుణాకటాక్ష । సర్వసాక్షిసర్వసత్యసంరక్ష । సర్వ అమరపక్ష । సర్వకుటిలశిక్ష । ఉర్వి సుబ్బరాయా సంరక్ష॥ మం॥

219. బృందావనసారంగ—ఆదితాళము.

(కమలాప్తకుల, వలె.)

జయహారతిదిగో రామభద్ర । కమనీయహార కరుణాసముద్ర॥ జ॥ నయగుణపవిత్ర । నవ్యభవ్యగాత్ర । జయనళిననేత్ర । జానకీకళత్ర॥ జ॥ ఇంద్రనీల మణిమయహారభూష । చంద్రసూర్య నయనాప్రమేయశ్రీశ । ఇంద్రవినుత నాగేంద్రశయన రామ । చంద్ర ఘూలి సుబ్బరాయదాస వినుత॥ జ॥

220. చిత్రరంజనిరాగం—ఆదితాళము.

(నాదతనూమనిశం, మట్టు)

మాధవశ్రీసుధీరం మంగళం॥ మా॥ క్షితీపతేకరుణాభరణా॥ మా॥ సాధునుతఘనగరాజాధరంశ్రీ వేదసారందేవందేవం॥ మా॥ జల

జోద్భవాదిదేవనుతం । ఖలకులాకణ్యాకఠోరకుఠారం । వలిఃవిలోచనం నతజనపోషణం । ఘూలి సుబ్బరాట్కవినుతపాత్రిం॥ మా॥

221. జైలాగ్.

* (రామనీమహిమ దెలుసెను రా, మ. ర)

హారతీగొనుమునుతచరణా । సారసానయపభూరమణా॥ హా॥ ఏదాౖపదీమానసంరక్షణరిపుశిక్షణ । సరసమృదుభాషణా । సాధుపోషణా । భావాభావారాపేలనురా । భవానీస్తోత్రినుతిగనరా॥ హా॥ ఏ చతుర్వింశత్యావతారచర । యేఅబ్జశిలపురవిహారసుధీర । బలీహరా భవవినుతా । ఘూలిసుబ్బాఖ్యాసన్నుతా॥ హా॥

222. పూరీకల్యాణిరాగం—ఆదితాళము.

(హారతిగొనుమో, మోస్తరు)

మంగాళమిదుగో మారసుందరా జయ॥ మం॥ సంగారశూరా శ్రీరంగనాయక జయ॥ మం॥ పన్నాగశయనయా పన్నగశయనుర । సన్నూతపదత్రిజగన్నూతగిరిధర॥ మం॥ సృష్టిస్థితిలయకారకాప్రిమేయ । తృష్టిమధీశవహ్నిలోచనాయ॥ మం॥ ఆదిమధ్యాంత విదూరవిరాఘహాత । సాధుపోష ఘూలి సుబ్బరాయవినుత॥ మం॥

223. అఠాణరాగం—రూపకతాళం.

(సరియేమి, పారసాక్షినీకిది, శైలి)

మణిహార, మంగళంబునీకిదె॥ మ॥ ఫణిభూషార్చితచరణ । పాపాంధకార శ్రీతరణ॥ మ॥ నలినాక్షమానిలోల । నతభక్తవినుతచరిత। బలిహార ఘూలి సుబ్బరాయ । పాలితాంఘ్రియుగళ ధరణీశ్వర॥ మ॥

224. రుద్రప్రియరాగం—ఏకతాళము.

కరుణాగైకొనుమా । కామితఫలదాయక వరదాయక జయ మంగళమిదె॥ క॥ వారణార్తిహారణకమల । రమణీరమణ సకలమౌని । వినుతచరణ । ధరణీరమణ॥ క॥ ఘూ,లి,స్తో,త్రా,లబితసుగుణగాత్రా ।

నళినదళవినేత్రి। క్లీం,శ్రీం,లాం, కరిరాజవినుతపాత్రి। ఘూలి సుబ్బరాట్స్తోత్రి॥ క॥

225. (మంగళమిదిగోను, మట్టు)

హారతిమణిమయహార పరాత్పర। హారదనుజసంహార రఘూద్వహా॥ హా॥ పన్నగశయనయా పన్నరక్షణాత్రిజ। గన్నుతపాదమహోన్నతగుణగణ॥ హా॥ పక్షియకరుణా సాక్షిస్వరూపక। పక్షితురగసుర పక్షసంరక్షక॥ హా॥ వాలిమర్దనవన మాలిసుచరిత। ఘూలి సుబ్బరాట్పాలితభరత॥ హా॥

226. (మంగళమోరాఘవ, మట్టు)

హారతిదేదానవసంహార అతులగుణగణా। హారమణిమయాంచితకే। యూరు యురగనుతఘనా॥ హా॥ అండజగమనవనీధవ। పుండరీకలోచన। అండపిండనాయక బ్రహ్మాండభాండపాలన॥ హా॥ శాంకరిజపనామనిష్కళంకశంకరార్చితమా। నాంకకోటిమోహనశ్రీ। పంకరుహాక్షాబ్జనాథ॥ హా॥ లాలితగుణవిశేషవన మాలిదనుజగర్వహాత। జాలిహృదయ జగదధర। ఘూలి సుబ్బరాయార్చిత॥ హా॥

227. ఆదితాళము.

(పంతతింమకాంతనుషే, ప్రళి)

మంగళంమహేంద్రస్తుతిపాత్రి। మరుజనకమాధవ॥ మం॥ రంగధామపతంగవాహనఅంగజజనకను। భాంగదానవసంగమర్దన। మంగళాంగమంగళమస్తుతే॥ మం॥ కారణాజగతామఘౌఘ విదారణా శ్రీభూ। భారవారణహారధారణ। సరసీరుహాక్షనాథపోషణ॥ మం॥ ఇందిరాహృదయారవింద యిందుందిరాసనందనాదిము। నీంద్రవందన భక్తచందన। నందనందనసుందర॥ మం॥ కర్ణకుండల స్వర్ణవసనవినీలమేఘకోమలాం। వర్ణ ఘూలి సుబ్బయార్చిత। సంపూర్ణపౌర్ణచంద్రబింబ॥ మం॥

228. (దానవాంతకా, మాదిరి)

మంగళంబిదెమా మనోహరాంగశుభాంగ॥ మం॥ అంగజజనకామృతప్రసంగ। అవనిజాంతరంగరంగ॥ మం॥ సారరహితసంసారదూర। సారసాక్షసద్విచార। నీరనీరదాశరీర నిర్వికారమారాకారధీర॥ మం॥ పాలితాఖిలపాలశీల। ఫాలనేత్ర పరమమిత్ర। ఘాలి సుబ్బరాయదాస। పాలితాంఘ్రియుగపవిత్ర॥ మం॥

229. ఉదయరవిచంద్రిక ఆది.

ఇభరాజపోష। యిదెహారతీ। శుభగుణవిశేష। సురపక్షపాతీ॥ ఇ॥ దానచిత్తచోర। దనుజగర్వహార। వాసవాది అమరవంద్యజగదధీర॥ ఇ॥ దశరథకుమార। దశముఖసంహార। దశరూపకసుధీర। దశదిక్పాలవర॥ ఇ॥ వాలిమర్దనాయ। వాంఛితఫలదాయ। ఘాలిసుబ్బరాయ। కవితవినుతకాయ॥ ఇ॥

230. ఖమాసురాగం——ఛాపుతాళము.

(మాతాడశారాదనో, మాదిరి)

మంగాళహారాతిదేమారమణశ్రీ॥ మం॥ సంగసంహార దుర్హిణసారంగపోషణ॥ మం॥ అంగాజాసమదేహా అసమానచరిత। సంగీతామృతలోలా సాకేతపురిపాల॥ మం॥ లీలామానుషవేష। పాలాక్షునుతభూష। జలజనయనశేష। జలజాప్తకులభూష॥మం॥ విటశిలపురధామ। పటుతరశుభనామ। సూటీగవర ఘాలి। సుబ్బరాయపాల॥మం॥

231. జైలాగ్.

(శ్రీ,లో,లా, మట్టు)

భూ,పా,లా, జయహారా। తీదేరా॥ భూ॥ ఏసూర్యవంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర। తారకనామాంచితరామచంద్ర। సాకేతనగరవాస। సాధుజనసంఘపోష। పరమపురుష ప్రణవరూప। భక్తపోష నతిపాప। దురితహరణదేవదేవ। దానవాంతకాసుధీర॥ భూ॥ చాలగ శ్రీ

ఘూలి సుబ్బ । రాయదాస కవితవినుత । ఫాలనయన హృదయరంజన పాపభయవిభంజన॥ ఘూ॥

232. బిలహరిరాగము—ఆదితాళము.

(రార వేణుగోపబాల, మట్టు.)

మంగళంబో మారకార మాధవ మణిమయ సరనిచయ॥ మం॥ రంగధామా అంతరాత్మ సంగదూరా సారసాక్ష॥ మం॥ సుందరాకార గోవిందభూదారా । సానందధీరా నతజనవరదా । మురహారమధుసూదన నరవరజయ॥ మం॥ రఘునాయక భూపతితిలకా । రిపుజనమదహార మృదుఫలకా । అఘహరణా । అతులగుణా । అమరవరా । అవనిజయెదచర॥ మం॥ రాజితగుణ రాఘవహారి రాక్షసకులసంహారా। దీజనహిత సామజనుత భూసురవరసంతోషా । పూజితయోదేవా పూతసంతోషా । ఖేచరవంద్య । రాజితముగ సుబ్బకవినుతా । రవిశశినయనా జయజయ॥ మం॥

స్వరసాహిత్యములు.

సా,రి-గాపా-ధాసా-నీధా - పాధప - మగరిస - రిసనిధసా ,, -
మం,గ-ళంబో-మారా-కారా-మాధవ-మణిమయ-సరనిచయా,,-

1 సా,రి- గాపా-మా, గ- పాధా-రీ, సా-నీధా- పామ - గారీ ॥ సా॥
రం,గ-ధామా-అం,త-రాత్మా-సం,గ-దూరా-సా,ర-సాక్ష॥మం॥

2 సా,రి-గాగాగా -,,,,- రిగ - పా, ప - పాపా - పా ,,-,, ధప -
సుం,ద - రాకారా - ,,,, - గోబ - విం,ద-భూధా-రా,,-,,సఅ
సా,స - సాసా - గరిసని - నిధపా - పధపమ - గగరీ -
నం,ద - ధీరా - నతజన - వరదా - మురహార - మధుసూ -
గపమగ - రిసరిగ॥ సా॥
ధనర - వరజయ॥ మం॥

3 పపపా - రిరిరీ - గపమగగా,, - గపమగ - మగరిస -
రఘునా-యకభూ- పతితిలకా,,- రిపుజన - మదహర -
రిగరిససా,,-
మృదుఫలకా,,-
రిసనిధసా,, - మగరిగపా,, - ధపధరిసా,, - రిసనిధపమగరి॥ సా॥
అఘహరణా,,-అతులగుణా,,-అమరవరా,,- అవనిజయెదచర ॥మ॥

4 పా,,-మగరిగ-ధా,,-మగరిగ-పా,,-మగరిగ-పాపాపా,,-
రా,,-జితగుణ-రా,,-ఘువహరిరా,,-కుసకుల-సంహారా,,
గా,,-రిసనిద-రీ,,-రిసనిధ-సా,,-రిసనిధ-సాసానా,,-
ధీ,,-జనహిత-సా,,-మజనుత-భూ,,-సురకుల-సంతోషా,,
గారిస - రీరీరీ ,, - రీసని - దాదాధా ,, - పామగ - గాగా -
పూజిత - యోదేవా,,-పూతన - సంతోషా ,, ఖేచర - వంద్య -
గా ,, - సరిగధసా ,, - రిసరిగ - సా ,, - గరిసని - ధపమగ -
రా,,- జితముగ సు,, - బ్బకవిచు - తా,,- రవిశశి - నయనఅ -
రిసరిగ॥ సా॥
జయజయ॥ మం॥

232. ఆనందభయిరవి రాగము.—ఆదితాళము.

(రావే మే మగువ మాదిరి.)

హరాతీగానుమా । యోగీశా శ్రీరామా రాజీవాక్ష మదన రూపమృదుమధుర భావహరి॥ హ॥ లీలామానుష దేహా ఫాలాక్షవంద్యదేవా । బాలాగోపాలామాని పోషాణ గిరిధర॥ హ॥ శేషాంగరచర వేషా । మహిమయభూషా । మధురసభాషా । మునివినుత । హరి । శేషశయన రఘుపతి । సురేంద్ర వందితాంబుజాక్ష సుకుమారజయ॥ హ॥ శ్రీపతినః మాలీ భూపతిగుణనాగి । సరోజసనుముఖ । అపారగుణాప్రేంద్ర ఘనకృపాల కవిహితా ఘాలి సుబ్బరాయ నుత॥ ।హ॥

స్వరసాహిత్యములు.

పా,,పమ-గమపామా-పమగరి,,,,సా-మాగా,రి-సానీ-
హా,,అల-రఅలతీ-గొబ్బెనుమా,,,,-యోగీ,శ-(శ్రీ)రా-
సా,,-,,సా,,సి-గారీ-పగరిగామ-గమపధమ-పామగమ॥ పా॥
మా,,-,,రా,,జీ-వాక్ష-మదనరూప-మృదుమధుర-భాషహారీ॥ హా॥

1 పా, పా, పా - నీనీసాసా - సా, మా, గా - రీసానీసా -
లీ, లా, మా - నుషదేహా - పా, లా, క్ష - వంద్యదేవా -
పా,సా,సా - పీథాపామా - మా, పా, మా - గారీగామా॥ పా
బా, లా, గో - పాలామాని - ప్రో, పా, ణా - గిరిధర॥ హా॥

2 పాపా-ధపమగ-మామా-పమగరి - గాగా - మగరిస - నీసగరి -
శేషా-నరవర-వేషా-మణిమయ-భూషా-మధురస - భాషముని -
పమగ-
వినుత-
రిస-నీసగరిస - పమగరినిసా - గరీ - మగా - పమా - పధప -
హరి- శేషశయన-రఘుపతిసురేం-ద్రవం-దితాం- బుజా-క్షసుకు-
పామగమ॥ పా॥
మారజయ॥ హా॥

3 పా,,పమగ - మామా,,-మాపమ-గరి-గాగా,,-మపామగరిసని -
శ్రీపతివన - మాలీ,,-భూపతి-గుణ - శాలీ,,-సరోజసమముఖ -
పమాగరిస - మపామగరి - పసానిధప - మపామగమ -
అపారగుణ - వెపేంద్రఘుః - కృపాలకవి - హితాఘఅలి -
నీసగారి గమ॥ పా॥
సుబ్బరాయనుత॥ హా॥

234. కళ్యాణిరాగము—ఆదితాళము.

హారతిక్షితితలేంద్ర భవ హరరాగరహిత యోగీంద్ర వినుత॥

హా॥ మురారి ఖరవిదారివర పురాణపురుష వార్ధిగంభీరా జయతు॥ హా॥ పశుపతినుత అతులితగుణ జనపతి దశరథవరసుత దశముఖరణహాత॥ హా॥ సరసిజసమముఖ అవనిజపతి మనసిజ తనుజితవర మందరగిరిధర॥ హా॥ ఖరకరకులకరవరఖర మురరిపుహర । సురవరభయహర మంజుల మంగళ॥ హా॥ సాధునుత ఘూలి సుబ్బరాయ కవిపరిపాలన జయకమల నాభ॥ హా॥

స్వరసాహిత్యములు.

1 సా,నిధపమ - ధ ధా, ధ - పమగమ - పా,సిధపమ - పాధాని -
హా,రతిక్షితి-త లేం,ద్రి-భవహర - రా,గరహిత - యోగీంద్రా -
సదని॥ సా॥

వినుత॥ హా॥

1 సరీగరిస - నిసారిసని - ధనిస - నిధపధానిధప - ధాసీ, -
మురారిపర-విదారివర - పురాణ - పురుష వార్ధిగం - భీరా, -
సధని॥ సా॥
జయతు॥ హా॥

2 సరిగస-నిరిసని-ధసనిధ-పనిధప - మధపని - ధసనిరి - సనిధప -
పశుపతి-నుతఅతు-లితగుణ-జనపతి-దశరథ-వరసుత - దశముఖ-
మపధని॥ సా॥-
రణహాత॥ హా॥

3 రిగసరి - నిసధని - పధమప-గమపరి - సరినిస-ధనిసరి-గమపద-
సరసిజ-సమముఖ-అవనిజ-పతిమన-సిజనుత- జితవర - మందర-
నిసధని॥ సా॥
గిరిధర॥ హా॥

4 సనిఖప-మగరిస-నిథనిస-రిగమప - దనిసరి - గరిసని - థపమగ - ఖరకర-కులవర-ఖరముర-త్రిపుహారి-సురవర-భయహార-మంజుల - మపఘని॥ సా॥
మంగళ॥ హా॥

5 సా,నిదపపా, - మగరి - సా,ని - దనిసరి - గమపథ - నిసనిథ- సా,ఘనుత ఘూ,-లిసుబ్బ-రా,య-కవిహరి - పలలః- జయకమ - పధాని॥ సా॥
లనాథ॥ హా॥

235. తోడిరాగము—ఆదితాళము.

శ్రీరవికులవరా దాసవినుతా దనుజహాత మంగళము గొను॥ శ్రీ॥ వరబుధాళివినుతా దురితహారణా మునివినుత పదయుగళ । ముర హారా సురవరా పరహారపరంజ్యోతి స్వరూపకధాత జ.క॥ శ్రీ॥ రా మఖగగమనదనుజ విరామభవ బంధకహారణ । రాగహా రారిపు రావణ హారాపరశు । రామమదహారణ రాజముకుటచర రాఘవరాజవరాసు జనరాయ॥ శ్రీ॥ వేదసార-సాధుస్తోత్రభోగ పురుష పరసతిభవ భయ దూరాశివచాపభంగ మునిసతిశాపవిమోచన పరంధామచరాచరాది జాలవినుత ప్రభోముకుందనర మృగరూపకనిరవధ్ సుఖదనిరుపమ గుణనిచయ ఘూలి సుబ్బరాయ వినుత॥ శ్రీ॥

స్వరసాహిత్యములు.

సా,సనిథపమగా,- ధాపమగరీ, - రిసనిథనిసా, - గమపథని॥ సా॥
శ్రీ,రవికులవరా,-దాసవినుతా,-దనుజహాతమం,-గళముగొను॥శ్రీ॥

1 సరిసస్, - నిసరిథా - నిసనిసరి - సా ,,-,, - సని - థపమ - వరబుధా,-ళివినుతా - దురితహార - ణా ,,-,, - ముని - వినుత
గమపథని -
పదయుగళ -

సరిసనీ, - నిసరిదా - నిసనిసరి - సానీథప - గారిస -
మురహరా,- సరవరా - పరహారప - రంజ్యోతిస్వ - రూపక -
గామపధని॥ సా॥
ధాతజనక॥ శ్రీ॥

2 ధా,,,,-ధనిథపమ - గమపథనిధా ,,-,, ధనిసనీ - రిసనిదని -
రా,,,,-మఖగగమ - సదనుజవిరా ,,-,, మభవబం -ధకహారణ -
ధా,,-,,ధనిధా ,,,,- నిసదా ,,, - నిసరిధా ,,, - గమప -
రా,,-,,-గహారా ,,,, - రిపురా ,,, - వణహారా ,,, - పరశు -
ధానిధపమగమ - దానిపథనిసని ధానిస - ధారిస - ధాసరిస -
రామమదహరణ-రాజమకుటచర-రాఘవ - రాజవ - రాసుజన -
ధాని॥ సా॥
రాయ॥ శ్రీ॥

3 సా,,,,-రినిసథనిని-పథమ-పాప - గమరిగస - రినిసథ - నిథసని -
వే,,,,-దసఅరసాధు-స్తోబత్ర-భోగ-పురుష పర-సతిభవ-భయాగుడ
సా,-,,,,-,,,,-థనిసరిని-పరిగ - సరిగమ - రిగమప - థమపథని -
రా,-,,,,-,,,,-శివచలప-భంగ-మునిసతి-శఅపవి- మొబచర ప -
సస్సాని - థనిసని - ధా ,, సనీధ - పధనిధపా ,, -
రంధామ - చరఅచ - రా ,, - ద్విజాల - వినుతప్రభో ,, -
ధధామ - ధనిసరి -
ముకుంద - సరమృగ -
థగరిస - నిధనిస - రిసని - ధపమగమ - పధనిప - ధనిసధ -
రుఉపక- నిరవధి - సుఖద- నిరుపమగు - ణనిచయ- ఘుఅలిసు -
రినిసధని - ధసని॥ సా॥
ఉబ్బరఅయ - వినుత॥ శ్రీ॥

—♦ గద్య. ♦—

ఇది శ్రీమద్ఘాలివంశపయః పారావారకైరవమిత్ర భారద్వాజస
గోత్రపవిత్ర ఆపస్తంభసూత్ర ఆదిమూర్తిపౌత్ర కోదండ
రామసుధీమణీ ద్వితీయపుత్ర పిచ్చయాఖ్యదత్తపుత్ర
రామారావు సత్యనారాయణరావు మధ్యసోదర
సుజనవిధేయ సుబ్బరాయనామధేయప్రణీ
తంబైన స్త్రీలవేడుక పాటలు
రెండవభాగము అను
గ్రంథము సర్వము
సంపూర్ణము.

10970